

จังหวัด ลีลา วิทยา

โดย

นายวิชา อวยพรเจริญผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

จั่งหะ ลีลา วิทยา

โดย
นายวิทยา อวยพรเจริญผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE RHYTHM OF BETTA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2017

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	จังหวัด ลีลา วิทยา
โดย	วิทยา อวยพรเจริญผล
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริญญา ดวงรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริญญา ดวงรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. อติยศ สรรคบุรานุรักษ์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ กันจณา คำโสภี)

59901327 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : จังหวะ ลีลา วิทยา

นาย วิทยา อวยพรเจริญผล: จังหวะ ลีลา วิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิรัชญา ดวงรัตน์

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) นี้ ผู้วิจัยมีมูลเหตุที่เป็นประเด็นที่สำคัญในครั้งนี้ คือ จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การร่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงาม อย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โทมเมอร์ จินตกรรมกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์บุคคลจากความรู้สึกประทับใจ ภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทาง ศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปร่างมาเป็นสัญลักษณ์ของ งานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

จากแรงบันดาลใจดังกล่าวข้าพเจ้ามุ่งเน้นการสร้างสรรคงานศิลปะที่เกิดจากการศึกษา เอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์ ของมนุษย์กับปลากัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์ องค์ประกอบของ ศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยใช้เทคนิคและนำเสนอผ่าน รูปแบบในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภท ศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความ เคลื่อนไหวและความพลิ้วไวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอัน กระตือรือร้น เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ

การสร้างสรรคผลงานชุดนี้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค งานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรคงานศิลปะ ที่มีแนวทางเฉพาะตน ผ่านการนำเสนอนวัตกรรมทางความคิด รวมทั้งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรค ในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรง และที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ จำนวน ทั้งสิ้น 3 ชุด

59901327 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

Keyword : The Rhythm of Betta

MR. VITTAYA OUYORNJARROENPHOL : THE RHYTHM OF BETTA THESIS
ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR WIRANYA DUANGRAT

To create 'Rhythm Style and Vittaya' (The Rhythm of Betta). Inspiration to create the innovation arts is rhythm style and movement of amazing gorgeous of Thai Fighting fishes . According to philosophy of beauty from 'Homer' troubadour of ancient Greek era "Beauty is a miracle" . Because of beauty is personally emotion deep inside consciousness which complicated Explain. Researcher bring this inspiration to create symbolic arts by blending Identities of human emotion and my favorite swaying of fabric in many bodily movement and structure of Ballet cause of less reason but more emotion glamour and valuable art.

From the inspiration, researcher focus on art creativity from arts documentary and information of arts concerned such as statement of problem and significance , nature , behavior and relationship of Thai social and Thai Betta. Created by photography art techniques in style of Ballet performance art , art composition and modern art. Lead off visual arts "photography" by composition of fabric important aesthetics. Because when fabric are swaying the visual of vision touched human emotion create inspiration and cause of imagination originated impressive creativity art.

This Series Works, lead off understanding method of researching and creativity of arts. Objective of researcher is ascertain inspiration , concept , form and techniques to create individual art. Presented by innovation of thinking supplement new knowledge by this researching. That the configuration is important to inform meaning from artist to audiences and power of movement happen by space and empty space provenance of creativity impressive photography art in 3 Series.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายท่านซึ่งไม่อาจจะนำมากล่าวได้ทั้งหมด ประการแรกข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอย่างสูงคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิริยญา ดวงรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.อดิยศ สรรคบุรณารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอนเพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ประการที่สอง ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ รวมทั้งคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่คอยช่วยเหลือชี้แนะและให้คำสอนต่างๆ ในการเรียนและการสร้างสรรค์ผลงาน ขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ประการที่สาม ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง คือ บิดามารดา ผู้ให้อุปการะเลี้ยงดูมอบความรักความอบอุ่นความเมตตา คอยอบรมสั่งสอน รวมถึงให้โอกาสทางการศึกษาแก่ข้าพเจ้าเสมอมา

ประการที่สี่ ข้าพเจ้าขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์และคณะศึกษาศาสตร์ รวมถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่คอยติดต่อประสานงานและให้ความช่วยเหลือในทุกๆด้าน

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าปรารถนาเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานศิลปะและเอกสารวิทยานิพนธ์ชุดนี้จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ต่อผู้ที่สนใจจะศึกษางานศิลปะต่อไป

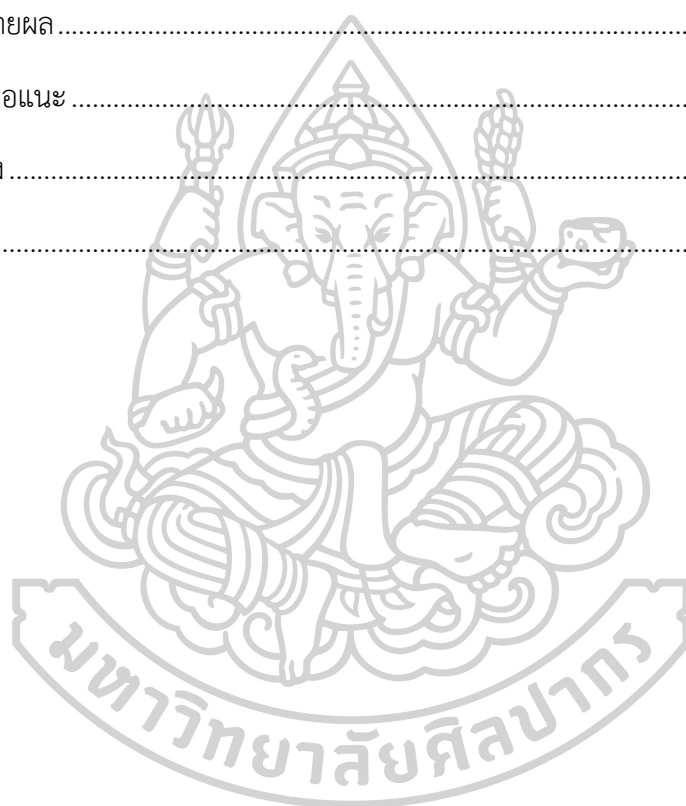
วิทยา อวยพรเจริญผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ.....	2
1.2 วัตถุประสงค์.....	9
1.3 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	10
1.4 สมมติฐาน.....	11
1.5 ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	11
1.6 ขั้นตอน วิธีการในการศึกษาและสร้างสรรค์.....	12
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
1.8 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	16
1.9 งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	16
1.10 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	17
บทที่ 2 เอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.1 ที่มาความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน.....	19
2.2 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาด้านานปลาแก้วไทย การเลี้ยงปลาแก้วของคนไทย ประเภทของปลาแก้ว และการเพาะพันธุ์ปลาแก้ว.....	20
2.3 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาเทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ.....	27

2.4 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษารูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์.....	37
2.5 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาองค์ประกอบของศิลปะ.....	40
2.6 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาศิลปะสมัยใหม่.....	44
2.7 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาความสำคัญของความหลากหลายทางเพศ.....	45
2.8 อิทธิพลที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะกรรมรูปแบบต่างๆ ของศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ไว้.....	46
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์.....	57
3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	58
3.2 รูปแบบของงานสร้างสรรค์.....	65
3.3 วิธีการดำเนินงาน.....	65
3.4 รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	98
3.5 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน.....	99
3.6 เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการ.....	99
3.7 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ที่นำเสนอในรูปแบบศิลปะการถ่ายภาพ จำนวน 3 ชุด 31 ภาพ.....	100
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์.....	133
4.1 วิเคราะห์พัฒนาการด้านแนวความคิด ความเชื่อ ด้านสุนทรียศาสตร์ตามทัศนะของนักปรัชญารวมถึงจินตนาการ เรื่องราว เนื้อหา ที่ปรากฏในภาพ.....	134
4.2 วิเคราะห์พัฒนาการด้านขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์.....	135
4.3 วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก.....	136
ส่วนโครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส.....	136
4.4 วิเคราะห์พัฒนาการเกี่ยวกับวิธีการ เทคนิค การใช้วัสดุอุปกรณ์.....	136
4.5 วิเคราะห์ภูมิหลัง และสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน.....	137
4.6 วิเคราะห์พัฒนาการด้านอื่น ๆ.....	138
การพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระหว่างปีการศึกษา 2560 – 2561.....	138

ระยะที่ 1 การสร้างสรรค์ผลงานปีการศึกษา 2560.....	138
ระยะที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงานตอนต้นปีการศึกษา 2561 และช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์	146
ระยะที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์	153
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	156
5.1 สรุปผลการสร้างสรรค์.....	156
5.2 อภิปรายผล	157
5.3 ข้อเสนอแนะ	159
รายการอ้างอิง	161
ประวัติผู้เขียน	163

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ปลากัดป่า.....	23
ภาพที่ 2 ปลากัดจีน.....	25
ภาพที่ 3 ปลากัดโรสเทล ปลากัดฮาร์ฟมูนหางกุหลาบ.....	26
ภาพที่ 4 ปลากัดคราวน์เทล ปลากัดหางมงกุฏ.....	27
ภาพที่ 5 การจัดแสงเบื้องต้น.....	35
ภาพที่ 6 วิธีการหาแรงบันดาลใจในการสร้างงาน.....	47
ภาพที่ 7 เมนเทอร์ เดอะเฟซไทยแลนด์ ซีซั่น 3.....	48
ภาพที่ 8 เมนเทอร์ เดอะเฟซไทยแลนด์ ซีซั่น 2.....	48
ภาพที่ 9 เมนเทอร์ เดอะเฟซไทยแลนด์ ซีซั่น 2.....	49
ภาพที่ 10 วิศรุต อังคะวานิช ผู้นำปลากัดไทยให้โด่งดังก้องโลก.....	52
ภาพที่ 11 "Aquacade" นิทรรศการภาพถ่ายปลากัดไทย โดย Visarute Angkatavanich.....	53
ภาพที่ 12 "Aquacade" นิทรรศการภาพถ่ายปลากัดไทย โดย Visarute Angkatavanich.....	54
ภาพที่ 13 การประมวลความคิดด้านเนื้อหา การใช้ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	67
ภาพที่ 14 การประมวลความคิดด้านรูปแบบ.....	69
ภาพที่ 15 การประมวลความคิดด้านรูปแบบ.....	70
ภาพที่ 16 การประมวลความคิดด้านรูปแบบ.....	71
ภาพที่ 17 การประมวลความคิดด้านรูปแบบ.....	72
ภาพที่ 18 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop.....	73
ภาพที่ 19 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop.....	74

ภาพที่ 33 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop..... 81

ภาพที่ 34 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop..... 81

ภาพที่ 35 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop..... 82

ภาพที่ 36 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop..... 82

ภาพที่ 37 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ 84

ภาพที่ 38 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ 85

ภาพที่ 39 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ 86

ภาพที่ 40 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ 86

ภาพที่ 41 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ 87

ภาพที่ 42 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ 88

ภาพที่ 43 นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดี และส่วนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาศิลปะการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป 89

ภาพที่ 44 นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดี และส่วนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาศิลปะการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป 90

ภาพที่ 45 นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดี และส่วนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาศิลปะการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป 90

ภาพที่ 46 นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดี และส่วนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาศิลปะการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป 91

ภาพที่ 47 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล 91

ภาพที่ 48 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล 92

ภาพที่ 49 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล	92
.....	
ภาพที่ 50 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล	93
.....	
ภาพที่ 51 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล	93
.....	
ภาพที่ 52 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล	
ผ่านการตรวจสอบจากครูที่ปรึกษา และคณะกรรมการ	94
ภาพที่ 53 ผลงานที่ได้รับคัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการ 8 TH ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ ชั้น 2 ถนนเยาวราช	95
ภาพที่ 54 ผลงานที่ได้รับคัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการ 8 TH ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ ชั้น 2 ถนนเยาวราช	95
ภาพที่ 55 ผลงานที่ได้รับคัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการ 8 TH ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ ชั้น 2 ถนนเยาวราช	
.....	96
ภาพที่ 56 ผลงานที่ได้รับคัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการ 8 TH ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ ชั้น 2 ถนนเยาวราช	
.....	96
ภาพที่ 57 เจ้าของผลงานในการจัดแสดงนิทรรศการ 8 TH ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ ชั้น 2 ถนนเยาวราช	97
ภาพที่ 58 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 จำนวน 12 ชิ้น	101
ภาพที่ 59 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 1	102
ภาพที่ 60 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 2	103
ภาพที่ 61 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 3	104
ภาพที่ 62 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 4	105
ภาพที่ 63 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 5	106
ภาพที่ 64 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 6	107
ภาพที่ 65 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 7	108
ภาพที่ 66 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 8	109
ภาพที่ 67 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชิ้นที่ 9	110

ภาพที่ 68 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 10	111
ภาพที่ 69 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 11	112
ภาพที่ 70 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 12	113
ภาพที่ 71 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 จำนวน 12 ชิ้น	114
ภาพที่ 72 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 1	115
ภาพที่ 73 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 2	116
ภาพที่ 74 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 3	117
ภาพที่ 75 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 4	118
ภาพที่ 76 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 5	119
ภาพที่ 77 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 6	120
ภาพที่ 78 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 7	121
ภาพที่ 79 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 8	122
ภาพที่ 80 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 9	123
ภาพที่ 81 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 10	124
ภาพที่ 82 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 11	125
ภาพที่ 83 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 12	126
ภาพที่ 84 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ติดตั้งรูปแบบแนวนอน จำนวน 7 ชิ้น	127
ภาพที่ 85 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ติดตั้งรูปแบบแนวตั้ง จำนวน 7 ชิ้น	128
ภาพที่ 86 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 1	129
ภาพที่ 87 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 2	130
ภาพที่ 88 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 3	130
ภาพที่ 89 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 4	131
ภาพที่ 90 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 5	131
ภาพที่ 91 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 6	132

บทที่ 1 บทนำ

จังหวัด ลีลา ท่วงท่า การร่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โคมเมอร์ จินตกวีสมัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่า ความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอิริยาบถต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยแนวคิดของข้าพเจ้า โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรคงานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พลวัตกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับปลากัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยใช้เทคนิคและนำเสนอผ่านรูปแบบในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ

การสร้างสรรคผลงานชุดนี้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรคงานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรคงานศิลปะที่มีแนวทางเฉพาะตน โดยมีกระบวนการสร้างสรรคงานศิลปะที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน และลักษณะเฉพาะตนขึ้นเป็นพิเศษ อันเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการสร้างสรรคผลงานศิลปะของตนเองให้ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรคผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ผ่านการนำเสนอวัตรกรรมทางความคิด รวมทั้งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรคในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ จำนวนทั้งสิ้น 3 ชุด

1.1 ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในวิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm Of Betta) นี้ ผู้วิจัยมีมูลเหตุที่เป็นประเด็นที่สำคัญในครั้งนี้ คือ

จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โฮมเมอร์ จินตวิสัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง¹ ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอิริยาบถต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยแนวคิดของข้าพเจ้า โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรคงานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องได้แก่ ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาอิทธิพลที่ได้รับจากตำนานปลากัดไทย การเลี้ยงปลากัดของคนไทย ประเภทของปลากัด และการเพาะพันธุ์ปลากัดไทย เพื่อนำมาเป็นองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ นำมาเป็นแนวคิดและรูปแบบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ รวมทั้งมีการประยุกต์ใช้โครงสร้างลักษณะรูปทรง สี ของปลากัดไทยนั้นมาสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูล เอกสาร และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องตำนานปลากัดไทย การเลี้ยงปลากัดของคนไทย ประเภทของปลากัด และการเพาะพันธุ์ปลากัด เพื่อนำมาเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในการสร้างสรรค์ รวมทั้งนำมากำหนดเป็นแนวคิดประยุกต์สู่รูปแบบ และผสมผสานเทคนิคในขั้นตอนดำเนินงานของผลงานเป็นลำดับไป โดยใช้การผสมผสานโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์ นั้นมาประกอบการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ โดยข้าพเจ้าเริ่มจากการศึกษาตำนานปลากัดไทย เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนด้านแนวคิด สรุปได้ว่า นับแต่การสร้างชาติไทยตั้งแต่ยุคสุโขทัย การชนไก่ การกัดปลา เป็นเกมการพนันที่ได้รับการจารึกกว่าเป็นที่นิยมในหมู่ชาวไทยมาแต่โบราณ อันที่จริงแล้วเกมกีฬาการกัดปลาของชาวไทยนั้น นอกจากปลากัดแล้วจะมีปลาอีกสองชนิดที่นำมากัดแข่งกัน คือ ปลาหัวตะกั่ว และปลาเข็ม แต่ก็ไม่แพร่หลายติดใจคนทั่วไปเหมือนปลากัด ทั้งนี้เนื่องมาจากสัตว์น้ำชนิดนี้นอกจากจะมีน้ำอืดน้ำหนในการต่อสู้เป็นระยะเวลานานแล้ว ลีลาการต่อสู้ก็เต็มไปด้วยชั้นเชิงและศิลปะ และเหนือสิ่งอื่นใดนักรบจิวเหล่านี้จะสง่างามยิ่งในระยะเวลาที่เขาต่อสู้ ความสวยงามตามธรรมชาติของปลากัดจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนนิยม ปลาชนิดนี้จึงเป็นทั้งสัตว์เลี้ยงสวยงามและนักกีฬาตัวโปรดของคนไทย การเลี้ยงปลากัดของคน

¹วิชาการ สร้างวิชาชีพ, "ความหมายและความสำคัญของสุนทรียศาสตร์,"

<http://www.academia.edu/4739397/>.

ไทยนั้น การกีดปลานับเป็นเกมกีฬาที่นิยมกันในหมู่คนไทยมาเป็นเวลานาน อันที่จริงแล้ว ปลาที่ใช้ในเกมกีฬาการกีดปลาของชาวไทยนั้น นอกจากปลากัดแล้ว ยังมีปลาอีก 2 ชนิดที่นำมากีดแข่งขันกัน คือ ปลาหัวตะกั่ว และ ปลาเข็ม แต่ไม่แพร่หลาย และเป็นที่นิยม เท่าปลากัด ทั้งนี้ เนื่องจากปลากัดนอกจากจะมีลีลาการต่อสู้ที่เร้าใจและอดทนแล้ว ยังเป็นปลาที่สวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเวลาที่พองตัวเพื่อต่อสู้ ในระยะแรกๆ ปลากัดที่แข่งขันเป็นปลาที่จับมาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ต่อมา จึงได้เริ่มมีการนำปลากัดมาเลี้ยง เพื่อใช้ในการกีดแข่งขัน และเริ่มมีการผสมพันธุ์ เพาะเลี้ยงปลากัด เพื่อให้ได้ปลาที่อดทน กัดเก่ง สีสวยงาม ซึ่งได้เป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวาง หลังจากนั้นก็มีมีการผสมพันธุ์ปลากัดให้เป็นปลาสวยงาม และเป็นปลาสวยงามชนิดแรกที่คนไทยนิยมเลี้ยง การเพาะเลี้ยงปลากัดจึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ กลุ่มหนึ่ง เป็นการเพาะเลี้ยงปลากัดเพื่อเอาไว้กีดแข่งขันเป็นการกีฬา หรือการพนัน และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นการเพาะเลี้ยงปลากัด เพื่อเป็นปลาสวยงาม

การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ศิลปะการถ่ายภาพเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในผลงานของข้าพเจ้า ศิลปะการถ่ายภาพถูกนำมาประยุกต์ใช้ทั้งในด้านรูปแบบและเทคนิค ตั้งแต่ขั้นตอนการสร้างสรรคจนถึงขั้นตอนการเผยแพร่ผลงาน ข้าพเจ้าจึงได้ทำการศึกษาเอกสาร ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องเพื่อประมวลองค์ความรู้มาใช้ในการสร้างสรรค ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ศิลปะภาพถ่ายถือกำเนิดในทวีปยุโรป เช่นเดียวกับศิลปะแขนงอื่นๆ และนับตั้งแต่เริ่มวิวัฒนาการก็มีคำถามเกิดขึ้นอยู่เสมอว่า ภาพถ่ายเป็นศิลปะจริงหรือไม่ เมื่อการถ่ายภาพเกิดขึ้นใหม่ๆ เพราะภาพถ่ายต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์มาก การยอมรับว่าภาพถ่ายเป็นศิลปะนั้นก็คลุมเคลือบ สืบเนื่องมาจากความไม่เข้าใจศิลปะของภาพถ่ายอย่างแท้จริง ภาพถ่ายเป็นศิลปะที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่แตกต่างจากศิลปะแขนงอื่นๆหลายประการ และลักษณะพิเศษของภาพถ่ายนี้เองที่ทำให้คนทั่วไปเกิดความสงสัยว่าภาพถ่ายเป็นงานศิลปะหรือไม่ ซึ่งเมื่อประมวลดูแล้วสามารถแยกพิจารณาเป็นข้อๆได้ ดังนี้ ปีกัสโซ (Picasso) ศิลปินเอกของโลกพูดถึงภาพถ่ายในปี พ.ศ.2482ว่า “เมื่อเราสามารถเห็นสิ่งที่เราปรารถนาจะแสดงออกในภาพถ่ายได้ นั้นแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าจิตรกรหมดภาระแล้ว” แม้คำพูดของปีกัสโซจะไม่เป็นจริงทั้งหมด เพราะทุกวันนี้ภาพเขียนก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ แต่คำพูดของปีกัสโซมีความสำคัญในแง่ที่ว่า แม้ศิลปินเอกอย่างปีกัสโซยังมองเห็นศิลปะในภาพถ่ายและให้ความสำคัญแก่ภาพถ่าย จึงไม่น่ามีข้อกังขาว่าภาพถ่ายจะเป็นศิลปะหรือไม่อีกต่อไป ส่วนในเรื่องชีวิตและวิญญาณของภาพถ่ายนั้นก็คือ เรื่องราวหรือเนื้อหาที่ผู้ถ่ายภาพจะต้องบรรจุในภาพถ่าย ผู้ถ่ายภาพจะต้องได้รับแรงบันดาลใจจากสังคมและสิ่งแวดล้อมก่อนแล้วจึงถ่ายทอดสิ่งนั้นลงบนภาพถ่ายอีกที จึงกล่าวได้ว่า ผู้ถ่ายภาพคือศิลปินที่สร้างความสมจริงชีวิตและวิญญาณให้แก่ภาพถ่าย ภาพถ่ายจึงมิใช่เพียงรายงานความเป็นไปอย่างตรงไปตรงมาหากแต่ได้สอดแทรกความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ถ่ายภาพอย่างมีศิลปะและสอดคล้องกับสภาพสังคม เพื่อเป็นการชี้แนะปัญหา เสนอแนะสิ่งที่ดีงามและเพื่อยกระดับชีวิตของมวลมนุษย์ ฉะนั้นภาพถ่ายย่อมสมควรได้รับการยกย่องว่าเป็นงานศิลปะ และผู้ถ่ายภาพก็คือศิลปิน

สัญญาที่สำคัญในการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจาก ความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้น ในใจ แปรรูปร่างมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการศึกษาอิทธิพลรูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์เพื่อนำมาใช้ในการผสมผสานท่าทางในผลงานศิลปะภาพถ่ายพบว่า ศิลปะการแสดงบัลเลต์มีต้นกำเนิดมาจาก เป็นศิลปะการเต้นรำแขนงหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมายาวนานนับศตวรรษ โดยมีจุดกำเนิดครั้งแรก ณ ประเทศอิตาลีในยุคสมัยที่เรียกว่า เรเนซองส์ หรือ ยุคฟื้นฟูศิลปะวิทยาการ ศิลปะการเต้นบัลเลต์ในยุคแรกเริ่มถือว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมของราชสำนักอิตาลีที่ถือกำเนิดขึ้น และมักนิยมจัดการแสดงโดยเหล่าขุนนางชายเป็นส่วนใหญ่ โดยสาเหตุหนึ่งเกิดขึ้นจากความแตกต่างของเครื่องแต่งกายที่เหล่าขุนนางชายสวมใส่ ชุดที่มีความกระชับและง่ายต่อการเคลื่อนไหวของร่างกาย มากกว่าเหล่าขุนนางฝ่ายหญิง ที่สวมกระโปรงสุ่มขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าศิลปะการเต้นบัลเลต์ บุตรตรีแห่งตระกูลเมดิชีในประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นตระกูลหนึ่งที่มีความสำคัญในการปกครองประเทศอิตาลีในขณะนั้น ในเวลาต่อมาพระนางแคทเธอรีน เดอ เมดิชี ได้นำศิลปะการเต้นบัลเลต์ เข้าไปเผยแพร่สู่ราชสำนักฝรั่งเศส ภายหลังจากอภิเษกสมรสกับพระเจ้าเฮนรีที่ 2 แห่งฝรั่งเศส บัลเลต์จึงได้รับความนิยมแพร่หลายเรื่อยมาในประเทศฝรั่งเศสจนถึงยุคพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส พระองค์ทรงสนับสนุนศิลปะการเต้นบัลเลต์จนเกิดความรุ่งเรืองสูงสุด มีการเปิดโรงเรียนสอนเต้นบัลเลต์แห่งแรกของโลกโดยมีชื่อว่า Academie Royale De La Dance หรือสถาบันปารีส โอเปราในปัจจุบันนี้เอง ต่อมาศิลปะการเต้นบัลเลต์ก็ได้เคลื่อนย้ายความนิยมเข้าสู่ประเทศรัสเซีย มีการเปิดโรงเรียนสอนเต้นบัลเลต์แห่งแรกขึ้นภายใต้การสนับสนุนของจักรพรรดิ ดิมีทรี่ แอนนา อีวา นีอพน่า ในชื่อ อิมพีเรียลบัลเลต์สกูลบัลเลต์ ในประเทศรัสเซียจึงเกิดความเจริญก้าวหน้าเรื่อยมา ซึ่งคณะบัลเลต์หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมศิลปะในยุโรปและทั่วโลกที่หันมาให้ความสนใจและนิยมจัดการเรียนการสอนบัลเลต์ไปทั่วโลกเกิดขึ้นจากผลงานของคณะบัลเลต์รัสเซียภายใต้การนำของเซริฟ ดี เอ กีเลฟ ภายหลังจากการแพร่ขยายของศิลปะการแสดงการเต้นบัลเลต์ในประเทศอิตาลีย้ายเข้าไปในฝรั่งเศสและขยายต่อไปยังประเทศรัสเซียก่อนที่ศิลปะการเต้นบัลเลต์จะกลายเป็นศิลปะที่แพร่ขยายและได้รับความนิยมไปยังทั่วทุกส่วนต่างๆของโลกเรื่อยมาจนปัจจุบัน

องค์ประกอบของศิลปะนั้นถูกนำมาใช้เป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ นำไปสู่การวางรูปแบบและสอดคล้องกับเทคนิคในการสร้างสรรค์ จากการศึกษาข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนั้นอีกส่วนหนึ่ง ตามความหมายของศิลปะที่กล่าวมาแล้วว่าศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือความงาม ก็ จะเห็นได้ว่าศิลปะนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วย

ประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นการแสดงออก อันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนั้นอีก ส่วนหนึ่ง เราเรียกองค์ประกอบส่วนแรกว่ารูปทรง (Form) หรือองค์ประกอบทางรูปธรรม และเรียก ส่วนหลังว่าเนื้อหา (Content) หรือองค์ประกอบทางนามธรรม ดังนั้น องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างหลักของศิลปะ ก็คือ รูปทรงกับเนื้อหา

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาทัศนคติของนักปรัชญาและนักประพันธ์หลายคน เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ในการสนับสนุนแนวคิดของการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของนักปรัชญาและนักประพันธ์ที่สนับสนุน แนวความคิดในผลงานของข้าพเจ้า มีดังนี้ ศิลปะคือการแสดงออก (Art as Expression) ในทัศนคติของนักปรัชญาและนักประพันธ์หลายคน ได้แก่ อูยีน เวรอง (Eugene Veron) จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เลโอ ตอลสตอย (Leo Tolstoy) โรเจอร์ ฟราย (Roger fry) รูดอล์ฟ อาร์นไฮม์ (Rudolf Arnheim) ต่างเน้นความหมายของศิลปะไปที่การแสดงออกเป็นความเห็นที่ดูเผินๆ แล้วค้านกับทัศนะที่ว่าศิลปะคือการเป็นตัวแทนของธรรมชาติ ซึ่งนักปราชญ์กลุ่มนี้เห็นว่านั่นเป็นเพียงการแสดงส่วนที่อยู่ภายนอกของธรรมชาติเท่านั้น ศิลปะจะต้องแสดงส่วนที่อยู่ภายในของชีวิตออกมา ส่วนที่อยู่ภายในนั้น ได้แก่ อารมณ์ (Emotion) ความรู้สึก (Feeling) ซึ่งจะเป็นของตัวศิลปินเองหรือสังคมก็ได้ เช่น ความรู้สึกของเชื้อชาติ ชาติ หรืออารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ชาติในส่วนรวม นอกจากนั้นบางคนยังให้ความเห็นรวมไปถึงการแสดงออกของมโนคติ (Idea) และความคิด (Thought) อีกด้วย แต่ถ้าจะเปรียบเทียบกันแล้ว ทัศนะที่ว่าศิลปะคือการแสดงออกซึ่งอารมณ์หรือส่วนที่อยู่ภายในของชีวิตหรือธรรมชาติ ก็ดูจะไม่แตกต่างอะไรกับทัศนะที่ว่าศิลปะคือตัวแทนของชีวิต ที่แสดงความจริงภายในของรูปลักษณะที่ปรากฏในธรรมชาติเท่าไรนัก จะมีบ้างก็ตรงที่ฝ่ายแรกเน้นเรื่องอารมณ์สะท้อนใจเป็นสำคัญ แต่ฝ่ายหลังเน้นไปที่รูปทรงที่เข้าถึงได้ด้วยปัญญา

องค์ประกอบที่สำคัญของศิลปะอีกประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ได้แก่ ศิลปะคือรูปทรง (Art as Form) นั้น ถูกนำมาใช้ในส่วนของการสร้างสรรค์รูปทรงที่พบในผลงานทั้ง 3 ชุด จากการศึกษาข้อมูลและเอกสารสรุปได้ว่า ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 มักจะมีเรื่องราวหรือศิลปะจรรยาเข้าไปเกี่ยวข้องกับศิลปะมากเกินไป จนทำให้ศิลปินส่วนใหญ่ละทิ้งรูปทรง องค์ประกอบ หรือการใช้ทัศนธาตุ (Visual Element) เพื่อตัวของมันเองเสียเกือบหมด พอมาถึงคริสต์ศตวรรษที่ 20 จึงมีศิลปินกลุ่มหนึ่งหันมาให้ความสำคัญแก่รูปทรงของศิลปะมากกว่าเรื่องราวหรือเนื้อหาทางอารมณ์ เป็นแนวคิดเรื่องรูปทรงบริสุทธิ์ (Pure Form) เป็นรูปทรงที่ไม่อาศัยเรื่องราวหรือรูปทรงเพื่อเข้าไปทำประโยชน์อย่างอื่น เพราะการทำเช่นนั้นถือว่าไม่ใช่ศิลปะบริสุทธิ์ เพราะเขาถือว่าศิลปะบริสุทธิ์นั้นจะให้คุณค่าโดยตรงต่อผู้ดูด้วยรูปทรงที่บริสุทธิ์ และรูปทรงนั้นจะแสดงออกซึ่งอารมณ์ ปัญญา หรือความงามด้วยตัวเอง รูปทรงจึงหมายถึงโครงสร้างที่มีระเบียบ มีความงาม และความหมาย ประกอบขึ้นด้วยทัศนธาตุ ซึ่งได้แก่ เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง สี และลักษณะผิว รวมทั้งมีการนำแนวคิดในเรื่องของศิลปะคือประสบการณ์ (Art as Experience) มาใช้ในการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ โดยจอห์น ดิวอี้ นักปรัชญาชาวอเมริกันมีความเห็นว่าศิลปะคือประสบการณ์ ประสบการณ์คือการมีชีวิตสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การมี

ปฏิกริยากับสิ่งแวดล้อมทำให้เราที่มีความคิดและอารมณ์ซึ่งเป็นประสบการณ์ เรามีประสบการณ์มากมายในชีวิตประจำวัน แต่เป็นประสบการณ์ธรรมดา ไม่เป็นแก่นสาร เราลืมนั่นได้ง่าย แต่บางครั้งเรามีประสบการณ์ที่สำคัญน่าพอใจเป็นพิเศษ เราจะจำประสบการณ์นั้นได้อย่างฝังใจ แบบนี้เรียกว่าประสบการณ์แท้ ประสบการณ์แท่นั้นมีระเบียบ มีเอกภาพ ทุกส่วนทุกตอนมีความหมายมีความสำคัญ มีอารมณ์ที่เด่นชัด มีโครงสร้างตลอดทั่วประสบการณ์นั้น เช่น ความกดดัน ความอ่อนหวานนุ่มนวล และความกลัว เป็นต้น ศิลปินที่มีประสบการณ์แท้ในชีวิตมาก จะทำงานศิลปะได้ดี ผู้ดูที่มีประสบการณ์ในชีวิตมาก ก็รับสัมผัสงานศิลปะได้มากและลึกซึ้ง จุดหมายของศิลปะในทัศนะของจอห์น ดิวอี้ ก็คือ การให้ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดู

ส่วนสำคัญซึ่งเป็นที่มาของหัวข้อวิทยานิพนธ์ในชุดนี้ คือ จังหวะ ซึ่งจังหวะนั้นถูกนำมาใช้ในด้านแนวคิด รูปแบบ รวมถึงเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นเพื่อให้การสร้างสรรค์ที่มีจังหวะที่หลากหลาย ข้าพเจ้าจึงทำการศึกษาข้อมูล เอกสาร พบว่า จังหวะ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในดนตรีและกวีนิพนธ์มาก่อน เป็นการวัดความซ้ำเร็วของช่วงเวลาเสียงและถ้อยคำปรากฏอยู่ในการดู การมองเห็นก็ต้องใช้เวลาเช่นเดียวกัน ดังนั้นคำว่าจังหวะ จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในทัศนศิลป์ การดู การฟัง การรับสัมผัสสิ่งเคลื่อนไหวหรือเร็วเป็นช่วงๆจะให้ความพอใจแก่เรา การพอน้ำ เสียงกลอง สายลมที่พัดมาถูกกาย ล้วนมีจังหวะ จังหวะ คือ การซ้ำของทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์หรือการซ้ำของเสียงในดนตรีในช่วงที่เท่ากันหรือแตกต่างกัน จังหวะของการเห็นเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการแสดงออกที่ให้ความรู้สึกหรือความพอใจทางสุนทรียภาพในงานศิลปะ รวมถึงรูปทรง คือ ส่วนที่เป็นรูปธรรมของงานศิลปะ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู และด้วยรูปทรงเป็นเพียงส่วนเดียว ศิลปินก็สามารถสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ โดยไม่ต้องอาศัยเรื่องหรือเนื้อเรื่องใดๆ รูปทรงจึงมีความสำคัญที่สุด จนอาจกล่าวได้ว่ารูปทรงคืองานศิลปะ โครงสร้างทางรูปของงานศิลปะ ที่รวมทั้งรูปภายในและรูปภายนอก คำว่ารูปทรง รูปร่าง และมวลนี้ โดยทั่วไปมักจะใช้แทนกันได้มีความหมายใกล้เคียงกัน แต่ในทางศิลปะคำเหล่านี้มักมีความตื่นลึกและจำเพาะเจาะจงแตกต่างกัน พลังเคลื่อนไหวของรูปทรง คือ การเคลื่อนไหวของรูปทรงจะต้องควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวของที่ว่าง ถ้าพูดกันตามความจริงแล้ว รูปทรงและที่ว่างในงานทัศนศิลป์ทุกๆไปจะไม่มี การเคลื่อนไหว แต่ลักษณะของรูปทรงที่ศิลปินสร้างขึ้นด้วยทัศนธาตุผสมกับความรู้สึกส่วนจะทำให้การเคลื่อนไหวแก่สายตาและแก่อากัปกริยาของผู้ดู ผู้ดูเคลื่อนไหวสายตาไปยังจุดต่างๆในงานจิตรกรรม และเดินไปรอบๆหรือภายในของงานประติมากรรม การเคลื่อนไหวเหล่านี้จะถ่ายทอดพลังไปยังจิตให้รับรู้อารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ที่เป็นเนื้อหาของงานศิลปะนั้น พลังเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่างอาจแบ่งได้ 3 ลักษณะตามกฎเกณฑ์ของเอกภาพในธรรมชาติ คือ 1. พลังเคลื่อนไหวที่เกิดจากการถ่วงดุลของพลังงานตรงข้าม (Opposition) 2. พลังเคลื่อนไหวที่รุนแรง ปรากฏจากการต้านทานที่สมดุล (Transition) 3. พลังเคลื่อนไหวที่ซ้ำและผ่อนคลาย (Repetition)

เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานสมบูรณ์ในด้านแนวคิด รูปแบบ และเทคนิค ข้าพเจ้าจึงได้ทำการวิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ซึ่งผลงานของข้าพเจ้าสอดคล้อง

กับรูปแบบและแนวคิดของลัทธิฟิวเจอริส หรือ ฟุตูริสโม (ตามภาษาอิตาลี) หรือลัทธิอนาคตนิยม เป็นชื่อเรียกศิลปะลัทธิหนึ่ง พัฒนาขึ้นในประเทศอิตาลีโดยศิลปินชาวอิตาลี มีความเคลื่อนไหวเกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกับลัทธิคิวบิสม์ จากแหล่งกำเนิดที่นครมิลานประเทศอิตาลี แต่ได้รับการตั้งชื่อว่า ฟิวเจอริสโม ที่กรุงปารีส เมื่อปีค.ศ. 1909 และได้ขยายแนวคิดออกไปอย่างรวดเร็วทั่วประเทศอิตาลี และประเทศต่างๆหรือพื้นที่ยุโรป คำว่าฟิวเจอริสโม กวีชาวอิตาลีชื่อ เฟลิโป โทมัสโซ มาริเน็ตตี เป็นผู้ตั้งชื่อเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1909 กวีผู้นี้ได้ร่างคำแถลงการณ์ (Manifesto) ขึ้น โดยกล่าวอย่างกล้าหาญถึงการสิ้นสุดยุคสมัยของศิลปะกรรมในอดีต และการกำเนิดขึ้นใหม่ของศิลปะเพื่ออนาคต คำแถลงการณ์ฉบับนี้ปรากฏในหนังสือพิมพ์ เลอ ฟิกาโร ของฝรั่งเศส มีแนวโน้มแสดงให้เห็นสาระสำคัญของศิลปะแบบใหม่จะต้องมี ความเร็ว คือ พระเจ้าของเรา เป็นกฎของความงามแนวใหม่ ความคิดของลัทธิฟิวเจอริสโมไม่เกี่ยวกับเรื่องของสตรีเพศ การศึกษาภาพเปลือยไม่อยู่ในหลักสุนทรียภาพ ความงามอยู่ที่ความเร็ว วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และชาติพันธุ์ต่างๆ คือสิ่งสำคัญสูงสุดของอุดมการณ์ พวกศิลปินลัทธินี้จะชิงชังความคิดอันเพื่อฝันหรือการหยุดนิ่งอยู่กับที่ พวกเขารับแรงดลใจในความงามจากเครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ หรือเครื่องบิน

เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่ารูปแบบของผลงานมีแนวคิดเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในรูปแบบการแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและรูปแบบของคิเนติก อาร์ต คำว่าคิเนติก นี้ได้เริ่มปรากฏใช้กันในปีค.ศ. 1860 โดยมีคำอธิบายหมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความเคลื่อนไหวในวิชาฟิสิกส์และเคมีวิทยา ส่วนทางกลศาสตร์มีความหมายแตกต่างไปจากคำว่าซิเนมาติก (Cinematic) และไดนามิก (Dynamic) ซึ่งคำทั้งหมดต่างก็เป็นความเคลื่อนไหวทั้งนั้น จะผิดกันก็ตรงที่เคลื่อนไหวได้ภาพและพลังงาน อย่างไรก็ตามคำนี้ยังสามารถนำมาใช้เกี่ยวข้องกับทางศิลปะโดยตรง จนกระทั่งราวปีค.ศ. 1920 คิเนติกเริ่มนำมาใช้เป็นครั้งแรกกับผลงานซึ่งกินพื้นที่ในอากาศ หรืองานประติมากรรมของกาโบ และเพปสเนอร์ สองศิลปินพี่น้องชาวรัสเซีย กาโบได้พูดถึง ลีลาที่เคลื่อนไหว (Kinetic Rhythm) ขึ้นในคำแถลงการณ์ชื่อ ประกาศศัจธรรม ในปีดังกล่าว กาโบยังสร้างงานด้วยเหล็กเส้นทำให้เคลื่อนไหวโดยใส่มอเตอร์ไฟฟ้าเป็นเครื่องช่วยหมุน และเรียกชื่อว่า ประติมากรรมเคลื่อนไหว (Kinetic Sculpture) ต่อมาไฮโมลี-นากิ นำคำนี้มาใช้ก็จึงมีความหมายสำหรับปรากฏการณ์ใหม่ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเร็วเคลื่อนไหว และต่อมาก็เป็นที่นิยมในหมู่ศิลปิน พร้อมๆกันนั้นจนเกิดคำว่า โมบิลหรือ โมบาย (Mobile) ขึ้น ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกัน โดยมีคูของพ์เป็นผู้ใช้ในราวพ.ศ. 1932 และได้นำมาเรียกผลงาน ที่รู้จักกันดีของคัลเดอร์ (Calder) ประติมากรรมชาวอเมริกัน คำแถลงการณ์สีเหลือง (Yellow Manifesto) ซึ่งพิมพ์ขึ้นในโอกาสนี้ ก็มีบทความของวาซาร์ลี (Vasarely) กล่าวถึงอุปมาอุปไมยด้วย ดังนั้น ความหมายของคำ คิเนติก จึงถูกใช้เรียกครอบคลุมไปได้กว้างมาก กล่าวคือ เรียกผลงานที่เคลื่อนไหวได้ (อาจเคลื่อนไหวได้ด้วย ลม น้ำ หรือมอเตอร์ไฟฟ้า) หรือใช้เรียกผลงานซึ่งเคลื่อนไหวได้ด้วยอิทธิพลของแสงสีต่อดวงตา ดังเช่น อ็อพอาร์ท หรือแสงไฟที่เปิดดูบวบ เป็นการปลุกเร้าจักษุประสาทผู้ชมให้บังเกิดภาพลวงตาให้มีความเคลื่อนไหว นับเป็นงานศิลปะที่อยู่บนพื้นฐานของ

ความคิดที่ว่าแสงสีทำให้เกิดความเคลื่อนไหว สามารถนำสร้างงานศิลปะได้ แต่ทว่าการทำเช่นนั้นจะ มีการใช้มือสร้าง (แบบระบายสี) การใช้เครื่องจักร สารเคมี ฯลฯ ซึ่งแล้วแต่แนวคําคิดของแต่ละคนไป

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลจากการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปกรรมรูปแบบต่างๆ ของศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ไว้ก่อนหน้านี้ ทั้งในลักษณะที่สอดคล้อง ส่งเสริม แนวคิดของข้าพเจ้าหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผลงานสร้างสรรค์ครั้งนี้เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูล ซึ่งศิลปินที่ทำการศึกษาค้นคว้ามี 2 ท่าน ดังนี้ 1. สุรชัย แสงสุวรรณ ผลงาน ของสุรชัย แสงสุวรรณ มีการใช้ผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่าย ซึ่งมีความสอดคล้องและส่งเสริมผลงานของข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง 2. วิศรุต อังคทะวานิช จากการศึกษา อิทธิพลของศิลปินท่านนี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้รูปแบบและเทคนิคการถ่ายภาพพลาสติกไทย จนทำให้ ผลงานของศิลปินมีชื่อเสียงจนเป็นที่ยอมรับในระดับโลก จากการศึกษาอิทธิพลทางศิลปกรรมที่ได้ จากศิลปินทั้งสองท่านนั้น คือ ศิลปินแต่ละท่านก็จะมีรูปแบบ เทคนิค วิธีการ และการแสดงออกที่มี เอกลักษณะเฉพาะตัว โดยเฉพาะการใช้ลักษณะของโครงสร้างทางรูปของงานศิลปะ ที่รวมทั้งรูปภายใน และรูปภายนอก ที่ก่อสร้างด้วยหน่วยเพียงหน่วยเดียว หรือหลายหน่วยรวมตัวกันขึ้น จนกลายเป็น รูปทรงของงานศิลปะการถ่ายภาพ ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป รวมไปถึงทางด้านการแสดงออก ทางความรู้สึกที่เด่นชัด

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวจากความประทับใจของ ข้าพเจ้าด้วยการแสดงออกผ่านรูปแบบและเทคนิคทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) ที่มีลีลาการเต้นเป็นสื่อ ประกอบ โดยมีวัสดุสำคัญคือผ้า เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น เป็น สุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดกับจินตนาการ เกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ ผลงานในครั้งนี้ โดยเน้นไปที่ความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่าย ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์เฉพาะตัวผ่านวิทยานิพนธ์ชุด “จังหวะ ลีลา วิทยา” (The Rhythm of Betta) ข้าพเจ้าจึงนำองค์ความรู้เหล่านี้มาเป็นอิทธิพลในการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายชุด นี้

1.2 วัตถุประสงค์

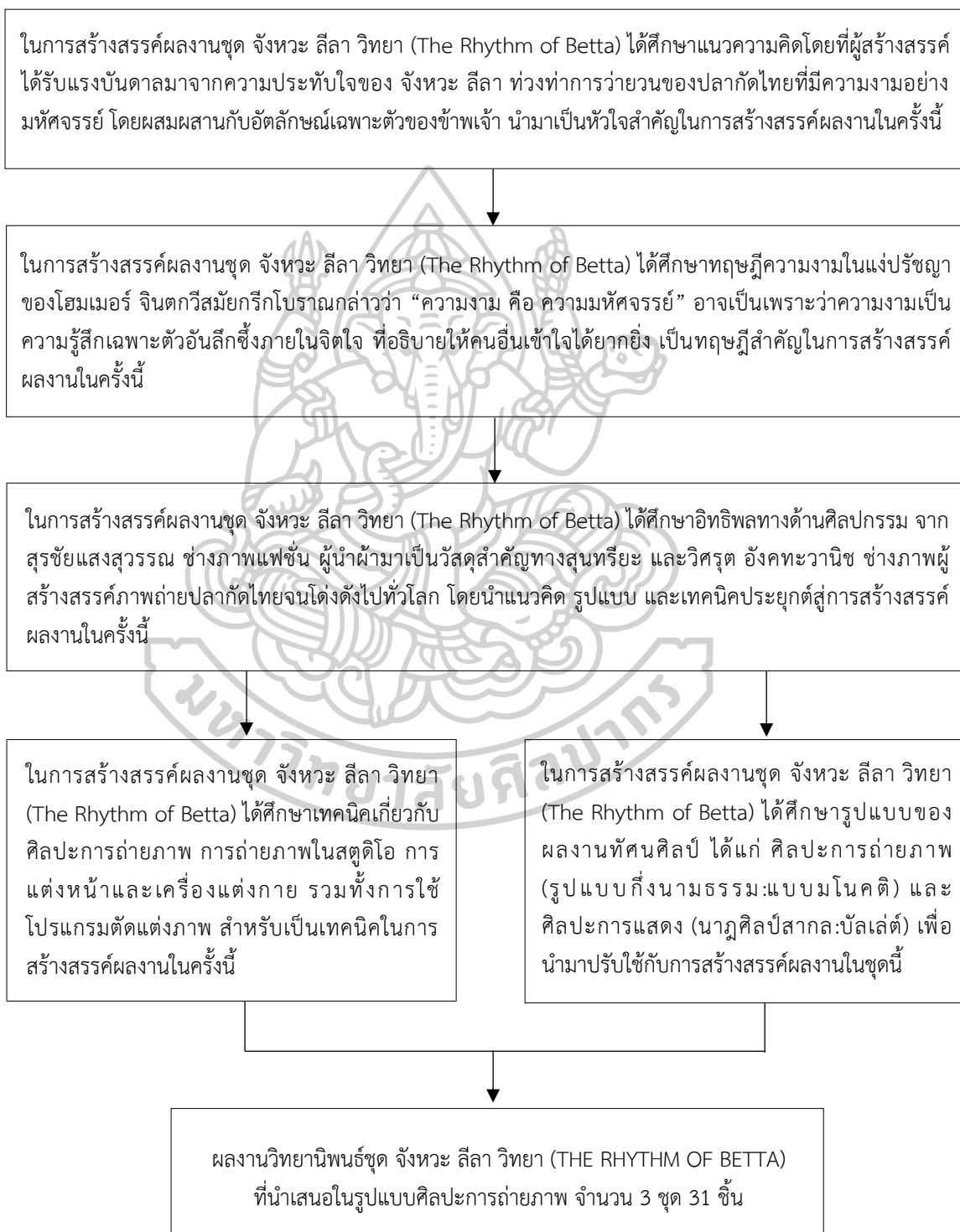
1. เพื่อศึกษาแนวคิดในการสร้างสรรค์ ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากจังหวัด ไลลา ท่วงท่า การว่ายนของปลาฤดูไทย ที่มีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องปรัชญาทางความงามของ โสม เมอร์ จินตวิสมัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงาม เป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง จากแรงบันดาลใจ ดังกล่าวข้าพเจ้าจึงนำมาเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคล จากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดรูปร่างรูปทรง ใหม่ รวมทั้งการถ่ายทอดเรื่องราวความงามโดยมีผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะ เพราะเมื่อผ้าเกิด ความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิด อารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ

2. เพื่อศึกษารูปแบบในการสร้างสรรค์ ผลงานทัศนศิลป์ประเภท ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) ประยุกต์เข้ากับศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) ที่แสดงลีลาการเต้นเป็นสื่อประกอบ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ

3. เพื่อศึกษาเทคนิค วิธีการ และกระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบไปด้วย เทคนิคด้าน การถ่ายภาพในสตูดิโอ และการใช้โปรแกรมตัดแต่งภาพ ซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผลงานทัศนศิลป์ เกิด ความประจักษ์ชัดที่โดดเด่น ส่วนสำคัญที่สุดคือ องค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์ กล่าวคือ เป็นการ กำหนดให้ทัศนศิลป์ด้านศิลปะการถ่ายภาพ เป็นบทบาทหลัก ส่วนศิลปะการแสดงบัลเลต์เป็นบทบาท รองลงมา ทำให้ผลงานการสร้างสรรค์นั้นเกิดความงามอย่างมหัศจรรย์ แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

1.3 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) นี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาทฤษฎี อธิพจน์ แรงบันดาลใจ เทคนิค รูปแบบ นำไปสู่แนวคิดในการสร้างสรรค์ โดยสรุปเป็นแผนผัง ดังนี้

1.4 สมมติฐาน

การสร้างสรรคผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีแนวทางเฉพาะตน ผ่านการนำเสนอนวัตกรรมทางความคิด และองค์ความรู้ใหม่ มีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เป็นระบบระเบียบมีขั้นตอน อีกทั้งลักษณะเฉพาะตนขึ้นเป็นพิเศษ อันเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองให้ชัดเจน

โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรค์งานศิลปะ ที่มีการศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มา ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ ตำนานปลากัดไทย การเลี้ยงปลากัดของคนไทย ประเภทของปลากัด และการเพาะพันธุ์ปลากัด เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดง บัลเลต์ องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ รวมทั้งผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆ ของศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ไว้ นำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ จำนวนทั้งสิ้น 3 ชุด

1.5 ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta)ข้าพเจ้าได้กำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์ไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ได้ศึกษาแนวความคิดจากความประทับใจที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจมาจากจังหวะท่วงท่า ลีลาการว่ายวนของปลากัดไทยที่มีความงามอย่างมหัศจรรย์ จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับด้านความงามในแง่ปรัชญาของโฮเมอร์ จินตวิสัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการ ก่อเกิดรูปร่างรูปทรงใหม่ เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสรรค์งานในครั้งนี้

2. ขอบเขตด้านเทคนิค ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ได้ศึกษาเทคนิคการถ่ายภาพ การถ่ายภาพในสตูดิโอ การแต่งหน้าและเครื่องแต่งกาย และการใช้โปรแกรมตัดแต่งภาพ สำหรับเป็นเทคนิคในการสร้างสรรค์ในครั้งนี้

3. ขอบเขตของรูปแบบ ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ได้ศึกษารูปแบบของผลงานทัศนศิลป์ ได้แก่ ศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบมโนคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) เพื่อนำมาปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้

1.6 ขั้นตอน วิธีการในการศึกษาและสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ข้าพเจ้าได้กำหนดขั้นตอน วิธีการในการศึกษา และการสร้างสรรค์ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากประสบการณ์ เป็นข้อมูลที่ข้าพเจ้าได้พบเจอในชีวิตประจำวันเป็นประสบการณ์โดยตรง ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจใน จังหวะ ท่วงท่า ลีลาการร่ายวงของปลากัดไทยที่มีความงามอย่างมหัศจรรย์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์บุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอิริยาบถต่างๆ จากข้อมูลตรงนี้ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและเริ่มต้นในการนำสิ่งใกล้ตัวมาแสดงออกทางศิลปะซึ่งง่ายต่อการทำความเข้าใจและเข้าถึง

ข้อมูลเอกสาร เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์กับมนุษย์ของปลากัดไทย สายพันธุ์ปลากัด ศิลปะการถ่ายภาพ ศิลปะการแสดงบัลเลต์ องค์ประกอบของศิลปะ รวมทั้งแนวคิด รูปแบบ เทคนิคของศิลปิน ซึ่งข้อมูลเอกสารเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่จะช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของส่วนต่างๆ มากยิ่งขึ้น และยังเป็นแรงผลักดันให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ข้อมูลภาคสนาม เป็นการหาข้อมูลแบบสำรวจพื้นที่โดยได้มีการศึกษา ค้นคว้าจากสถานที่จริง คือ พิพิธภัณฑ์ปลากัดไทย บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ได้สัมผัสถึงความรู้ความเข้าใจของรูปทรง จังหวะ ลีลา ท่วงท่าการร่ายวงของปลากัดไทย และซึมซับบรรยากาศสภาพแวดล้อมนั้นๆ เป็นประสบการณ์เพื่อนำองค์ความรู้มาถ่ายทอดความรู้สึกผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

2. ขั้นตอนการประมวลความคิด

เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า มาเป็นการประมวลความคิดทางด้านเนื้อหา ที่จะนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นลำดับทั้งเนื้อหาทางด้านเรื่องราว เนื้อหาทางทัศนศิลป์และเนื้อหาทางสัญลักษณ์ ดังนี้

การประมวลความคิดด้านเนื้อหา เป็นเนื้อหาจากเรื่องราวประสบการณ์ความประทับใจของข้าพเจ้าใน จังหวัด ลีลา ท่วงท่าการร่ายวงของปลากัดไทย จึงนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยผสมผสานอัตลักษณ์บุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอิริยาบถต่างๆ และอาศัยโครงสร้างทำทางศิลปะการแสดง บัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดรูปร่างรูปทรงใหม่ รวมทั้งมีการนำผ้ามาเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะแทนอารมณ์ความรู้สึกของตัวเองลงไปในงาน ซึ่งได้จากการศึกษาข้อมูลทั้งข้อมูลทางตรง ข้อมูลทางอ้อม และข้อมูลภาคสนาม กำหนดเป็นแรงบันดาลใจและสรุปเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

การประมวลความคิดด้านเทคนิค ดำเนินการค้นคว้า ทดลอง รวบรวมเป็นขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวัด ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ได้ศึกษาเทคนิคการถ่ายภาพ การถ่ายภาพในสตูดิโอ การแต่งหน้าและเครื่องแต่งกาย และการใช้โปรแกรมตัดแต่งภาพ สำหรับเป็นเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

การประมวลความคิดด้านรูปแบบ กระบวนการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ชุดนี้ แม้ว่าเป็นการบูรณาการรูปแบบทัศนศิลป์ ได้แก่ ศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบมน็อคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) เพื่อนำมาปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ที่มีลักษณะต่างประเภทสาขากันในด้านลักษณะรูปแบบก็ตาม แต่ทว่าในส่วนที่เป็นเนื้อหาและแนวความคิดนั้น ก็มาจากความบันดาลใจอย่างเดียวกัน เป็นการวิจัยแบบสร้างสรรค์เพื่อศึกษาค้นหาแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะแบบนวัตกรรมทางความคิดประเภททัศนศิลป์ที่แปลกใหม่ออกไปจากเดิม เพราะมีการนำเอาทั้งคุณลักษณะที่แตกต่างกันและความพิเศษของงานศิลปะต่างประเภทต่างสาขาเข้ามาบูรณาการประสานเข้าด้วยกัน จนเกิดผลออกมาเป็นนวัตกรรมศิลปะที่มีรูปแบบและคุณลักษณะใหม่ นำเสนอวิธีคิดทางทัศนศิลป์ แนวความคิด ความคิดสร้างสรรค์ และระบบปัจจัยบุคคลแห่งการสร้างสรรค์ศิลปะอย่างแท้จริง

3. ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง

การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น โดยใช้ภาพถ่ายจากการเก็บข้อมูลนำมาจัดองค์ประกอบทางศิลปะ ทดลองร่างภาพ กำหนดโครงสร้างของรูปทรง คลี่คลาย ตัดตอน เพิ่มเติม ผสมผสานกับจินตนาการก่อรูปทรงใหม่ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop จนเกิดเป็นสัญลักษณ์ในรูปแบบกึ่งนามธรรมและแบบมโนคติ เมื่อได้ภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วจึงนำมาเป็นโครงสร้างภาพตัวอย่าง เพื่อขยายเป็นผลงานจริงต่อไป

4. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานนั้น หมายถึง ขั้นตอนตั้งแต่การนำแบบร่างที่ออกแบบไว้อย่างสมบูรณ์ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop นำมาเป็นโครงสร้างตัวอย่าง เพื่อขยายเป็นผลงานจริง จากนั้นลงมือถ่ายทำในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ ซึ่งรวมถึงเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่างๆ จนกระทั่งเป็นผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน จึงรวบรวมกระบวนการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ดังนี้

การนำภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วก็นำมาเป็นโครงสร้างตัวอย่าง

สร้างภาพร่างที่เกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น โดยใช้ภาพถ่ายจากการเก็บข้อมูลนำมาจัดองค์ประกอบทางศิลปะ ทดลองร่างภาพ กำหนด โครงสร้างของรูปทรง คลี่คลาย ตัดตอน เพิ่มเติม ผสมผสานกับจินตนาการก่อรูปทรงใหม่ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop จนเกิดเป็นสัญลักษณ์ในรูปแบบกึ่งนามธรรมและแบบมโนคติ

การขยายภาพร่างสู่การปฏิบัติจริง

เมื่อได้ภาพร่างความคิดที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ซึ่งผลงานแต่ละชิ้นจะมีการวิเคราะห์และพัฒนาารูปทรงโครงสร้างไปตามความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน มิได้ยึดติดแนวทางของภาพร่างทั้งหมด อาจมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดด้วยการตัด การเพิ่ม การแทนที่ การปรับเปลี่ยนบางส่วน ซึ่งการมีแบบภาพร่างจะช่วยเพิ่มความรอบคอบในการทำงานมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการตรวจสอบภาพให้มีความคล้ายคลึงกับภาพร่างความคิดมากที่สุด

การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ

ติดตั้งวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะการถ่ายภาพ ได้แก่ ตัวกล้อง เลนส์ ขาตั้งกล้อง รีเฟลคเตอร์ ซอฟท์บ็อก เครื่องวัดแสง ไฟแฟลช พื้นหลังขนาดต่างๆ หัวไฟชนิดต่างๆ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในสตูดิโอถ่ายภาพตามความเหมาะสม และคอมพิวเตอร์ โปรแกรมตัดแต่งภาพ จากนั้นสู่ขั้นตอนของการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง ได้แก่ เลือกชุดให้นางแบบสวมใส่ตามแบบที่ได้ร่างไว้ ผ้าที่เป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรีย์ะ เครื่องสำอาง รองเท้า เครื่องประดับ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ใน

งานศิลปะการแสดงตามความเหมาะสม เมื่อเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์พร้อมแล้วลงมือปฏิบัติการทำศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบมโนคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) ตามภาพร่างที่ได้กำหนดไว้

การตัดแต่งภาพ วิเคราะห์ผลงาน และกระบวนการพิมพ์ภาพ

เมื่อได้ภาพถ่ายจากกระบวนการถ่ายทำในสตูดิโอถ่ายภาพ ในรูปแบบศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบมโนคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) ตามภาพร่างที่ได้กำหนดไว้ นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดีและส่วนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป ปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดด้วยการตัด การเพิ่ม การแทนที่ การปรับเปลี่ยนบางส่วนจนเกิดเป็นผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล

5. ขั้นตอนการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์

จัดแสดงนิทรรศการวิทยานิพนธ์ ในสถานที่สำหรับการเผยแพร่ที่ยอมรับในวงวิชาการโดยการจัดแสดงนิทรรศการหรือจัดการแสดงซึ่งเป็นผลงานสร้างสรรค์สู่สาธารณะ ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกคุณภาพงานสร้างสรรค์

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) หมายถึง การได้รับแรงบันดาลใจมาจากความประทับใจใน จังหวะ ลีลา ท่วงท่าการร่ายวนของปลาเก็ดไทย ที่มีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลของข้าพเจ้า โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะเป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

ผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะ หมายถึง ผ้าที่เมื่อเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ

1.8 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและใช้สร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. วัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ดินสอ ยางลบ ปากกาหมึกดำ กระดาษ หมึกพิมพ์ โทรศัพท์มือถือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์เอกสาร

2. วัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะการถ่ายภาพ ได้แก่ ตัวกล้อง เลนส์ ขาตั้งกล้อง รีเฟลคเตอร์ ซอฟท์บ็อก เครื่องวัดแสง ไฟแฟลช พื้นหลังขนาดต่างๆ หัวไฟชนิดต่างๆ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในสตูดิโอถ่ายภาพตามความเหมาะสม และคอมพิวเตอร์ โปรแกรมตัดแต่งภาพ

3. วัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง ได้แก่ ชุดให้นางแบบสวมใส่ตามแบบที่ได้ร่างไว้ ผ้า เครื่องสำอาง รองเท้า เครื่องประดับ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในงานศิลปะการแสดงตามความเหมาะสม

1.9 งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ใช้งบประมาณในการสร้างสรรค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ค่าวัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล

เป็นเงินประมาณ 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

2. ค่าวัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะการถ่ายภาพ

เป็นเงินประมาณ 120,000 บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถ้วน)

3. ค่าวัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง

เป็นเงินประมาณ 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

1.10 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. **เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการสร้างสรรค์** องค์ความรู้ใหม่เกิดจากแรงบันดาลใจที่มาจากความประทับใจใน จังหวะ สีลา ท่วงท่าการร่ายวนของปลาเกิดไทย ที่มีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องปรัชญาทางความงามของ โสมเมอร์ จินตวิสัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง จากแรงบันดาลใจดังกล่าวข้าพเจ้าจึงนำมาเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมทั้งการถ่ายทอดเรื่องราวความงามโดยมีผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ

2. **เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านรูปแบบ** องค์ความรู้ใหม่เกิดจากการประมวลข้อมูล เอกสาร และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง สู่การแสดงออกผ่านรูปแบบทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) ประยุกต์เข้ากับศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) โดยนำเสนอการเต้นเป็นสื่อประกอบ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ

3. **เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านเทคนิค วิธีการ และกระบวนการสร้างสรรค์** องค์ความรู้ใหม่เกิดจากการทดลอง ค้นคว้า และพัฒนาผลงาน ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านศิลปะการถ่ายภาพ เทคนิคด้านการถ่ายภาพในสตูดิโอ และด้านการใช้โปรแกรมตัดแต่งภาพ ซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผลงานทัศนศิลป์ เกิดความประจักษ์ชัดที่โดดเด่น ส่วนสำคัญที่สุดคือ องค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์ กล่าวคือ เป็นการกำหนดให้ทัศนศิลป์ด้านศิลปะการถ่ายภาพ เป็นบทบาทหลัก ส่วนศิลปะการแสดงบัลเลต์เป็นบทบาทรองลงมา ทำให้ผลงานการสร้างสรรค์นั้นเกิดความงามอย่างมหัศจรรย์ แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

บทที่ 2

เอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) นี้ ผู้วิจัยมีมูลเหตุที่เป็นประเด็นที่สำคัญในครั้งนี้ คือ จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โฮมเมอร์ จินตวิสัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอิริยาบถต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรู้ออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยแนวคิดของข้าพเจ้า โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรคงานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ที่มาความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน
- 2.2 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาด้านานปลากัดไทย การเลี้ยงปลากัดของคนไทย ประเภทของปลากัด และการเพาะพันธุ์ปลากัด
- 2.3 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาเทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ
- 2.4 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษารูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์
- 2.5 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาองค์ประกอบของศิลปะ
- 2.6 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาศิลปะสมัยใหม่
- 2.7 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาความสำคัญของความหลากหลายทางเพศ
- 2.8 อิทธิพลที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆ ของศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ไว้

2.1 ที่มาความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน

ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานในวิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm Of Betta) นี้ ผู้วิจัยมีมูลเหตุที่เป็นประเด็นที่สำคัญในครั้งนี้ คือ

จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โฮมเมอร์ จินตกรวิสมัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่า ความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอิริยาบถต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยแนวคิดของข้าพเจ้า โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับปลากัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์ องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยใช้เทคนิคและนำเสนอผ่านรูปแบบในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีแนวทางเฉพาะตน โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน และลักษณะเฉพาะตนขึ้นเป็นพิเศษ อันเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองให้ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ผ่านการนำเสนอนวัตกรรมทางความคิด รวมทั้งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ จำนวนทั้งสิ้น 3 ชุด

2.2 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาด้านานปลากัดไทย การเลี้ยงปลากัดของคนไทย ประเภทของปลากัด และการเพาะพันธุ์ปลากัด

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาลักษณะของปลากัดไทย เพื่อนำมาเป็นองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากจังหวัด ลีลา การว่ายนของปลากัดไทยนำมาเป็นแนวคิดและรูปแบบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ รวมทั้งมีการประยุกต์ใช้โครงสร้างลักษณะรูปทรง สี ของปลากัดไทยนั้นมาสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

โดยข้าพเจ้าเริ่มจากการศึกษาด้านานปลากัดไทย เพื่อนำมาประมวลเป็นองค์ความรู้ด้านแนวความคิด สู่การกำหนดรูปแบบ และนำไปสู่การทดลองเทคนิค เป็นลำดับไป โดยจากการศึกษาข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ได้ความว่า นับแต่การสร้างชาติไทยตั้งแต่ยุคสุโขทัย การชนไก่ การกัดปลา เป็นเกมการพนันที่ได้รับความนิยมในหมู่ชาวไทยมาแต่โบราณ อันที่จริงแล้วเกมกีฬาการกัดปากของชาวไทยนั้น นอกจากปลากัดแล้วจะมีปลาอีกสองชนิดที่นำมากัดแข่งกัน คือ ปลาหัวตะกั่ว และปลาเข็ม แต่ก็ไม่แพร่หลายติดใจคนทั่วไปเหมือนปลากัด ทั้งนี้เนื่องมาจากสัตว์น้ำชนิดนี้นอกจากจะมีน้ำอืดน้ำหนในการต่อสู้เป็นระยะเวลานานๆแล้ว ลีลาการต่อสู้ก็เต็มไปด้วยชั้นเชิงและศิลปะ และเหนือสิ่งอื่นใดนักจับปลานี้จะสง่างามยิ่งในระยะเวลาที่เขาต่อสู้ ความสวยงามตามธรรมชาติของปลากัดจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนนิยม ปลากัดชนิดนี้จึงเป็นทั้งสัตว์เลี้ยงสวยงามและนักกีฬาตัวโปรดของคนไทย²

จากการศึกษาด้านานปลากัดไทย ข้าพเจ้านำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาประมวลเป็นแนวคิดเรื่อง จังหวัด ลีลา การว่ายนของปลากัดไทย และเพื่อความสมบูรณ์ของแนวความคิดมากยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าจึงทำการศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาประมวลเป็นแนวความคิดที่ส่งผลต่อรูปแบบของผลงานที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม สรุปได้ว่า การเลี้ยงปลากัดของคนไทยนั้น การกัดปลานับเป็นเกมกีฬาที่นิยมกันในหมู่คนไทยมาเป็นเวลานานอันที่จริงแล้วปลาที่ใช้ในเกมกีฬาการกัดปลาของชาวไทยนั้น นอกจากปลากัดแล้ว ยังมีปลาอีก 2 ชนิดที่นำมากัดแข่งกัน คือ ปลาหัวตะกั่ว และ ปลาเข็ม แต่ไม่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับเท่าปลากัด ทั้งนี้ เนื่องจากปลากัดนอกจากจะมีลีลาการต่อสู้ที่เร้าใจและอดทนแล้ว ยังเป็นปลาที่สวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเวลาที่พองตัวเพื่อต่อสู้ ในระยะแรกๆปลากัดที่แข่งขันเป็นปลาที่จับมาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ต่อมาจึงได้เริ่มมีการนำปลากัดมาเลี้ยงเพื่อใช้ในการกัดแข่งขันและเริ่มมีการผสมพันธุ์ เพาะเลี้ยงปลากัดเพื่อให้ได้ปลาที่อดทน กัดเก่ง สีสวยงาม ซึ่งได้เป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวาง หลังจากนั้นก็มีการผสมพันธุ์ปลากัดให้เป็นปลาสวยงาม และเป็นปลาสวยงามชนิดแรกที่คนไทยนิยมเลี้ยง การเพาะเลี้ยงปลากัดจึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ กลุ่มหนึ่ง เป็นการเพาะเลี้ยง

² ยนต์ มุสิก, **มาตรฐานปลากัดสวยงามในไทย (ฉบับปรับปรุงปีพ.ศ.2559)** (กรุงเทพมหานคร: วนิดาการพิมพ์, 2559).

ปลากัดเพื่อเอาไว้กัดแย่งขันเป็นการกีฬาหรือการพนัน และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นการเพาะเลี้ยงปลากัดเพื่อเป็นปลาสวยงาม³

ในการกำหนดรูปแบบของผลงาน ข้าพเจ้าศึกษาวิธีการเทียบคู่ของปลากัดไทย ซึ่งเป็นการสร้างสัญญาณในการแสดงออกของรูปแบบผลงานในครั้งนี้ โดยปรากฏในรูปแบบผลงานของข้าพเจ้าที่มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ชุด 31 ผลงาน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า วิธีการเพาะพันธุ์ โดยการนำขวดปลาเทศคู่และเพศเมียที่มีความสมบูรณ์ทางเพศเต็มที่มาวางติดกัน ซึ่งวิธีนี้เรียกว่า “เทียบคู่” ในบริเวณที่ปราศจากสิ่งรบกวน ใช้เวลาเทียบคู่ประมาณ 3 - 10 วัน จากนั้นนำปลาเทศคู่และเพศเมีย ใส่ลงในภาชนะที่เตรียมไว้สำหรับผสมพันธุ์เช่น ขันพลาสติก โหลแก้ว กะละมัง ตูกระຈกหรืออ่างดิน แลวใส่น้ำที่สะอาดที่แช่ค้างคืนไว้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งชนิดพันธุ์ไม้น้ำที่นิยมใช้ ได้แก่ สาหร่ายพวงคะฉูดสาหร่ายหางกระรอก จอก ใบผักตบชวา เป็นต้น เมื่อปลาสามารถปรับตัวให้ชินกับสภาพในภาชนะ (ประมาณ 1 - 2 วัน) ปลาเทศคู่จะเริ่มก่อหวอดติดกับพันธุ์ไม้น้ำ หลังจากสร้างหวอดเสร็จ ปลาเทศคู่จะพองตัว กางครีบท่อนตัวเมียให้ไปอยู่ใต้หวอด ขณะที่ตัวเมียลอยขึ้นมาบริเวณผิวน้ำปลาตัวผู้จะรัดตัวเมียตรงบริเวณของอวัยวะเพศจากนั้นไข่ก็จะหลุดออกมา พร้อมกับเพศผู้จะฉีดยน้ำเชื้อเข้าผสม และปลาเทศคู่จะตามลงไปไขปากดูดไขอมไววน้ำขึ้นไปบนไข่เขาไว้ในฟองอากาศจนกว่าจะหมด เมื่อสิ้นสุดการวางไข่ปลาเทศคู่จะทำหน้าที่ดูแลไข่เพียงลำพัง และจะไลต่อนปลาเทศเมียไปอยู่ที่มุมภาชนะ จากนั้นรับนำปลาเทศเมียออกจากภาชนะ เพื่อป้องกันไม่ให้ปลาเทศเมียกินไข่ ปล่อยให้ปลาเทศคู่ดูแลไข่ 2 วัน จึงแยกเพศผู้ออก⁴

ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ข้าพเจ้าได้นำลักษณะทางกายภาพที่เป็นจุดเด่นของปลากัดไทยสายพันธุ์ต่างๆ นั่นก็คือ สี นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดสุนทรียะแก่ผู้ชม โดยข้าพเจ้าได้ศึกษาจากประเภทของปลากัด พบว่า ปลากัดที่พบตามแหล่งน้ำธรรมชาติในประเทศไทยมีอยู่ 3 ชนิด แต่มีเพียงชนิดเดียวที่นิยมเลี้ยงกันมากในประเทศไทยและแพร่หลายไปทั่วโลก คือ ปลากัดที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Betta splendens* ซึ่งพบทั่วไปในทุกภาคของประเทศ ปลากัดอีก 2 ชนิดที่นิยมนำมากัดกันแต่ไม่นิยมนำมาเลี้ยงหรือปรับปรุงพันธุ์นั้น ชนิดหนึ่งเป็นปลาพื้นเมืองภาคใต้ (*Betta imbellis*) และอีกชนิดหนึ่งเป็นปลากัดพื้นเมืองภาคอีสาน (*Betta smaragdina*) ในระยะหลัง ได้มีการนำปลาป่าพื้นเมืองภาคใต้มาผสมข้ามสายพันธุ์บ้าง เพื่อให้ได้ลูกผสมที่กัดเก่งหรือให้ได้สีและ

³ โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, **หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** (กรุงเทพมหานคร: โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2548).

⁴ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, "การเพาะพันธุ์ปลากัด,"

<https://www.fisheries.go.th/aquaculture/web2/images/download/siamese%20fighting%20fish.pdf>.

ลักษณะที่สวยงาม อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึงปลากัดโดยทั่วไปจะหมายถึง Betta splendens ซึ่งนิยมเลี้ยงกันอยู่ทั่วโลก โดยที่ปลากัดชนิดนี้มีลักษณะทางพันธุกรรมที่สามารถสร้างลักษณะสีและครีบได้มากมายแฝงอยู่ จึงทำให้มีการพัฒนาปลากัดสายพันธุ์ที่มีลักษณะใหม่ขึ้นมาเรื่อยๆและมีการตั้งชื่อปลาที่พัฒนาได้ใหม่นั้นด้วย

การกำหนดรูปแบบของสีที่ข้าพเจ้าได้นำมาสร้างสรรค์ รูปแบบแรกข้าพเจ้าได้ประยุกต์ใช้ลักษณะทางกายภาพที่เป็นจุดเด่นของปลากัดทุ่ง นั่นก็คือ สีแดงผสมผสานกับสีเขียว จนเกิดเป็นความเป็นเด่นของสี คือการทำให้สีหนึ่งหม่นลงเพื่อจะอยู่ด้วยกันอย่างกลมกลืนกับสีคู่ตรงข้าม เป็นกฎของการประสานที่ทำให้เกิดความเป็นเด่น ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปลาป่าหรือปลาลูกทุ่ง เป็นปลากัดที่พบในแหล่งน้ำธรรมชาติ ตามท้องนา และหนองบึง เป็นปลาขนาดเล็กที่ไม่มีลักษณะเด่นมากนัก และส่วนมากครีบและหางมีสีแดงเกือบตลอดมีประสีด่างเล็กน้อย บางที่อาจมีแต้มสีเขียวอ่อนๆ เรียงต่อกันเป็นเส้นสีเขียวๆ ที่ครีบหลัง เวลาถอดสี ทั้งตัวและครีบ จะเป็นสีน้ำตาลด้านๆ คล้ายใบหญ้าแห้ง ในปัจจุบันคำว่า "ปลาป่า" หมายความรวมถึงปลากัดพื้นเมืองภาคอีสาน และปลากัดพื้นเมืองภาคใต้ด้วย

ภาพที่ 1 ปลากัดป่า

ที่มา: aquartthailand, ปลากัดป่า, เข้าถึงเมื่อ 19 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://aquartthailand.lnwshop.com/category/20/wild-betta->

ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ สีของปลากัดไทยเป็นทัศนธาตุที่สำคัญและมีบทบาทมาก นอกจากจะมีคุณลักษณะของทัศนธาตุอื่นครบถ้วนแล้ว ดังนั้น เพื่อความหลากหลายของสีข้าพเจ้าได้ศึกษาลักษณะทางกายภาพของปลาสังกะสี และปลาลูกหม้อ สรุปได้ว่า เป็นปลากัดที่นักเพาะพันธุ์ปลาได้นำมาคัดสายพันธุ์ โดยมุ่งหวังจะได้ปลากัดที่ก่อกำเนิดจากบันทึกคำบอกเล่าของหลวงอัมรินทร์สมบัติ (ครอบครัวสุวรรณนคร) ซึ่งเป็นนักเลงปลาเก่าเชื่อว่า ปลาสังกะสีและปลาลูกหม้อน่าจะได้รับการพัฒนาขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 2430 โดยท่านจำได้ว่า ก่อนหน้านั้นยังต้องจับปลาป่ามากัดพ่นกันอยู่ ต่อมานักเลงปลาบางคนก็เริ่มใช้วิธีไปซูดลั้งเอาปลาป่าที่อาศัยอยู่ตามรูโพในถูดแล้งมาขังไว้ในโอ่ง และเลี้ยงดูให้อาหาร พอถึงฤดูฝนก็นำมากัดพ่นกับปลาป่า ซึ่งส่วนใหญ่จะสู้ปลาซูดที่นำมาเลี้ยงไว้ไม่ได้

การเล่นปลาชุกยังนิยมเล่นกันมาถึงประมาณ พ.ศ. 2496 หลังจากนั้นก็มีการเก็บปลาที่กัดเก่งเลี้ยงไว้ข้ามปี และหาปลาป่าตัวเมียมาผสม ลูกปลาที่ได้จากการผสมในชุดแรก เรียกว่า "ปลาสังกะสี" ปลาสังกะสีที่เก่ง อดทน สวยงาม ก็จะถูกคัดเลือกไว้เป็นพ่อแม่พันธุ์ เมื่อผสมออกมาในชุดต่อไปจะได้ปลาที่เรียกว่า "ปลาลูกหม้อ" ที่เรียกว่า ปลาสังกะสี สันนิษฐานว่าน่าจะได้อชื่อมาจากผิวหนังที่หนาแกร่ง ไม่ขาดง่ายเมื่อถูกกัดเหมือนปลาป่า ปลาสังกะสีมักจะตัวใหญ่ มีสีสันลักษณะต่างจากปลาป่า แต่ส่วนมากมีชั้นเชิงและความอดทนในการกัดสู้ปลาลูกหม้อไม่ได้ ส่วนที่เรียกว่า ปลาลูกหม้อ นั้น น่าจะมาจากการนำหม้อดินมาใช้ในการเพาะและอนุบาลปลากัดในระยะแรกๆ ปลาลูกหม้อจึงเป็นปลาสายพันธุ์ที่สร้างมาโดยนักเลงปลาทั้งหลาย เพื่อให้ได้ลักษณะที่ดีสำหรับการต่อสู้และมีสีสันที่สวยงามตามความพอใจของเจ้าของปลาลูกหม้อมีรูปร่างหนาใหญ่กว่าปลาป่าและปลาสังกะสี ส่วนมากสีจะเป็นสีน้ำเงิน สีแดง สีเทา สีเขียว สีคราม หรือสีแดงปนน้ำเงิน ครีบหางอาจเป็นรูปมนป้านหรือรูปใบโพธิ์ การเล่นปลากัดในสมัยก่อนนั้น ปลาลูกหม้อแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ "ลูกแท้" และ "ลูกสับ" ลูกแท้หมายถึง ลูกปลาที่เกิดจากพ่อแม่ที่มาจากครอกเดียวกัน ส่วนลูกสับ หมายถึง ลูกปลาที่เกิดจากพ่อแม่ที่มาจากต่างครอกกัน

รวมทั้งยศึกษาลักษณะทางกายภาพของปลากัดจีน โดยนอกจากการนำสีที่เป็นจุดเด่นทางกายภาพแล้ว ข้าพเจ้าได้นำครีบยาวที่รุ่มร่ายเหมือนงิ้วจีนนำมากำหนดเป็นรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานอีกด้วย จากการศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ปลากัดจีน เป็นชื่อที่ใช้เรียกปลากัดครีบยาวมาช้านาน เข้าใจว่าอาจมาจากลักษณะครีบที่ยาวรุ่มร่ายสีฉูดฉาดเหมือนงิ้วจีน ปลากัดจีน เป็นปลาที่พัฒนาสายพันธุ์มาจากปลาลูกหม้อ โดยผสมคัดพันธุ์ให้ได้ลักษณะที่มีครีบและหางยาวขึ้น ความยาวของครีบหางส่วนใหญ่มักจะยาวเท่ากับหรือมากกว่าความยาวของลำตัวและหัวรวมกัน และมีการพัฒนาให้ได้สีใหม่ๆ และสวยงาม โดยนักเพาะเลี้ยงปลากัดชาวไทย ซึ่งได้พัฒนาสายพันธุ์สำเร็จมาช้านานก่อนที่ปลากัดจะถูกนำไปเลี้ยงในต่างประเทศ แต่ไม่มีการบันทึกไว้ว่าการพัฒนาปลากัดสายพันธุ์นี้เกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อใด ปลากัดชนิดนี้เป็นชนิดที่นิยมเลี้ยงเป็นปลาสวยงามแพร่หลายไปทั่วโลก และได้มีการนำไปพัฒนาสายพันธุ์ต่อเนื่อง จนได้สายพันธุ์ที่มีลักษณะใหม่ๆ ออกมาอีกมากมาย

ภาพที่ 2 ปลากัดจีน

ที่มา:อรุณี รอดรอย, ปลากัดจีน, เข้าถึงเมื่อ 19 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://aqualib.fisheries.go.th/index.php?r=aquatic/view&id=268>

การทำมุมของขอบครีบหางนั้น ส่งอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบผลงานของข้าพเจ้า ที่ได้จากการประยุกต์โครงสร้างท่าทางของศิลปะการแสดงบัลเลต์ที่นำมาเป็นรูปแบบและเทคนิคในขั้นตอนการสร้างสรรค์อีกด้วย ซึ่งการกำหนดรูปแบบดังกล่าว เกิดจากการศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ปลากัดหางสามเหลี่ยม หรือปลากัดเดลตา เป็นปลาที่พัฒนาสายพันธุ์มาจากปลากัดครีบยาวหรือปลากัดจีน โดยพัฒนาให้หางสั้นเข้าและแผ่กว้างออกไปเป็นรูปสามเหลี่ยม ขอบครีบหางการทำมุม 45 - 60 องศากับโคนหาง และต่อมาได้พัฒนาให้ครีบแผ่ออกไปกว้างมากยิ่งขึ้น เรียก "ซูเปอร์เดลตา" ซึ่งมีหางแผ่กว้างใหญ่กว่าปกติ จนขอบครีบหางด้านบนและล่างเกือบเป็นเส้นตรง

หากกล่าวถึง การทำมุม 180 องศา ซึ่งปรากฏในผลงานบางภาพนั้น เกิดจากการศึกษา ลักษณะทางกายภาพของปลากัดหางพระจันทร์ครึ่งซีก หรือปลากัดฮาล์ฟมูนเดลตา เป็นปลากัดที่มีหางแผ่เป็นรูปครึ่งวงกลม โดยขอบครีบหางจะแผ่เป็นแนวเส้นตรงเดียวกันเป็นมุม 180 องศา ได้มีแนวคิดและความพยายามในการที่จะพัฒนาปลากัดสายพันธุ์นี้ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 ในประเทศเยอรมนี แต่เพิ่งประสบผลสำเร็จเมื่อราว พ.ศ. 2530 โดยนักเพาะเลี้ยงปลากัดชาวฝรั่งเศสและชาวเยอรมัน ปลากัดหางพระจันทร์ครึ่งซีกมีลักษณะที่สำคัญ คือ ครีบหางแผ่เป็นรูปครึ่งวงกลมโดยขอบครีบด้านหน้าจะแผ่เป็นแนวเส้นตรงเดียวกันเป็นมุม 180 องศา ครีบด้านบนนอกเป็นขอบเส้นโค้งของครึ่งวงกลม ก้านครีบหางแตกแขนง 2 ครั้ง เป็น 4 แขนงหรือมากกว่า ปลาที่สมบูรณ์จะต้องมีลำตัวและ

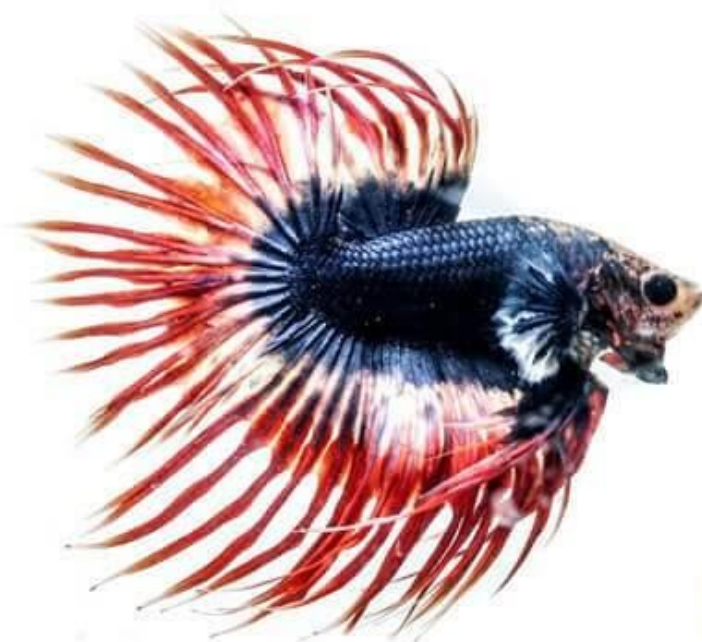
ครีบบสมส่วนกัน โดยลำตัวต้องไม่เล็กเกินไป ครีบหางแผ่ต่อเนื่องหรือซ้อนทับกับครีบหลังและครีบก้น จนเห็นเป็นเนื้อเดียวกัน ขอบครีบหลังโค้งมนเป็นส่วนหนึ่งของวงกลม เส้นขอบครีบทุกครีบโค้งรับเป็นเส้นเดียวกัน (ยกเว้นครีบอก) ปลายหางคู่ที่แยกเป็น 2 แฉก จะต้องซ้อนทับและโค้งมนสวยงาม ปลา กัดทางพระจันทร์ครึ่งซีกที่แท้จริงจะต้องมีขอบครีบหางแผ่ทำมุม 180 องศา ได้ตลอดไป ถึงแม้ปลาจะมีอายุมากขึ้นก็ตาม

ภาพที่ 3 ปลากัดโรสเทล ปลากัดฮาร์ฟมูนหางกุหลาบ

ที่มา: Witoon Boonchoo, **ปลากัดโรสเทล ปลากัดฮาร์ฟมูนหางกุหลาบ**, เข้าถึงเมื่อ 19 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://aqualib.fisheries.go.th/index.php?r=aquatic/view&id=315>

ด้วยลักษณะหางที่โดดเด่นของปลากัดหางมงกุฎ หรือปลากัดคราวน์เทลนั้น ส่งผลให้ข้าพเจ้านำมาเป็นรูปแบบในการสร้างสรรค์ โดยปรากฏในผลงานในชุดที่ 2 ซึ่งจากการประมวลองค์ความรู้สรุปได้ว่า ปลากัดหางมงกุฎ หรือปลากัดคราวน์เทลนั้น เป็นปลากัดที่ได้รับการพัฒนาสายพันธุ์ขึ้นใน พ.ศ. 2543 โดยนักเพาะเลี้ยงปลากัดชาวสิงคโปร์ เป็นปลากัดสายพันธุ์ใหม่ที่มีหางจักเป็นหนามเหมือนมงกุฎ และเป็นสายพันธุ์หนึ่งที่มีความนิยมเลี้ยงกันมากในปัจจุบัน ลักษณะสำคัญของปลากัดชนิดนี้คือ ก้านครีบจะแผ่อาวออกไปจากปลายหางลักษณะดูเหมือนหนาม ซึ่งอาจยาวหรือสั้นแตกต่างกันออกไป เช่นเดียวกับลักษณะการแยกของปลายหนาม และการแยกการเว้าโคนหนามก็มีหลายรูปแบบ ปลากัดหางมงกุฎที่สมบูรณ์จะมีครีบหางแผ่เต็มซ้อนทับได้แนวกับครีบอื่นๆ และส่วนของหนามมีการจัดเรียงในรูปแบบที่สวยงามสม่ำเสมอ

ภาพที่ 4 ปลากัดคราวน์เทล ปลากัดหางมงกุฏ

ที่มา:อรุณี รอดรอย, ปลากัดคราวน์เทล ปลากัดหางมงกุฏ, เข้าถึงเมื่อ 19 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.aquathai.org/wed/blog23/>

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีปลากัดประเภทอื่นๆ เช่น "ปลากัดเขมร" ที่ใช้เรียกปลากัดที่มีสีลำตัวเป็นสีอ่อนหรือเผือก และมีครีบสีแดง "ปลากัดหางคู่" ซึ่งครีบหางมีลักษณะเป็น 2 แฉก อาจแยกกันอย่างเด็ดขาดหรือที่ตรงโคนยังเชื่อมติดกันอยู่ก็ได้ รวมทั้งปลากัดที่เรียกชื่อตามรูปแบบสี เช่น "ปลากัดลายหินอ่อน" และ "ปลากัดลายผีเสื้อ" ซึ่งข้าพเจ้าได้นำลักษณะทางกายภาพที่เป็นจุดเด่นนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้อีกด้วย

2.3 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาเทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ

ข้าพเจ้าได้ศึกษาเทคนิคด้านศิลปะภาพถ่าย (Photography) เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยเริ่มศึกษาจากต้นกำเนิด แนวคิด รูปแบบ ความสำคัญ ตามลำดับ ดังนี้

ในลำดับแรกข้าพเจ้าได้ศึกษาถึงต้นกำเนิดของศิลปะภาพถ่าย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลที่ใช้สนับสนุนด้านแนวความคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยศิลปะภาพถ่ายถือกำเนิดในทวีปยุโรป เช่นเดียวกับศิลปะแขนงอื่น ๆ และนับตั้งแต่เริ่มวิวัฒนาการก็มีคำถามเกิดขึ้นอยู่เสมอว่า ภาพถ่ายเป็นศิลปะจริงหรือไม่ เมื่อการถ่ายภาพเกิดขึ้นใหม่ ๆ เพราะภาพถ่ายต้องใช้

เครื่องมือและอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์มาก การยอมรับว่าภาพถ่ายเป็นศิลปะนั้นก็เป็นมุมแคบ สืบเนื่องมาจากความไม่เข้าใจศิลปะของภาพถ่ายอย่างแท้จริง

ลำดับถัดมาข้าพเจ้าได้ศึกษาถึงแนวคิดของศิลปะภาพถ่าย เพื่อทำการประมวลองค์ความรู้ด้านศิลปะการถ่ายภาพ สู่การกำหนดรูปแบบของผลงาน และขั้นตอนการดำเนินงานด้วยรูปแบบและเทคนิคศิลปะการถ่ายภาพเป็นลำดับไป จากการศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า คือภาพถ่ายเป็นศิลปะที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่แตกต่างจากศิลปะแขนงอื่น ๆ หลายประการ และลักษณะพิเศษของภาพถ่ายนี้เองที่ทำให้คนทั่วไปเกิดความสงสัยว่าภาพถ่ายเป็นงานศิลปะหรือไม่ ซึ่งเมื่อประมวลดูแล้วสามารถแยกพิจารณาเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้ ปีกัสโซ (Picasso) ศิลปินเอกของโลกพูดถึงภาพถ่ายในปี.ศ. 2482 ว่า “เมื่อเราสามารถเห็นสิ่งที่เราปรารถนาจะแสดงออกในภาพถ่ายได้ นั่นแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าจิตรกรรมดภาวะแล้ว” แม้คำพูดของปีกัสโซจะไม่เป็นจริงทั้งหมด เพราะทุกวันนี้ภาพเขียนก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ แต่คำพูดของปีกัสโซมีความสำคัญในแง่ที่ว่า แม้ศิลปินเอกอย่างปีกัสโซยังมองเห็นศิลปะในภาพถ่ายและให้ความสำคัญแก่ภาพถ่าย จึงไม่น่ามีข้อกังขาว่าภาพถ่ายจะเป็นศิลปะหรือไม่อีกต่อไป ส่วนในเรื่องชีวิตและวิญญาณของภาพถ่ายนั้นก็คือ เรื่องราวหรือเนื้อหาที่ผู้ถ่ายภาพจะต้องบรรจุในภาพถ่าย ผู้ถ่ายภาพจะต้องได้รับแรงบันดาลใจจากสังคมและสิ่งแวดล้อมก่อนแล้วจึงถ่ายทอดสิ่งนั้นลงบนภาพถ่ายอีกที จึงกล่าวได้ว่า ผู้ถ่ายภาพคือศิลปินที่สร้างความสมจริงชีวิตและวิญญาณให้แก่ภาพถ่าย ภาพถ่ายจึงมิใช่เพียงรายงานความเป็นไปอย่างตรงไปตรงมาหากแต่ได้สอดแทรกความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ถ่ายภาพอย่างมีศิลปะและสอดคล้องกับสภาพสังคม เพื่อเป็นการชี้แนะปัญหา เสนอแนะสิ่งที่ตั้งถามและเพื่อยกระดับชีวิตของมวลมนุษยชน ฉะนั้นภาพถ่ายย่อมสมควรได้รัยการยกย่องว่าเป็นงานศิลปะ และผู้ถ่ายภาพก็คือศิลปิน

ลำดับถัดมาข้าพเจ้าจึงศึกษารูปแบบของศิลปะภาพถ่าย เพื่อกำหนดรูปแบบของผลงานให้สอดคล้องกับรูปแบบที่ได้ทำการศึกษา โดยมีข้อมูลที่ได้จากการศึกษา คือ ธรรมชาติของภาพถ่าย โดยทั่วไปภาพถ่ายมีลักษณะเป็นภาพนิ่ง ซึ่งอาจจะใช้ในการแสดงการเคลื่อนไหวของวัตถุในรูปของภาพนิ่งได้ ธรรมชาติของภาพถ่ายอาจจะกล่าวได้สามลักษณะคือ

1. ธรรมชาติภาพถ่ายทางกายภาพ สามารถแบ่งทางกายภาพเป็นสี่ลักษณะคือ
 - 1.1 ภาพถ่าย ให้ภาพแสง และเงาตรงตามความเป็นจริง
 - 1.2 ภาพถ่ายให้ภาพสีตรงตามความเป็นจริง
 - 1.3 ภาพถ่ายแสงและเงาตรงข้ามความเป็นจริง
 - 1.4 ภาพถ่ายให้สีตรงข้ามความเป็นจริง
2. ธรรมชาติศิลปะจากภาพถ่าย คือการใช้ภาพถ่ายในการถ่ายทอด ความรู้สึก อารมณ์ ค่านิยมในลักษณะต่างๆ กัน โดยเราสามารถแบ่งธรรมชาติของภาพถ่ายทางศิลปะได้ดังนี้
 - 2.1 ศิลปะการถ่ายภาพ
 - 2.2 ศิลปะภาพถ่ายจากการล้างอัดขยายภาพ
 - 2.3 ศิลปะภาพถ่ายจากการทำภาพเทคนิค

3. ธรรมชาติของภาพถ่ายกับการสื่อสาร

3.1 ภาพถ่ายเป็นภาพนิ่ง

3.2 ภาพถ่ายสามารถถ่ายทอดประสบการณ์จริง

3.3 ภาพถ่ายสามารถสื่อสารได้ด้วยตัวเอง

3.4 ภาพถ่ายสามารถแพร่กระจายได้สะดวกและรวดเร็ว

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ข้าพเจ้าได้ประมวลความสำคัญของภาพถ่ายที่ได้ศึกษาไว้ ดังนี้ ภาพถ่ายมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของประชากรในสังคมอย่างยิ่ง เพราะสามารถใช้เป็นเครื่องมือการสื่อสารในกิจการต่าง ๆ เช่น ศิลปะการศึกษา การทหาร การแพทย์ ระบบสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์และการโฆษณาสินค้า เพื่อแสดงอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ดังจะเห็นได้จาก สุภาจิตจันทน์บทหนึ่ง กล่าว “ภาพเพียงภาพเดียวดีกว่าคำพูดพันคำ “ ซึ่งหมายถึงการสื่อสารด้วยการบรรยายลักษณะคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยคำพูดหรือวจนภาษา สัก 1,000 คำ ก็ไม่สามารถทำให้ผู้รับสารมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดอารมณ์และความรู้สึกต่อสิ่งเหล่านั้น ดีเท่ากับการใช้ภาพถ่ายเป็นสื่อระบบการสื่อสาร เพียงภาพเดียว

สรุปผลการศึกษาแนวคิด รูปแบบ และเทคนิคเกี่ยวกับศิลปะการถ่ายภาพ สรุปได้ดังต่อไปนี้ ภาพถ่ายเป็นสื่อที่ใช้ในการกำหนดความรู้ ทักษะคิด อารมณ์ และประสบการณ์ระหว่างบุคคล และกลุ่มคนได้หลายรูปแบบดังนี้

1. การใช้ภาพในการเผยแพร่ความรู้ ทักษะคิด อารมณ์ และประสบการณ์โดยตรง ศิลปินได้ใช้ภาพเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ ความคิด ทักษะคิด ได้ดีกว่าการบรรยายด้วยคำพูด จึงมีศิลปินจำนวนมากใช้ภาพถ่ายเป็นสื่อในการถ่ายทอดศิลปะ

2. การใช้ภาพถ่ายเพื่อเผยแพร่ความรู้ ทักษะคิด อารมณ์ และประสบการณ์โดยตรง ในระบบการศึกษา ภาพถ่ายมีบทบาทสำคัญมากในระบบการศึกษาในการเรียนการสอน เช่นการใช้ภาพถ่ายประกอบในหนังสือเรียนให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเข้าใจเนื้อหาสาระในบทเรียนดีขึ้น การนำภาพถ่ายจัดทำในรูปของแผ่นภูมิขนาดใหญ่เพื่อใช้สอนผู้เรียนกลุ่มใหญ่ ๆ ได้อย่างดี การเผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป ภาพถ่ายมีบทบาทสำคัญมากในการให้ความรู้ ความคิด ทักษะคิดและประสบการณ์แก่ผู้พบเห็นภาพถ่าย

3. กิจกรรมทหารและความปลอดภัยของบุคคลและของชาติ การถ่ายภาพให้ประโยชน์หลายประการ เช่น การถ่ายภาพทางอากาศเพื่อหาข่าวและแหล่งข้อมูลทางการทหารและความปลอดภัย ในปัจจุบันการถ่ายภาพจากดาวเทียมมีบทบาทอย่างสูงในการหาข้อมูลข่าว ในกิจการทหารและการรักษาความปลอดภัยของประเทศ ในด้านความปลอดภัยส่วนบุคคล ในการเดินทางระหว่างประเทศจะต้องมีภาพติดในหนังสือเดินทางเพื่อความปลอดภัยของยานพาหนะและผู้โดยสาร ในเครื่องบินหรือพาหนะอื่น ๆ แม้แต่รถโดยสารประจำทางปรับอากาศที่วิ่งระหว่างจังหวัดในเส้นทางที่น่าจะมีการโจรกรรมหรืออันตราย จะมีเจ้าหน้าที่มาถ่ายภาพเพื่อความปลอดภัยของผู้โดยสาร และยานพาหนะด้วย

4. บทบาทที่สำคัญของภาพถ่ายในกิจการทางการแพทย์ ภาพถ่ายมีความหมายเชิงวิทยาศาสตร์ที่มีลักษณะพิเศษสิ่งหนึ่งคือ การถ่ายภาพด้วยการอาศัยการแพร่กระจายรังสีที่ทำปฏิกิริยากับพื้นผิววัตถุซึ่งกล่าวไว้ในพจนานุกรมเว็บเตอร์นั้น ได้ถูกนำมาใช้ทางการแพทย์ในรูปแบบของการถ่ายภาพด้วยรังสีเอ็กซ์(X-Ray) ซึ่งเป็นการถ่ายภาพผ่านวัตถุบางชนิดที่รังสีเอ็กซ์สามารถผ่านได้ และทำให้เกิดภาพสีและเงาตรงข้ามในส่วนที่รังสีเอ็กซ์แพร่กระจายผ่านไม่ได้จึงเกิดภาพที่มีสีและเงาตรงข้ามบนฟิล์มที่เราจักกันดี ในชื่อของฟิล์มเอ็กซ์-เรย์ (Film X-Ray) ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ของภาพถ่ายด้วยฟิล์มเอ็กซ์-เรย์ในวงการแพทย์ได้อย่างมหาศาลเพื่อการวินิจฉัยโรคบางชนิดภายในร่างกายคนซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า แต่สามารถถ่ายเป็นภาพมาให้เห็นได้ ทำให้แพทย์สามารถช่วยเหลือชีวิตมนุษย์นับล้าน ๆ คนจากประโยชน์ของการใช้ภาพถ่ายระบบนี้และภาพถ่ายที่สามารถถ่ายภาพคนไข้ก่อนรักษาและหลังรักษาทาง Medical illustration ทางการแพทย์อื่น ๆ

5. ภาพถ่ายมีความสำคัญต่อระบบสารสนเทศ นับตั้งแต่ข้อมูลของโลกจนถึงข้อมูลส่วนบุคคล เช่น การถ่ายภาพของบุคคลตั้งแต่เกิดจนกระทั่งแก่ ภาพเหล่านั้นจะเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของบุคคลนั้น ๆ ที่สามารถจะค้นหาภาพถ่ายทอดเรื่องราวในอดีต ปัจจุบัน แม้แต่ในอนาคตการผลิตภาพถ่ายสามารถใช้เทคนิคพิเศษ ทำให้เกิดภาพอนาคตในจินตนาการของผู้ถ่ายภาพได้ ในการเก็บข้อมูลของระบบสารสนเทศนั้นภาพถ่ายสามารถจะถ่ายทอดเรื่องราวทัศนคติและความรู้ให้แก่ผู้สนใจจะค้นคว้าได้อย่างดี และในกระบวนการถ่ายทอดหรือสื่อสารเราถือว่าภาพถ่าย ให้ความชัดเจนของการเล่าเรื่องราวเท่าการบรรยายด้วยคำพูด

6. ในการประชาสัมพันธ์ ภาพถ่ายมีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ด้วยการใช้สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อวิทยุโทรทัศน์

7. ภาพถ่ายกับการโฆษณาสินค้า การถ่ายภาพมีบทบาทสำคัญกับการโฆษณาสินค้า ตั้งแต่การโฆษณาขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่

ความสำคัญของภาพยังสามารถสร้างความเชื่อถือได้ดีกว่าภาพในรูปแบบอื่น การใช้ภาพถ่ายประกอบการพิจารณาคดีในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้พิพากษาได้เห็นสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์นั้นได้ดียิ่งขึ้น หรือการใช้ภาพถ่ายในการโฆษณาชักชวนเพื่อหาเสียงเลือกตั้งบุคคลเป็นผู้แทนเพื่อกิจการต่าง ๆ รวมถึงการใช้ภาพถ่ายอื่นทำเหตุการณ์ ประวัติความเป็นมาต่างๆ ของบุคคล ทำให้การบันทึกความทรงจำมีความเป็นรูปธรรมสูงกว่าการจดบันทึกด้วยอักษร ปัจจุบันภาพถ่ายสีธรรมชาติมีอิทธิพลสูงมากในการถ่ายทอดความคิดทัศนคติ และสร้างภาพพจน์ ได้ใกล้เคียงสถานการณ์จริง⁵

⁵ ธนพร แซ่แต้, "ศิลปะการถ่ายภาพ," <https://tanapornsae5653.wordpress.com/ทัศนศิลป์-visual-art/ศิลปะภาพถ่าย-photography/>.

การสร้างสรรควิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ศึกษาเรื่องศิลปะในการถ่ายภาพดิจิทัล โดยเป็นการประมวลองค์ความรู้ด้านรูปแบบและเทคนิค เพื่อนำมาประกอบการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งรูปแบบและเทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพดิจิทัลนั้น มีความซับซ้อนและหลากหลายขั้นตอน ดังนั้น การศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการถ่ายภาพดิจิทัลจึงเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน จากการศึกษาพบว่า ศิลปะการถ่ายภาพดิจิทัล เป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งศิลปะในการถ่ายภาพดิจิทัลที่ข้าพเจ้าได้ศึกษานี้ มีหลักการที่จะช่วยทำให้ภาพที่ถ่ายออกมาดูงามมากขึ้น มีองค์ประกอบที่ดี แสงเงา และสีสันทันตัว ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดดังต่อไปนี้

การจัดองค์ประกอบภาพ ถือได้ว่าเป็นหลักการเบื้องต้นของการถ่ายภาพเพื่อให้ภาพออกมาสวยงาม ซึ่งต้องคิดคำนึงอยู่เสมอว่าจะจัดวางวัตถุหลักที่เราจะถ่ายไว้ในตำแหน่งใด ไม่ว่าจะเป็นคนหรือสิ่งของก็ตาม การมองภาพอย่างมองเฉพาะวัตถุหลักที่เราจะถ่าย ต้องมองให้ทั่วทั้งกรอบภาพและให้ความสำคัญกับทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในกรอบภาพ และจัดองค์ประกอบภาพให้เหมาะสมเพื่อให้ภาพที่ถ่ายออกมาดูสวยงาม หลักการจัดองค์ประกอบภาพมีดังนี้

เลือกฉากหลังที่เหมาะสม การถ่ายภาพที่ดีต้องดูรอบๆ และดูด้านหลังวัตถุหลักที่จะถ่ายว่ามีสิ่งใดทำให้ภาพดูย่ำแย่คุณภาพลงหรือไม่ ถ้าหากพบว่ามีอยู่ก็ควรหาวิธีทำให้สิ่งที่รกรุงรังนั้นหายไปจากกรอบภาพ อาจใช้วิธีการเปลี่ยนมุมกล้อง หรือเปลี่ยนตำแหน่งวัตถุหลักที่เราจะถ่ายเสียใหม่ ก็สามารถแก้ปัญหาได้ หรือใช้วิธีถ่ายภาพแบบชัดตื้นจะได้ไม่ต้องพะวงกับฉากหลังมากนัก

ความสมดุลของภาพ วัตถุหรือสิ่งต่างๆที่อยู่ในภาพต้องมีความสมดุลกัน ไม่เอียงไปข้างใดข้างหนึ่งจนเกินไป เช่น ถ้าวัตถุหลักที่เราจะถ่ายอยู่ชิดทางด้านซ้ายมาก ก็ควรหาจุดอะไรสักอย่างทางขวาเพื่อคานน้ำหนักกับวัตถุหลักที่เราจะถ่ายให้กลับมามีวัตถุขนาดใหญ่จะให้น้ำหนักในภาพมากกว่าวัตถุขนาดเล็ก แต่ถ้าวางวัตถุที่เล็กห่างออกไปจากจุดศูนย์กลาง ก็สามารถสร้างพลังให้มีน้ำหนักมากขึ้นเพื่อมาถ่วงดุลกับวัตถุขนาดใหญ่อีกฟากหนึ่งได้นอกจากนี้ความสมดุลของภาพไม่ได้เกิดจากวัตถุเพียงอย่างเดียว สีสันทันก็ทำให้เกิดการรับรู้ถึงความหนัก-เบาได้ กล่าวคือวัตถุที่มีสีเข้มจะให้ความรู้สึกหนักกว่าวัตถุที่มีสีอ่อนดังนั้น ในการวางตำแหน่งของวัตถุต่างๆในภาพก็ไม่จำเป็นต้องเอาวัตถุก้อนใหญ่ๆสองอันมาวางไว้สองด้าน เพื่อให้น้ำหนักเท่ากัน (สมดุลแบบสองข้างเท่ากัน) เพราะบางครั้งก็ดูธรรมดาจัดซัดได้เหมือนกัน แต่การจัดองค์ประกอบภาพที่เหมาะสม เป็นเรื่องของความเหมาะสมพอดีของขนาดวัตถุ สีสันทัน หรือโทนความเข้มของวัตถุ ที่มาคานน้ำหนักกันพอดีไม่เอียงดูภาพแล้วลงตัวถือว่ามีความสมดุล (สมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน) เป็นอันใช้ได้

การนำลักษณะของเส้นมาสร้างภาพวัตถุต่างๆที่อยู่ตามธรรมชาติ ถ้าเรารู้จักมองวัตถุเหล่านั้นให้ออกมาเป็นเส้นลักษณะต่างๆแล้วถ่ายภาพออกมาตามลักษณะเส้นเหล่านั้น ภาพที่ได้จะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันตามคุณสมบัติของเส้นแต่ละประเภท เช่น เส้นแนวนอน เป็นเส้นที่ดูแล้วรู้สึกผ่อนคลาย ให้ความสงบสุข ดังนั้นถ้าเราถ่ายภาพให้มีเส้นขอบฟ้าหรือแนวพื้นน้ำออกมาในลักษณะเป็นเส้นแนวนอนและเพิ่มเติมองค์ประกอบอื่นลงไปบ้าง เช่น ปุยเมฆ ต้นไม้ ภูเขาก็จะได้ภาพที่งดงาม

มองแล้วรู้สึกสบายเกิดการผ่อนคลายได้ เส้นแนวตั้ง เป็นเส้นที่แสดงความแข็งแกร่งมั่นคง ถ้านำเอาเส้นแนวนอนมารวมกับเส้นแนวตั้งจะได้ภาพที่ทรงพลังมากขึ้น วัตถุที่มีลักษณะเป็นเส้นแนวตั้ง เช่น ตึก อาคาร ต้นไม้ เสาชิงช้า ถ้าเราจะเน้นให้เห็นถึงความสูงของวัตถุเหล่านั้น ให้ถ่ายภาพในลักษณะแนวตั้ง แล้วซูมภาพเข้าไปให้วัตถุใหญ่ขึ้นจะได้ภาพที่สะท้อนความรู้สึกแข็งแกร่งมั่นคงมากยิ่งขึ้น เส้นทแยงมุม เป็นเส้นที่ดูแล้วให้ความรู้สึกตื่นเต้นแต่ในการถ่ายภาพอย่าให้เส้นทแยงมุมนี้ แบ่งภาพออกเป็น 2 ส่วน จากมุมหนึ่งไปยังอีกมุมหนึ่งของภาพ เพราะจะทำให้ภาพนั้นสูญเสียแรงขับเคลื่อนไป ควรถ่ายภาพให้ออกมาในลักษณะ เป็นเส้นทแยงมุมจากด้านหนึ่งไปยังอีกด้านหนึ่งของมุมตรงข้ามกัน จะได้ภาพที่เร้าใจมาก

การใช้เส้นนำสายตา ในการถ่ายภาพถ้าภาพนั้นมีการใช้เส้นนำสายตาซึ่งอาจเป็นขอบถนน ลำธาร รั้ว สะพาน เป็นตัวช่วยนำสายตาของผู้ดูภาพให้ไล่ตามเส้นนั้นไปยังจุดสนใจในภาพ จะทำให้ภาพมองดูน่าสนใจและยังช่วยทำให้ภาพมีมิติมากขึ้น

รูปทรงและรูปร่าง รูปทรง (Form) คนเราจะมองเห็นรูปทรงของวัตถุต่างๆก่อนที่จะเห็นรายละเอียดอย่างอื่น ๆ ดังนั้นเวลาถ่ายภาพควรเน้นให้เห็นรูปทรงที่เด่นภาพที่มีรูปทรงคือภาพที่ให้มีมิติ ทั้ง ความกว้าง ยาว ลึก ได้แก่ ทรงกลม ทรงกระบอก ทรงสี่เหลี่ยม ฯลฯ เป็นต้น เราสามารถถ่ายวัตถุต่างๆให้เห็นรูปทรงได้ เช่น ถ่ายภาพ ผลไม้ ตึก อาคาร โดยเลือกถ่ายในทิศทางของแสงที่ทำให้เกิดเงาที่กลมกลืนบนวัตถุที่จะถ่าย เลือกมุมที่จะถ่ายให้เหมาะสมก็จะได้ภาพที่มีมิติที่สวยงาม รูปร่าง (Shape) ได้แก่ ภาพที่เน้นเฉพาะโครงร่างของวัตถุที่จะถ่ายไม่แสดงรายละเอียดของวัตถุ เช่น การถ่ายภาพย้อนแสงให้เกิดเงาดำของวัตถุเป็นรูปร่างต่างๆมองดูแล้วได้อารมณ์ไปอีกลักษณะหนึ่ง

กฎสามส่วน การวางวัตถุหลักที่เราจะถ่ายไว้ตรงจุดกึ่งกลางภาพจะทำให้ภาพแข็งทื่อไม่ชวนมอง ตำแหน่งที่เหมาะสมต่อการวางวัตถุหลักที่เราจะถ่ายควรอยู่ในตำแหน่งของกฎ 3 ส่วนโดยเวลาถ่ายภาพให้สมมุติว่าเรลากเส้นแนวตั้ง 2 เส้นเพื่อแบ่งภาพออกเป็น 3 ส่วน และนำวัตถุหลักที่เราจะถ่ายวางไว้บนเส้นนั้น จะวางตรงเส้นใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของลักษณะภาพด้วย ในทางกลับกันเราอาจลากเส้นตามแนวนอนเพื่อแบ่งภาพออกเป็น 3 ส่วนและให้นำวัตถุหลักที่เราจะถ่ายไว้บนเส้นนั้นได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น ภาพที่มีเส้นขอบฟ้าถ้าเอาเส้นขอบฟ้าไว้ตรงกลางภาพจะทำให้ภาพดูไม่น่าสนใจ แต่หากวางเส้นขอบฟ้าบนกฎ 3 ส่วนจะทำให้ภาพดูสวยงามน่าสนใจมากขึ้น

จุดตัดเก้าช่อง จุดตัดเก้าช่องพัฒนามาจากกฎ 3 ส่วน การจัดองค์ประกอบภาพลักษณะนี้ เวลาถ่ายภาพให้สมมุติว่าเรลากเส้นเพื่อแบ่งภาพออกเป็น 3 ส่วน ทั้งในแนวตั้งและแนวนอน จะเกิดช่องทั้งหมด 9 ช่อง มีจุดตัดของเส้นทั้งหมดเพียง 4 จุดซึ่งจุดตัดเหล่านี้เป็นตำแหน่ง ที่เหมาะสมต่อการวางวัตถุหลักที่เราจะถ่าย แต่จะวางไว้ที่จุดใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของลักษณะภาพด้วย

รายละเอียดบนพื้นผิวของสิ่งที่ถ่ายรายละเอียดของสิ่งที่อยู่บนพื้นผิวของสิ่งที่ถ่าย ช่วยให้ภาพดูเหมือนของจริงเพราะดูเหมือนจะจับต้องได้ให้ความรู้สึกถึงน้ำหนักและสัจฐานของสิ่งต่างๆ รวมทั้งความนุ่มนวล ความแข็งกระด้าง หรือความราบเรียบได้อีกด้วย แสงที่ส่องเข้าทางด้านข้างจะช่วยให้เห็นลวดลายของพื้นผิวได้ชัดเจน

ภาพลวดลาย วัตถุใดๆก็ตามเมื่อมีรูปร่าง เส้นสาย หรือสีเหมือนกัน วางเรียงรายซ้ำซ้อน เว้นระยะห่างใกล้เคียงกันจะทำให้เกิดภาพลวดลายขึ้นมา ภาพลวดลายเช่นนี้ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นมีอยู่มากมายรอบตัวเรา เช่น รถยนต์ที่จอดเป็นแนวในลานจอดรถ คนเข้าแถวซื้อตั๋วภาพยนตร์ ทหารเดินแถว หรือต้นมะพร้าวที่ปลูกไว้เป็นทิวแถวอย่างเป็นระเบียบในสวนเราสามารถ นำสิ่งเหล่านี้มาสร้างลวดลายให้ดูกลมกลืนจะทำให้ ภาพดูแล้วสบายอารมณ์ น่าสนใจ ไปอีกรูปแบบหนึ่ง และในภาพลวดลายนี้ถ้ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใดผิดปกติกว่าสิ่งอื่นๆในภาพก็จะดึงดูดความสนใจผู้ดูให้ไปอยู่ตรงจุดนั้นได้

เว้นที่ว่างสร้างความน่าสนใจ การเว้นที่ว่างให้กับภาพถ่ายถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการจัดองค์ประกอบภาพ เพราะภาพทุกภาพจะต้องมีที่ว่างอยู่ในภาพเสมอไม่มากก็น้อยและภาพที่น่าสนใจส่วนใหญ่จะเกิดจากการเลือกช่องว่างอย่างเหมาะสม ถ้าเป็นการถ่ายภาพบุคคลนิยมเว้นที่ว่างไว้ทางด้านที่สายตาของบุคคลที่เราถ่ายมองทอดสายตาออกไป หรือถ้าเป็นภาพบุคคลกำลังถือกล้องถ่ายภาพก็นิยมเว้นที่ว่างไว้ในทิศทางที่บุคคลกำลังเล็งกล้องถ่ายภาพไป

ความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการถ่ายภาพเราควรคำนึงถึงความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเรื่องราว สี สัน หรือรูปทรงของวัตถุต่างๆในภาพ เช่น การถ่ายภาพธรรมชาติที่มีต้นไม้เขียวครึ้ม ก็ควรถ่ายภาพแสดงให้เห็นถึงความร่มรื่นด้วยการเน้นที่ส่วนของเงาของต้นไม้ หรือรูปทรงของวัตถุในภาพให้สอดคล้องกันจะทำให้ภาพน่าชมมองมากขึ้น

หากรอบให้กับภาพที่ถ่าย การใส่กรอบให้กับภาพหมายถึง การเอาวัตถุบางอย่าง มาใส่ไว้เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของภาพโดยอาจจะใช้กิ่งไม้ ต้นไม้ มาทำเป็นกรอบให้กับภาพที่เราถ่าย อาคาร สถานที่ต่างๆ ที่มีรูปทรงแหลมๆ เนื้อที่ด้านบนจะว่างมาก เมื่อนำกิ่งไม้หรือต้นไม้บริเวณใกล้เคียงมาวางขดเชยในตำแหน่งที่ว่างๆ นั้นก็จะกลายเป็นกรอบนำสายตาหรือสร้างมิติความลึกให้กับภาพที่ถ่ายได้ วัตถุที่นิยมนำมาทำเป็นกรอบให้กับภาพได้แก่ ประตู หรือหน้าต่าง เมื่อถ่ายภาพผ่านออกไปให้เห็นประตูหน้าต่างเป็นกรอบบังคับสายตาให้มองตรงไปยังวัตถุหลักที่เราจะถ่ายจะทำให้ภาพน่าสนใจยิ่งขึ้น

เรื่องของแสง แสงมีความสำคัญในการถ่ายภาพมาก จิตรกรจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องของสีเพื่อสร้างสรรค์ภาพวาดฉนั้นใด นักถ่ายภาพก็จำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องแสงเพื่อสร้างสรรค์ภาพถ่ายที่ดีฉนั้นนั้น เรื่องของแสงนั้นแม้ว่าแสงจะมีจำนวนเพียงเล็กน้อยปานใดก็ตาม ปริมาณ ทิศทาง และคุณภาพของแสงจะมีอิทธิพลต่ออารมณ์และเรื่องราวของภาพอยู่เสมอ ในด้านปริมาณของแสงได้กล่าวไว้ในบทต้นๆ แล้วว่าเราจะควบคุมปริมาณแสงได้อย่างไร โดยใช้เครื่องวัดแสงในตัวกล้องช่วยวัดปริมาณแสงเพื่อให้ถ่ายภาพออกมาดีตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่วนในบทนี้จะพูดรายละเอียดเกี่ยวกับแสงที่สำคัญๆ ดังนี้ ทิศทางของแสงส่งผลกับวัตถุที่เราจะถ่ายโดยสามารถเน้นให้เห็นรูปทรงหรือทำให้ดูแบนราบได้ วัตถุได้รับแสงจากทิศทางที่สำคัญ 3 ทิศคือ 1. แสงจากด้านหน้า แสงลักษณะนี้ดวงอาทิตย์จะอยู่ด้านหลังของผู้ถ่ายภาพวัตถุหรือตัวแบบจะได้รับแสงสม่ำเสมอทันที ทำให้เห็นรายละเอียดของวัตถุได้อย่างชัดเจนและมีสีสันสดใสแต่ภาพจะดูไม่มีมิติเนื่องจากเงาต่างๆตกไปอยู่ข้างหลังวัตถุ จึงมองเห็นว่าวัตถุนั้นมีลักษณะแบนไปไม่มีเงาช่วยให้เห็นรูปทรงและความลึก 2. แสงจากด้านข้าง แสงที่เข้า

ทางด้านข้างของวัตถุที่จะถ่ายจะทำให้เกิดเงาที่ตัววัตถุ ทำให้ภาพดูมีมิติเหมาะสำหรับถ่ายบุคคล นอกจากนี้ยังสามารถใช้ถ่ายภาพที่ต้องการเงาเพื่อสร้างอารมณ์จากภาพ 3. แสงจากด้านหลัง หรือที่เรียกกันว่าถ่ายภาพย้อนแสง บางคนบอกว่าอย่าถ่ายภาพย้อนแสงภาพจะไม่สวย ความจริงแล้วการถ่ายภาพย้อนแสงสามารถทำให้ภาพสวยงามสร้างอารมณ์ได้ดีถ้าผู้ถ่ายมีความเข้าใจหลักการวัดแสง และรู้เทคนิคการใช้แฟลชลบเงา ภาพถ่ายที่ได้จากการถ่ายย้อนแสงตัววัตถุมักจะเป็นเงาดำทำให้เห็นโครงร่างของวัตถุที่ถ่ายมองแล้วได้อารมณ์ดีเช่นกัน และถ้าถ่ายภาพย้อนแสงใบหน้าบุคคล แสงจะส่องเส้นผมให้แวววาวสวยงามแต่ใบหน้าจะมีมืด ให้ใช้แฟลชช่วยในการถ่ายด้วย จะทำให้แสงแฟลชไปเปิดเงาดำที่ใบหน้าคนให้สว่างสดใสสวยงาม แต่ถ้าไม่ใช้แฟลชช่วยให้ถ่ายภาพให้ Over ไว้ 1-2 Stop แล้วแต่สภาพแสง นอกจากนี้ถ้าถ่ายภาพย้อนแสงวัตถุที่โปร่งแสงก็จะทำให้เห็นสีส้มของวัตถุที่ถ่ายสวยงาม เช่น ถ่ายภาพย้อนแสงใบไม้จะเห็นสีส้มใบไม้สดใสขึ้นมองดูแปลกตาดี

ในขั้นตอนกระบวนการถ่ายภาพในสตูดิโอ นั้น ข้าพเจ้าได้ทำการศึกษารูปแบบและเทคนิค รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลงานออกมาในรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุด จากการศึกษา ข้าพเจ้าได้สรุปรายละเอียดของขั้นตอนและวัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

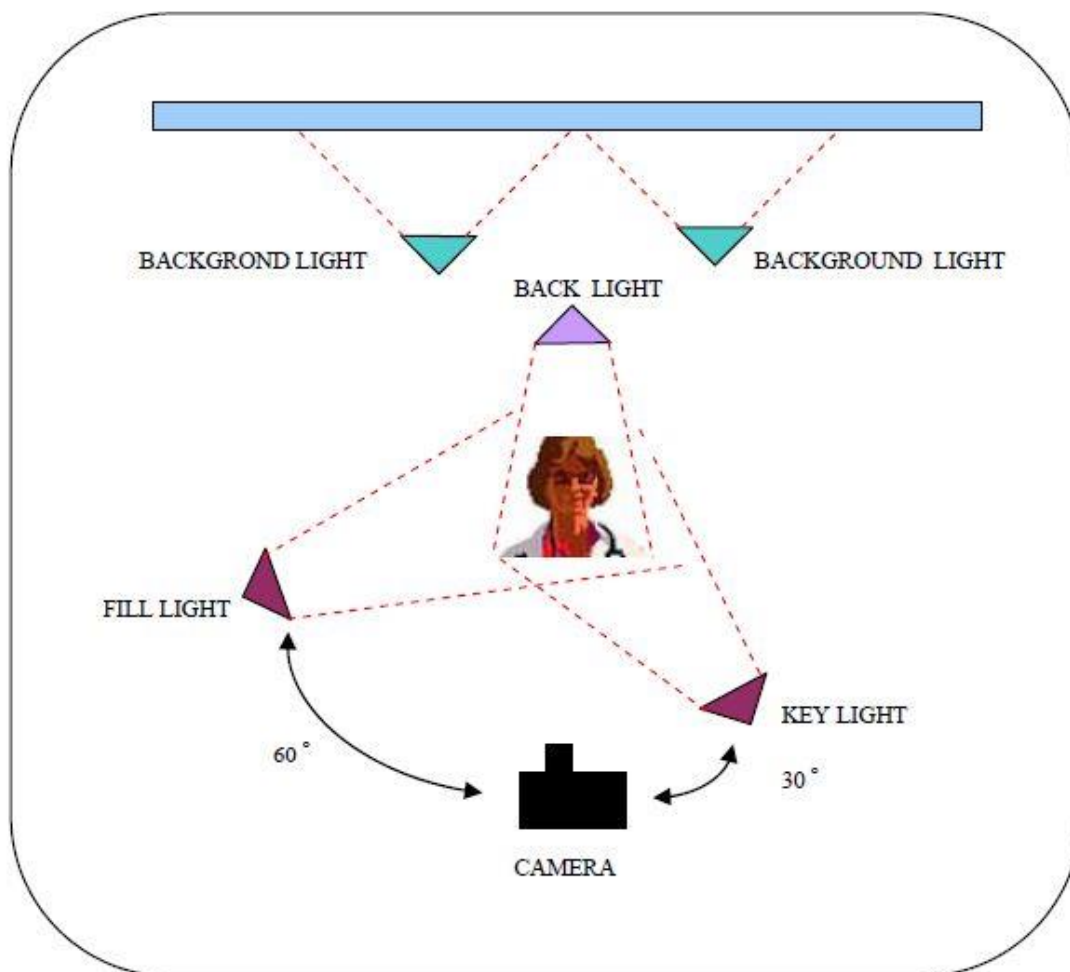
การจัดแสงเบื้องต้น ในการถ่ายภาพแม้ว่าจะใช้แสงธรรมชาติจากดวงอาทิตย์เป็นหลัก แต่ในบางครั้งก็ต้องจัดแสงไฟเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ภาพออกมาดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถ่ายภาพใน Studio จะต้องใช้ไฟที่มนุษย์สร้างขึ้นในการให้แสงสว่าง และมักจะใช้ไฟหลายดวงประกอบกันเพื่อให้ภาพออกมามีแสงเงาสวยงามตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การจัดแสงเบื้องต้นประกอบด้วยแสงหลัก 4 อย่าง คือ

1. ไฟหลัก (Main Light หรือ Key Light) เป็นไฟที่ใช้ส่องไปยังวัตถุทำให้เห็นส่วนต่างๆ ของวัตถุอย่างชัดเจน ไฟชนิดนี้นิยมวางไว้ข้างกล้องด้านขวา ในตำแหน่งเฉียงทำมุม 30 องศา

2. ไฟลบเงา (Fill Light) เป็นไฟที่ใช้ส่องไปยังวัตถุเช่นเดียวกับไฟหลัก ไฟลบเงาจะช่วยเพิ่มความสว่างให้กับวัตถุในส่วนที่เป็นเงาซึ่งเกิดจากไฟหลัก แต่มีกำลังส่องสว่างน้อยกว่าไฟหลักในอัตราส่วน 1:2 ไฟลบบนนิยมตั้งไว้ด้านซ้ายของกล้องเฉียงเป็นมุม 60 องศา

3. ไฟส่องหลัง (Back Light หรือ Accent Light) เป็นไฟที่วางไว้ด้านหลังของวัตถุส่องตรงไปยังด้านหลังวัตถุเพื่อแยกวัตถุและฉากหลังออกจากกัน และยังช่วยเน้นรูปทรงของวัตถุให้เห็นเด่นชัดขึ้น

4. ไฟส่องฉากหลัง (Background Light) เป็นไฟสำหรับส่องฉากหลังให้สว่างมองเห็นองค์ประกอบต่างๆ ของฉากหลังได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จะติดตั้งไว้ถัดจากไฟส่องหลังและหันหน้าเข้าหาฉากหลัง

ภาพที่ 5 การจัดแสงเบื้องต้น

ที่มา:โครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศตามอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ศิลปะในการถ่ายภาพดิจิทัล, เข้าถึงเมื่อ 19 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.bsru.ac.th/identity/archives/635>

คุณภาพของแสง คุณภาพของแสงก็คือ สภาพของแสงที่แปรเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาและสภาพภูมิอากาศในแต่ละวัน มีหลายลักษณะแต่พอแยกเป็นลักษณะที่สำคัญๆ ได้ 2 ลักษณะ คือ 1. แสงแข็ง เป็นแสงที่ส่องมาจากดวงอาทิตย์โดยไม่โดนเมฆบังเอาไว้ เป็นสภาพแสงที่เหมาะสมกับการถ่ายภาพทิวทัศน์ที่ต้องการสีสันสวยงามนอกจากนี้ยังทำให้เกิดความเปรียบต่าง (Contrast) ในภาพสูงทำให้ส่วนที่ได้รับแสงและส่วนที่เกิดเงาต่างกันชัดเจนเหมาะกับภาพที่ต้องการเน้นให้เห็นรูปทรงของวัตถุอีกด้วย 2. แสงนุ่ม เป็นแสงที่ส่องมาจากดวงอาทิตย์แล้วมีเมฆมาบดบังแสงจากดวงอาทิตย์ต้องวิ่งผ่านความหนาของเมฆลงมา ทำให้แสงกระจัดกระจายไปคนละทิศละทางสภาพแสงที่ได้จะเป็นแสงที่นุ่มนวล แต่จะส่งผลให้ภาพทิวทัศน์ที่ถ่ายมีสีสันไม่ค่อยดีสีออกตุ่นๆ ท้องฟ้ามักขาวโพลนไม่สดใสเหมาะสำหรับการถ่ายภาพบุคคลมากกว่า โดยเฉพาะภาพของสาววัยรุ่นที่ต้องการเน้นความอ่อนหวาน

ควรถ่ายด้วยแสงนุ่มนอกจากนี้แสงนุ่มจะทำให้ภาพมีความเปรียบต่างต่ำจึงเหมาะสำหรับการถ่ายภาพที่ต้องการแสดงให้เห็นรายละเอียดของวัตถุ

เวลาที่เหมาะกับการถ่ายภาพ การถ่ายภาพด้วยแสงธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายภาพทิวทัศน์ วัตถุ หรือภาพบุคคลถ้าเป็นช่วงเช้าควรถ่ายเวลาประมาณ 6.00 น.- 9.00 น. ถ้าเป็นช่วงบ่ายควรถ่ายเวลาประมาณ 16.00 น.- 18.00 น. เพราะทิศทางและคุณภาพของแสงจะดีกว่าการถ่ายตอนกลางวันที่มีแสงแดดจัดเปรี้ยงสำหรับการถ่ายภาพทิวทัศน์ยังมีช่วงเวลาอีกช่วงหนึ่ง ที่ทำให้ถ่ายภาพทิวทัศน์ได้สวยงาม คือเวลาก่อนดวงอาทิตย์ขึ้นเล็กน้อยและหลังดวงอาทิตย์ตกเล็กน้อย ช่วงนี้ท้องฟ้าจะเปลี่ยนสีหลายสีในระยะเวลาอันสั้นทำให้ภาพมีสีแปลกๆ น่าตื่นตาตื่นใจแต่การถ่ายภาพในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นแสงสว่างมีน้อยต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำๆ จึงต้องใช้ขาตั้งกล้องช่วยในการถ่ายภาพ

มุมมอง หมายถึง การส่องกล้องไปยังวัตถุที่ต้องการถ่ายภาพ ซึ่งอาจจะส่องกล้องในระดับสายตาปกติ หรืออาจแหงนหน้ากล้องขึ้น ก็หมักกล้องลง เข้าไปถ่ายใกล้ๆวัตถุเพื่อทำให้วัตถุใหญ่ขึ้นหรือเอียงกล้องถ่ายภาพ ทำให้เกิดมุมมองในลักษณะต่างๆเรียกว่ามุมมอง มุมกล้องที่สำคัญๆ มีดังนี้

1. มุมปกติ เป็นมุมมองที่คนส่วนใหญ่ถ่ายอยู่เป็นประจำเพราะเพียงแคยกกล้องขึ้นมาส่องที่ระดับสายตาแล้วเล็งภาพมองไปยังวัตถุที่จะถ่ายจากนั้นก็กดชัตเตอร์ ดังนั้นภาพที่ออกมาจะเป็นมุมมองที่ระดับสายตาหรือเรียกว่ามุมปกติ เป็นมุมมองที่เราคุ้นเคยกันดีอยู่แล้วทำให้ภาพดูธรรมดาๆไม่โดดเด่นหรือสร้างความน่าสนใจขึ้นมาได้ เราควรเปลี่ยนมุมมองในการถ่ายภาพดูบ้างแล้วจะได้ภาพที่แปลกตาน่าสนใจขึ้นมา
2. มุมก้มหรือที่เรียกว่า (Bird-Eye View) เป็นมุมมองที่มองจากที่สูงก้มลงไปถ่ายที่ต่ำ จะได้ภาพเสมือนหนึ่งว่าเป็นมุมมองของนกที่บินอยู่ในอากาศแล้วมองลงมา แต่การถ่ายมุมก้มจากที่สูงไม่จำเป็นว่าต้องถ่ายจากที่สูงๆแล้วก้มถ่ายลงมาเสมอไป อาจแค่เป็นการตั้งกล้องให้สูงกว่าวัตถุที่เราจะถ่ายเท่านั้นแล้วก้มถ่ายลงมา ซึ่งวัตถุที่ถ่ายอาจจะไม่สูงมากนักก็เรียกว่าถ่ายมุมก้มแล้ว การถ่ายภาพด้วยมุมมองแบบนี้ฉากหลังของภาพมักจะเป็น พื้นแผ่นดิน พื้นน้ำ มุมกล้องแบบนี้จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถสร้างสรรค์ภาพให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น
3. มุมเงยหรือที่เรียกว่า (Ant-Eye View) เป็นมุมมองที่ถ่ายจากที่ต่ำขึ้นมายังที่สูง ภาพถ่ายที่ได้ออกมาจะเสมือนหนึ่งว่าเป็น มุมมองของมดตัวหนึ่งที่ไต่ผ่านมาแล้วแหงนมองขึ้นไป จะได้ภาพวัตถุที่ถ่ายมองดูเหมือนผู้ยิ่งใหญ่สูงเด่นโดยมีฉากหลัง เป็นท้องฟ้า ตัวอาคารที่อยู่ห่างออกไป หรือยอดไม้ สวยงามแปลกตา
4. มุมแปลกๆ เป็นมุมมองที่ผู้ถ่ายแต่ละคนคิดค้นขึ้นเองเพื่อให้ได้ภาพออกมาดูแปลกตาสวยงามดี อาจใช้วิธีดัดแปลงการถ่ายจากมุมปกติ มุมก้ม มุมเงย แล้วใช้วิธีเอียงกล้องเข้าไปผสมด้วย หรือเข้าไปถ่ายให้ใกล้วัตถุมากกว่าปกติ หรือตัดบางส่วนของภาพออกไป ซึ่งบางครั้งการถ่ายด้วยมุมมองแปลกๆนี้อาจเป็นการถ่ายภาพที่ไม่ตรงตามหลักการทฤษฎีที่กล่าวไว้ก็ได้ เพราะการถ่ายภาพเป็นงานศิลปะอย่างหนึ่งย่อมมีการเปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นและสร้างสรรค์มุมมองใหม่ๆขึ้นมา เพื่อให้ภาพออกมามีลักษณะแปลกๆดูแล้วไม่จำเจ

โทนสีกับการถ่ายภาพ สีของภาพมีอิทธิพลในการสร้างอารมณ์ให้ภาพถ่ายมาก เราารู้สึกกระปรี้กระเปร่าเมื่อเห็นสีแดงหรือสีส้มแต่รู้สึกเยือกเย็นเมื่อเห็นสีน้ำเงิน การเลือกโทนสีเพื่อนำมาใช้ในการถ่ายภาพในที่นี้จะขอแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1. โทนสีกลมกลืน คือสีต่างๆในภาพจะอยู่ในโทนเดียวกัน จะช่วยสร้างอารมณ์ของภาพได้เป็นอย่างดี อาจเป็นภาพที่มีสีใดสีหนึ่งหรือกลุ่มสีที่มีวรรณสีใกล้เคียงกันรวมอยู่ในภาพเป็นส่วนใหญ่ภาพถ่ายโทนสีกลมกลืนสามารถใช้ได้ทั้งในภาพถ่ายบุคคลและภาพถ่ายทิวทัศน์ 2. โทนสีตัดกัน สีตัดกันคือสีที่อยู่ตรงกันข้ามในวงล้อวรรณของสี เช่น สีแดงตัดกันกับสีเขียวสีน้ำเงินตัดกับสีส้ม สีเหลืองตัดกับสีม่วง เราสามารถเลือกสีที่มีโทนสีตัดกัน มาสร้างความน่าสนใจให้เกิดขึ้น ในภาพถ่ายของเราได้การใช้โทนสีตัดกันนิยมแบ่งสัดส่วนของสีในอัตราส่วน 80:20 คือให้สีหนึ่งมีปริมาณ ร้อยละ 80 ของภาพและอีกสีหนึ่งมีปริมาณร้อยละ 20 ของภาพ เมื่อนำสีตัดกันมาจัดองค์ประกอบในการถ่ายภาพ วัตถุที่มีปริมาณสีน้อยกว่าจะกลายเป็นจุดเด่นในภาพที่รองรับหรือรายล้อมด้วยวัตถุที่มีปริมาณสีมากกว่าคล้ายเป็นฉากให้กับวัตถุที่เราถ่าย

จับภาพตรง “จังหวะอันเหมาะสม” คือการจับภาพให้ตรงจังหวะที่เหมาะสมที่สุด เสี้ยววินาทีช่วงนั้นองค์ประกอบต่างๆจะประกอบกันขึ้นเป็นภาพที่เล่าเรื่องราวได้สมบูรณ์ เช่น ภาพคนกระโดดตัวลอย เมื่อกระโดดสูงสุดก็กดชัตเตอร์ทันทีหรือการถ่ายภาพ ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันถ้าจับได้จังหวะที่เหมาะสมก็จะได้ภาพที่ดูอย่างไม่คาดคิด เช่น ภาพกิริยาท่าทางของคนที่มีอารมณ์ต่างๆ⁶

2.4 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษารูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์

ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ศิลปะการแสดงบัลเลต์เข้ามามีบทบาทในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างมาก เนื่องจากข้าพเจ้าผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอิริยาบถต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปร่างออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น จากการศึกษาอิทธิพลรูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์ พบว่า ศิลปะการแสดงบัลเลต์มีต้นกำเนิดมาจาก เป็นศิลปะการเต้นรำแขนงหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมายาวนานนับศตวรรษ โดยมีจุดกำเนิดครั้งแรก ณ ประเทศอิตาลีในยุคสมัยที่เรียกว่า เรเนซองส์ หรือ ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ ศิลปะการเต้นบัลเลต์ในยุคแรกเริ่มถือว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมของราชสำนักอิตาลีที่ถือกำเนิดขึ้น และมักนิยมจัดการแสดงโดยเหล่าขุนนางชายเป็นส่วนใหญ่ โดยสาเหตุหนึ่งเกิดขึ้นจากความแตกต่างของเครื่องแต่งกายที่เหล่าขุนนางชายสวมใส่ ชุดที่มีความกระชับและง่ายต่อการเคลื่อนไหวของร่างกายมากกว่าเหล่าขุนนางฝ่ายหญิง ที่สวมกระโปรงสุ่มขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงกว้างได้ว่าศิลปะการเต้นบัลเลต์ บุตรตรีแห่งตระกูลเมดิซีในประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นตระกูลหนึ่งที่มีความสำคัญในการปกครองประเทศ

⁶ โครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศตามอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, "ศิลปะในการถ่ายภาพดิจิทัล," <http://www.bsru.ac.th/identity/archives/635>.

อิตาลีในขณะนั้น ในเวลาต่อมาพระนางแคทเธอรีน เดอ เมดิซี ได้นำศิลปะการเต้นบัลเล่ต์ เข้าไปเผยแพร่สู่ราชสำนักฝรั่งเศส ภายหลังจากการอภิเษกสมรสกับพระเจ้าเฮนรีที่ 2 แห่งฝรั่งเศส บัลเล่ต์จึงได้รับความนิยมแพร่หลายเรื่อยมาในประเทศฝรั่งเศสจนถึงยุคพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส พระองค์ทรงสนับสนุนศิลปะการเต้นบัลเล่ต์จนเกิดความรุ่งเรืองสูงสุด มีการเปิดโรงเรียนสอนเต้นบัลเล่ต์แห่งแรกของโลกโดยมีชื่อว่า Academie Royale De La Dance หรือสถาบันปารีส โอเปราในปัจจุบันนี้เอง

ต่อมาศิลปะการเต้นบัลเล่ต์ก็ได้เคลื่อนย้ายความนิยมเข้าสู่ประเทศรัสเซีย มีการเปิดโรงเรียนสอนเต้นบัลเล่ต์แห่งแรกขึ้นภายใต้การสนับสนุนของจักรพรรดิ ดิมีตรี แอนนา อีวา นีออฟนา ในชื่อ อิมพีเรียลบัลเล่ต์สกูลบัลเล่ต์ ในประเทศรัสเซียจึงเกิดความเจริญก้าวหน้าเรื่อยมา ซึ่งคณะบัลเล่ต์หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมศิลปะในยุโรปและทั่วโลกที่หันมาให้ความสนใจและนิยมจัดการเรียนการสอนบัลเล่ต์ไปทั่วโลกเกิดขึ้นจากผลงานของคณะบัลเล่ต์รัฐภายใต้การนำของเซริฟ ดีเอ กีเลฟ ภายหลังจากการแพร่ขยายของศิลปะการแสดงการเต้นบัลเล่ต์ในประเทศอิตาลีย้ายเข้าไปในฝรั่งเศสและขยายต่อไปยังประเทศรัสเซียก่อนที่ศิลปะการเต้นบัลเล่ต์จะกลายเป็นศิลปะที่แพร่ขยายและได้รับความนิยมไปยังทั่วทุกส่วนต่างๆของโลกเรื่อยมาจนปัจจุบัน

จากศึกษารูปแบบของศิลปะการแสดงบัลเล่ต์มีรายละเอียดดังนี้ คำว่า Ballet มีรากฐานมาจากภาษาอิตาเลียน คือ

BALLARE = to dance

BALLO = a dance

BALLETO = a little dance

แต่คำว่า Ballet ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันเป็นคำภาษาฝรั่งเศสสืบเนื่องมาจากการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ที่เริ่มมีขึ้นในราชสำนักอิตาลี แต่มาเจริญเติบโตในประเทศฝรั่งเศสระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 14 และ 15 ได้เกิดมีการแสดงบันเทิงที่แพร่หลายในราชสำนักดังนี้

1. Interudes เป็นการแสดงชุดสั้นๆ ซึ่งประกอบไปด้วยนักร้องและนักเต้น คั่นระหว่างการเสิร์ฟอาหาร

2. Masquerades เป็นขบวนการแห่ของนักแสดงที่จะหยุดต่อหน้าแขกผู้มีเกียรติ และนักแสดง จะอ่านโคลงกลอนหรือเล่าเรื่อง โดยสวมหน้ากากด้วย

3. Mummers เป็นการแสดงซึ่งนักเต้นจะสวมหน้ากาก

บัลเล่ต์ ถือได้ว่าเป็นศิลปะอย่างชัดเจนในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 18 วิธีการเป็นแบบฉบับมากขึ้นและยากขึ้น เช่น Mrie Carmago และ Marie Salle ได้ปฏิวัติเครื่องแต่งกายหญิงให้สามารถเคลื่อนไหวได้เป็นอิสระมากขึ้นขณะเดียวกันกับที่ Jean Noverre, Franz Hilferding พยายามพัฒนาบัลเล่ต์ไปสู่ความมีแบบฉบับที่ชัดเจนที่เรียกว่า Ballet d' action

ข้าพเจ้าได้ทำการศึกษาศิลปะการแสดงบัลเลต์ในประเทศไทย พบว่า ประวัติความเป็นมาของบัลเลต์ในประเทศไทย สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ตามวิวัฒนาการทางการศึกษาและการแสดง คือ

ยุคที่ 1 ยุคริเริ่ม (ตั้งแต่ พ.ศ. 2477 ถึง พ.ศ. 2494) เริ่มมีการเรียนบัลเลต์ในโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ใน พ.ศ. 2477 ตรงกับสมัยรัชการที่ 7 เป็นการสอนแบบอิสระโดยให้นักเรียนเต้นตามการแสดงจะเป็นการเต้นประกอบเพลงในละครเพื่อคั่นสลับฉาก รูปแบบการนำเสนอของบัลเลต์เข้ามามีบทบาทกับการแสดงนาฏยศิลป์ไทยโดยเฉพาะในละครดึกดำบรรพ์

ยุคที่ 2 ยุคพัฒนาบัลเลต์ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 ถึง พ.ศ. 2509) บัลเลต์เริ่มมีการพัฒนามากขึ้น เนื่องจากมีครูบัลเลต์อาชีพจากต่างประเทศจำนวน 4 คนเปิดสอนบัลเลต์ในกรุงเทพฯ การสอนยังเป็นแบบอิสระและมักเป็นการซ้อมเพื่อแสดงมีคนไทยจำนวน 4 คนจบการศึกษาบัลเลต์ขั้นสูงจากประเทศอังกฤษ บัลเลต์เริ่มขยายไปสู่จังหวัดเชียงใหม่การแสดงเป็นบัลเลต์คลาสสิกและการผสมระหว่างนาฏยศิลป์ไทยกับบัลเลต์ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงประพันธ์บทเพลงเพื่อใช้ประกอบการแสดงบัลเลต์หลายชุด และทรงให้การสนับสนุนการแสดงบัลเลต์จึงทำให้บัลเลต์เป็นที่รู้จักของคนไทยมากขึ้น

และยุคที่ 3 ยุคมาตรฐานบัลเลต์คลาสสิก (ตั้งแต่ พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2541) การเต้นบัลเลต์ได้พัฒนาจนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง ของหลักสูตรการศึกษาของไทยในระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา และได้มีการแพร่ขยายไปในจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ การสอนเปลี่ยนแปลงมาเป็นการใช้หลักสูตรสากลของประเทศอังกฤษ เป็นการวัดมาตรฐานบัลเลต์ของประเทศไทยให้ได้มาตรฐานสากล การแสดงเป็นบัลเลต์คลาสสิก โดยมี 2 ลักษณะ คือ การแสดงงานโรงเรียนและการแสดงในเชิงพาณิชย์ในประเทศไทยยังไม่มีคณะบัลเลต์อาชีพ และผู้สนับสนุนบัลเลต์อย่างจริงจัง ทำให้การพัฒนาไม่ดีเท่าที่ควรอีกทั้งควรมีการแต่งตำราเกี่ยวกับบัลเลต์เป็นภาษาไทย เพื่อให้ให้นักเต้นได้รู้และเข้าใจการเต้นบัลเลต์ดียิ่งขึ้น และงานวิจัยฉบับนี้ควรนำไปสู่การวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบัลเลต์ในประเทศไทยต่อไป

ข้าพเจ้าได้ศึกษารูปแบบด้านลักษณะเครื่องแต่งกายในการเรียนบัลเลต์ เพื่อนำมาประกอบการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ โดยมีส่วนประกอบสำคัญทั้ง 3 ส่วน ประกอบด้วยกัน ดังนี้

1. เสื้อรัดรูปที่เรียกว่า ลี-โอะทาด (Leotard) เป็นเสื้อที่มีลักษณะรัดรูปแขนงุด แขนสั้น แขนยาว สายเดี่ยว หรือลักษณะคล้ายเสื้อกล้ามเพื่อกันให้เห็นสัดส่วนของร่างกาย โดยครูผู้สอนสามารถมองเห็นกล้ามเนื้อในส่วนต่างๆของลำตัวได้อย่างชัดเจน เพื่อจะนำไปสู่การชี้แนะ แก้ไข การจัดระเบียบร่างกายที่ถูกต้องต่อไป โดยทั่วไปเสื้อรัดรูปที่ดีควรดูดซับเหงื่อได้ดี และระบายความร้อนได้ดีในเวลาเดียวกัน

2. การเกงรัดรูปหรือถุงน่อง ที่เรียกว่า ไทป์ (Tight) เป็นกางเกงรัดรูปหรือถุงน่องชนิดยาวคลุมเท้าหรือยาวปิดเท้า ซึ่งโดยปกตินักเรียนบัลเลต์ชายจะนิยมสวมใส่ไทป์สีดำหรือสีขาว ในขณะที่นักเรียนบัลเลต์หญิงจะสวมใส่ไทป์สีชมพู กางเกงรัดรูปหรือถุงน่องก็เป็นเครื่องแต่งกายสำหรับ

นักเรียนบัลเล่ต์อีกลักษณะหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งคือรองเท้า เพื่อเน้นให้ครูผู้สอนสามารถมองเห็นกล้ามเนื้อได้อย่างชัดเจนและพร้อมจะทำการแก้ไขต่อไป ส่วนความหมายสำคัญเชิงศิลปะการแสดง การเต้นบัลเล่ต์ การใส่ชุดรัดรูปจะช่วยให้ผู้ชมสามารถชื่นชมความงดงามของร่างกาย จากกลดลายการเคลื่อนไหว ศรีษะ แขน ขา และลำตัวได้อย่างอย่างชัดเจน ประกอบอารมณ์ในการแสดง

3. รองเท้ารัดรูปชนิดผ้าไหมที่เรียกว่า ซอฟท์ ชู (Soft shoe) เป็นรองเท้ารัดรูปที่ใช้วัสดุในการผลิตจากผ้าซาติน หรือหนังเทียม โดยปกตินักเรียนบัลเล่ต์ชายจะใช้รองเท้ารัดรูปสีขาวหรือสีดำ ในขณะที่นักเรียนบัลเล่ต์หญิงจะใช้รองเท้ารัดรูปสีชมพู เพื่อให้สีของรองเท้ากลมกลืนไปกับสีของถุงน่อง⁷

2.5 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาองค์ประกอบของศิลปะ

ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของศิลปะ เพื่อนำมาประกอบการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ดังนี้

การสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิด ศิลปะคือการแสดงออก (Art as Expression) ข้าพเจ้าได้ศึกษาทฤษฎีของนักปรัชญาและนักประพันธ์หลายคน เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ได้แก่ ยูจีน เวิร์ด (Eugene Veron) จอห์น ดีวีย์ (John Dewey) เลโอ ตอลสตอย (Leo Tolstoy) โรเจอร์ ฟราย (Roger fry) รูดอล์ฟ อาร์นไฮม์ (Rudolf Arnhem) ต่างเน้นความหมายของศิลปะไปที่การแสดงออกเป็นความเห็นที่ดูเผินๆ แล้วค้นกับทัศนะที่ว่าศิลปะคือการเป็นตัวแทนของธรรมชาติ ซึ่งนักปราชญ์กลุ่มนี้เห็นว่ามันเป็นเพียงการแสดงส่วนที่อยู่ภายนอกของธรรมชาติเท่านั้น ศิลปะจะต้องแสดงส่วนที่อยู่ภายในของชีวิตออกมา ส่วนที่อยู่ภายในนั้น ได้แก่ อารมณ์ (Emotion) ความรู้สึก (Feeling) ซึ่งจะ เป็นของตัวศิลปินเองหรือสังคมก็ได้ เช่น ความรู้สึกของเชื้อชาติ ชาติ หรืออารมณ์ความรู้สึกของมนุษยชาติในส่วนรวม นอกจากนั้นบางคนยังให้ความเห็นรวมไปถึงการแสดงออกของมโนคติ (Idea) และความคิด (Thought) อีกด้วย แต่ถ้าจะเปรียบเทียบกันแล้ว ทัศนะที่ว่าศิลปะคือการแสดงออกซึ่งอารมณ์หรือส่วนที่อยู่ภายในของชีวิตหรือธรรมชาติ ก็ดูจะไม่แตกต่างอะไรกับทัศนะที่ว่าศิลปะคือตัวแทนของชีวิต ที่แสดงความจริงภายในของรูปลักษณะที่ปรากฏในธรรมชาติเท่าไรนัก จะมีบ้างก็ตรงที่ฝ่ายแรกเน้นเรื่องอารมณ์สะท้อนใจเป็นสำคัญ แต่ฝ่ายหลังเน้นไปที่รูปทรงที่เข้าถึงได้ด้วยปัญญา

รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิด ศิลปะคือรูปทรง (Art as Form) ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลและเอกสารดังกล่าว เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ โดยมีเนื้อหา ดังนี้ ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 มักจะมีเรื่องราวหรือศีลธรรมจรรยา

⁷ ศศิณัฐ สิงโตนิเวศ, "ศิลปะการแสดงบัลเล่ต์,"

<http://ballettsu.blogspot.com/2013/02/ballet.html>.

เข้าไปเกี่ยวข้องกับศิลปะมากเกินไป จนทำศิลปินส่วนใหญ่ละทิ้งรูปทรง องค์ประกอบ หรือการใช้ทัศนธาตุ (Visual Element) เพื่อตัวของมันเองเสียเกือบหมด พอมาถึงคริสต์ศตวรรษที่ 20 จึงมีศิลปินกลุ่มหนึ่งหันมาให้ความสำคัญแก่รูปทรงของศิลปะมากกว่าเรื่องราวหรือเนื้อหาทางอารมณ์ เป็นแนวคิดเรื่องรูปทรงบริสุทธิ์ (Pure Form) เป็นรูปทรงที่ไม่อาศัยเรื่องราวหรือรูปทรงเพื่อเข้าไปทำประโยชน์อย่างอื่น เพราะการทำเช่นนั้นถือว่าไม่ใช่ศิลปะบริสุทธิ์ เพราะเขาถือว่าศิลปะบริสุทธิ์นั้นจะให้คุณค่าโดยตรงต่อผู้ดูด้วยรูปทรงที่บริสุทธิ์ และรูปทรงนั้นจะแสดงออกซึ่งอารมณ์ ปัญญา หรือความงามด้วยตัวเอง รูปทรงจึงหมายถึงโครงสร้างที่มีระเบียบ มีความงาม และความหมาย ประกอบขึ้นด้วยทัศนธาตุ ซึ่งได้แก่ เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง สี และลักษณะผิว จิตรกรและนักวิจารณ์ศิลปะที่สนับสนุนแนวความคิดนี้คือโรเจอร์ ฟราย ดนตรีก็ดี งานศิลปะแบบนามธรรมก็ดี งานศิลปะแบบนอนออบเจ็คทีฟ (Non-objective) ก็ดี ล้วนอยู่ในแนวคิดนี้ทั้งสิ้น เมื่อเราสามารถเข้าใจและรับรู้คุณค่าของรูปทรงล่าสุดได้ด้วยการศึกษาประสบการณ์ในศิลปะประเภทนี้มากขึ้น เราก็จะรับรู้คุณค่าที่แท้จริงของศิลปะประเภทที่มีเรื่องราวหรือแนวคิดเรื่องได้ลึกซึ้งมากขึ้นด้วย เพราะสาระสำคัญของศิลปะประเภทหลังนี้ก็อยู่ที่รูปทรงเช่นเดียวกัน เรื่องราวเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเล็กๆในงานเท่านั้น ผู้ที่ไม่เข้าใจรูปทรงก็จะมัวแต่เพ่งเล็งอยู่ที่เรื่องเล็กๆที่ไม่ใช่สาระสำคัญได้อย่างเดียว จนกลายเป็นเครื่องปิดกั้นคุณค่าที่แท้จริงของงานไป ทฤษฎีที่ถือรูปทรงไปสำคัญนี้มีได้ปฏิเสธทฤษฎีอื่นๆที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งได้แก่ทฤษฎีที่ว่าศิลปะคือตัวแทนของชีวิต หรือศิลปะคือการแสดงออก อย่างสิ้นเชิงเสียทีเดียว แต่มีเงื่อนไขว่า ถึงแม้งานนั้นจะเป็นการแสดงออกหรือเป็นตัวแทนของอารมณ์ความคิด ประสบการณ์ หรือเหตุการณ์ก็ตาม งานนั้นจะต้องแสดงคุณค่าของรูปทรงอย่างเต็มที่ด้วย จึงจะถือว่าเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่า

แรงบันดาลใจของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้เกิดจากศิลปะคือประสบการณ์ (Art as Experience) ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลเอกสารดังกล่าว เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ โดยมีเนื้อหาดังนี้ จอห์น ดิวอี้ นักปรัชญาชาวอเมริกันมีความเห็นว่าศิลปะคือประสบการณ์ ประสบการณ์คือการใช้ชีวิตสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทำให้เรามีความคิดและอารมณ์ซึ่งเป็นประสบการณ์ เรามีประสบการณ์มากมายในชีวิตประจำวัน แต่เป็นประสบการณ์ธรรมดา ไม่เป็นแก่นสาร เราสัมผัสได้ง่าย แต่บางครั้งเรามีประสบการณ์ที่สำคัญน่าพอใจเป็นพิเศษ เราจะจำประสบการณ์นั้นได้อย่างฝังใจ แบบนี้เรียกว่าประสบการณ์แท้ ประสบการณ์แท้นั้นมีระเบียบ มีเอกภาพ ทุกส่วนทุกตอนมีความหมายมีความสำคัญ มีอารมณ์ที่เด่นชัด มีโครงสร้างตลอดทั่วประสบการณ์นั้น เช่น ความกดดัน ความอ่อนหวานนุ่มนวล และความกลัว เป็นต้น เอกภาพของประสบการณ์ก็เหมือนเอกภาพของศิลปะ มีความกลมกลืน และมีระเบียบประสบการณ์ที่ได้จากศิลปะเป็นประสบการณ์แท้ เป็นประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ ซึ่งมีรูปทรง มีความหมาย มีอารมณ์ เรารู้สึกในรูปทรงในองค์ประกอบศิลปะที่เข้มข้นประสบการณ์ชีวิตจริงศิลปะแสดงแก่นของประสบการณ์ให้ดีที่สุด และฝังตัวอยู่นาน มีความสุขเมื่อระลึกถึง เสริมกำลังให้แก่ประสบแต่อื่นๆ ที่จะประสบการณ์อื่นๆ ที่จะประสบต่อไปในชีวิต ประสบการณ์ของศิลปินมักน่าสนใจเป็นพิเศษ เขาสัมผัสชีวิตและเหตุการณ์ด้วยความตื่นตันทึ่งเห็นเป็นเรื่องสำคัญ จึงสามารถสื่อ

ประสบการณ์นั้นกับผู้อื่นได้ เขาได้รับมาจากสิ่งแวดล้อม แล้วถ่ายทอดเป็นประสบการณ์ทางสุนทรียะภาพแก่ผู้อื่นด้วยงานศิลปะ ศิลปะเป็นประสบการณ์พิเศษที่มีพื้นฐานจากชีวิตธรรมดาทั่วไป ศิลปินที่มีประสบการณ์แท้ในชีวิตมาก จะทำงานศิลปะได้ดี ผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิตมาก ก็รับสัมผัสงานศิลปะได้มากและลึกซึ้ง จุดหมายของศิลปะในทัศนะของจอห์น ดิวอี้ ก็คือ การให้ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดู

องค์ประกอบของศิลปะเป็นส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้ผลงานของข้าพเจ้ามีความสมบูรณ์ทั้งด้านแนวความคิด รูปแบบ และเทคนิค ข้าพเจ้าทำการศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบของศิลปะ เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ โดยมีเนื้อหา ดังนี้ ศิลปะนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนั้นอีกส่วนหนึ่ง ตามความหมายของศิลปะที่กล่าวมาแล้วว่าศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือความงาม ก็จะได้เห็นว่าศิลปะนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นการแสดงออก อันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนั้นอีกส่วนหนึ่ง เราเรียกองค์ประกอบส่วนแรกว่ารูปทรง (Form) หรือองค์ประกอบทางรูปธรรม และเรียกส่วนหลังว่าเนื้อหา (Content) หรือองค์ประกอบทางนามธรรม ดังนั้น องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างหลักของศิลปะ ก็คือ รูปทรงกับเนื้อหา

จังหวะ เป็นส่วนหนึ่งของชื่อผลงานการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ จังหวะที่เป็นแรงบันดาลใจของข้าพเจ้าเกิดจากความประทับใจในจังหวะการว้ายวนของปลากัดไทย จึงทำให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลเอกสารเรื่องจังหวะ เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ โดยมีเนื้อหา ดังนี้ จังหวะ เป็นคำที่ใช้ในดนตรีและกวีนิพนธ์มาก่อน เป็นการวัดความช้าเร็วของช่วงเวลาเสียงและถ้อยคำปรากฏอยู่ในการดู การมองเห็น ก็ต้องใช้เวลาเช่นเดียวกัน ดังนั้นคำว่าจังหวะ จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในทัศนศิลป์ การดู การฟัง การสัมผัสสัมผัสที่เคลื่อนไหวช้าหรือเร็วเป็นช่วงๆจะให้ความพอใจแก่เรา การพ้อนรำ เสียงกลอง สายลมที่พัดมาถูกกาย ล้วนมีจังหวะ จังหวะ คือ การซ้ำของทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์หรือการซ้ำของเสียงในดนตรีในช่วงที่เท่ากันหรือแตกต่างกัน จังหวะของการเห็นเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการแสดงออกที่ให้ความรู้สึกหรือความพอใจทางสุนทรียภาพในงานศิลปะ จังหวะมีอยู่ทั่วไปในธรรมชาติ การเต้นของหัวใจที่เป็นจังหวะในร่างกายของเรา การเปลี่ยนแปลงของวัน เดือน ปี ฤดูกาล การเกิด การเติบโต และการดับไปของชีวิตก็เป็นจังหวะ จังหวะที่รับสัมผัสได้ง่ายที่สุดในงานศิลปะก็คือจังหวะของดนตรี ธาตุเบื้องต้นของดนตรี คือ การเคลื่อนไหวที่ต่อเนื่องและขาดหายของเสียง เสียงที่ปราศจากจังหวะจะไม่เป็นดนตรี เป็นเพียงเสียงที่ตั้งติดต่อกันไปเท่านั้น ในงานศิลปะ จังหวะ คือ การสลับกันของการเน้นและการผ่อน คลายการทำงานของทัศนธาตุต่างๆ เพื่อให้เกิดเอกภาพที่มีชีวิตแก่องค์ประกอบหรือรูปทรง การซ้ำหรือจังหวะในงานศิลปะไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน จะแปรเปลี่ยนคลี่คลายไปตามอารมณ์ความรู้สึกของ

ศิลปิน ลายไทยบางชิ้น เช่น ลายรดน้ำฝีมือนครวัดเชิงหวาย เป็นตัวอย่างที่ดี เราไม่อาจเรียกชิ้นนี้ว่าลายถึงแม้งานชิ้นนี้จะมีลักษณะทั่วไปเป็นแบบลายไทยก็ตาม แต่เป็นลายไทยที่มีจังหวัดทั้งภายในและภายนอก เดิบโตก้าวหน้า และเปลี่ยนแปลงไปในโครงสร้างที่สมบูรณ์ในตัวเองอย่างมีชีวิตที่สุด งานชิ้นนี้จึงเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่าอยู่เต็ม

รูปทรง เป็นส่วนสำคัญที่สุดของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ เพราะรูปทรงนำไปสู่การกำหนดแนวคิด รูปแบบ และเทคนิคของการสร้างสรรค์ผลงานในทุกขั้นตอน ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลเอกสารเรื่องรูปทรง เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ โดยมีเนื้อหา ดังนี้ รูปทรง คือ ส่วนที่เป็นรูปธรรมของงานศิลปะ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู และด้วยรูปทรงเป็นเพียงส่วนเดียว ศิลปินก็สามารถสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ โดยไม่ต้องอาศัยเรื่องหรือเนื้อเรื่องใดๆ รูปทรงจึงมีความสำคัญที่สุดจนอาจกล่าวได้ว่ารูปทรงคืองานศิลปะ โครงสร้างทางรูปของงานศิลปะ ที่รวมทั้งรูปภายในและรูปภายนอก คำว่ารูปทรง รูปร่าง และมวลนี้ โดยทั่วไปมักจะใช้แทนกันได้มีความหมายใกล้เคียงกัน แต่ในทางศิลปะคำเหล่านี้มักมีความตื้นลึกและจำเพาะเจาะจงแตกต่างกัน โครงสร้างทางรูปของงานศิลปะ ที่รวมทั้งรูปภายในและรูปภายนอก จะเป็นโครงสร้างที่ก่อรูปขึ้นด้วยหน่วยเพียงหน่วยเดียวหรือหลายหน่วยรวมตัวกันขึ้นก็ได้ เช่น รูปทรงของงานประติมากรรมที่เป็นรูปคนคนเดียว หรืองานประติมากรรมกลุ่มคน รูปทรงของงานจิตรกรรมชิ้นหนึ่ง หมายถึงส่วนรวมของงานชิ้นนั้น ซึ่งอาจประกอบด้วยส่วนต่างๆ หลายส่วน หรือรูปทรงย่อยๆหลายรูปทรง รวมทั้งที่ว่างหรือฉากหลังด้วย

พลังเคลื่อนไหวของรูปทรง ที่เกิดจากจังหวะ ลีลา การว่ายวนของปลากัดไทย เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ข้าพเจ้าได้จากการค้นคว้า ทดลอง และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์ในชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลเอกสารเรื่องพลังเคลื่อนไหวของรูปทรง เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ โดยมีเนื้อหา คือ การเคลื่อนไหวของรูปทรงจะต้องควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวของที่ว่าง ถ้าพูดกันตามความจริงแล้ว รูปทรงและที่ว่างในงานทัศนศิลป์ต่างๆไปจะไม่มีพลังเคลื่อนไหว แต่ลักษณะของรูปทรงที่ศิลปินสร้างขึ้นด้วยทัศนธาตุผสมกับความรู้สึกร่วมจะทำให้การเคลื่อนไหวแก่สายตาและแก่อากัปกิริยาของผู้ดู ผู้ดูเคลื่อนไหวสายตาไปยังจุดต่างๆในงานจิตรกรรมและเดินไปรอบๆหรือภายในของงานประติมากรรม การเคลื่อนไหวเหล่านี้จะถ่ายทอดพลังไปยังจิตให้รับรู้อารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ที่เป็นเนื้อหาของงานศิลปะนั้น พลังเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่างอาจแบ่งได้ 3 ลักษณะตามกฎเกณฑ์ของเอกภาพในธรรมชาติ คือ 1. พลังเคลื่อนไหวที่เกิดจากการถ่วงดุลของพลังงานตรงข้าม (Opposition) 2. พลังเคลื่อนไหวที่รุนแรง ปรากฏจากการต้านทานที่สมดุล (Transition) 3. พลังเคลื่อนไหวที่ซ้ำและผวนคล้าย (Repetition)⁸

⁸ ชลุต นิยมเสมอ, *องค์ประกอบของศิลปะ Composition of Art* (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2559).

2.6 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาศิลปะสมัยใหม่

ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลเอกสารเรื่องศิลปะสมัยใหม่ ลัทธิฟิวเจอริสม์และคิเนติก อาร์ต เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้โดยมีเนื้อหา ดังนี้

จากการวิเคราะห์ผลงานของข้าพเจ้า พบว่าความเร็วที่เกิดจากการสะบัดผ้า และการถ่ายภาพกับวัตถุที่เกิดการเคลื่อนไหวในขั้นตอนการปฏิบัติการถ่ายภาพในสตูดิโอ นั้น สอดคล้องกับ ลัทธิฟิวเจอริสม์ หรือ ฟุตูริสม์ (ตามภาษาอิตาลี) หรือลัทธิอนาคตนิยม ซึ่งเป็นชื่อเรียกศิลปะลัทธิหนึ่ง พัฒนาขึ้นในประเทศอิตาลีโดยศิลปินชาวอิตาลี มีความเคลื่อนไหวเกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกับ ลัทธิคิวบิสม์ จากแหล่งกำเนิดที่นครมิลาโนประเทศอิตาลี แต่ได้รับการตั้งชื่อว่า ฟิวเจอริสม์ ที่กรุงปารีส เมื่อปีค.ศ. 1909 และได้ขยายแนวคิดออกไปอย่างรวดเร็วทั่วประเทศอิตาลีและประเทศต่างๆหรือพื้นยุโรป คำว่าฟิวเจอริสม์ กวีชาวอิตาลีชื่อ เฟลิโป โทมัสโซ มาริเน็ตติ เป็นผู้ตั้งชื่อเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1909 กวีผู้นี้ได้ร่างคำแถลงการณ์ (Manifesto) ขึ้น โดยกล่าวอย่างกล้าหาญถึงการสิ้นสุดยุคสมัยของศิลปกรรมในอดีต และการกำเนิดขึ้นใหม่ของศิลปะเพื่ออนาคต คำแถลงการณ์ฉบับนี้ปรากฏในหนังสือพิมพ์ เลอ ฟิกาโร ของฝรั่งเศส มีแนวโน้มแสดงให้เห็นสาระสำคัญของศิลปะแบบใหม่จะต้องมี ความเร็ว คือ พระเจ้าของเรา เป็นกฎของความงามแนวใหม่ ความคิดของลัทธิฟิวเจอริสม์ไม่เกี่ยวกับเรื่องของสตรีเพศ การศึกษาภาพเปลือยไม่อยู่ในหลักสุนทรียภาพ ความงามอยู่ที่ความเร็ว วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และชาติพันธุ์ต่างๆ คือสิ่งสำคัญสูงสุดของอุดมการณ์ พวกศิลปินลัทธินี้จะชิงชังความคิดอันเพื่อฝันหรือการหยุดนิ่งอยู่กับที่ พวกเขาจับแรงดลใจในความงามจากเครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ หรือเครื่องบิน⁹

รวมทั้งความเคลื่อนไหวในผลงานชุดนี้ ทั้งที่เกิดจากแรงบันดาลใจทางความคิดที่ประทับใจใน จังหวะ ลีลา การว้าววนของปลากระต๊อไทย และทั้งที่เกิดจากรูปแบบและเทคนิคของผลงานที่มีความเคลื่อนไหวนั้น ได้สอดคล้องกับคิเนติก อาร์ต คำว่าคิเนติก นี้ได้เริ่มปรากฏใช้กันในปีค.ศ. 1860 โดยมีคำอธิบายหมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความเคลื่อนไหวในวิชาฟิสิกส์และเคมีวิทยา ส่วนทางกลศาสตร์มีความหมายแตกต่างไปจากคำว่าซินีมาติก (Cinematic) และไดนามิก (Dynamic) ซึ่งคำทั้งหมดต่างก็เป็นความเคลื่อนไหวทั้งนั้น จะผิดกันก็ตรงที่เคลื่อนไหวได้ภาพและพลังงาน อย่างไรก็ตามคำนี้ได้นำมาใช้เกี่ยวข้องกับทางศิลปะโดยตรง จนกระทั่งราวปีค.ศ. 1920 คิเนติกเริ่มนำมาใช้เป็นครั้งแรกกับผลงานซึ่งกินพื้นที่ในอากาศ หรืองานประติมากรรมของกาโบ และเพปสเนอร์ สองศิลปินพี่น้องชาวรัสเซีย กาโบได้พูดถึง ลีลาที่เคลื่อนไหว (Kinetic Rhythm)ขึ้นในคำแถลงการณ์ชื่อ ประกาศสังขธรรม ในปีดังกล่าว กาโบยังสร้างงานด้วยเหล็กเส้นทำให้เคลื่อนไหวโดยใส่มอเตอร์ไฟฟ้าเป็นเครื่องช่วยหมุน และเรียกชื่อว่า ประติมากรรมเคลื่อนไหว (Kinetic Sculpture) ต่อมาไฮ

⁹ กำจร สุนพงษ์ศรี, ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art), พิมพ์ครั้งที่ 2 ed. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558).

โมลี-นากิ นำคำนี้มาใช้ก็จึงมีความหมายสำหรับปรากฏการณ์ใหม่ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหว และต่อมาก็เป็นที่นิยมในหมู่ศิลปิน พร้อมๆกันนั้นจนเกิดคำว่า โมบิลหรือ โมบาย (Mobile) ขึ้น ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกัน โดยมีดูของพีเป็นผู้ใช้ในราวพ.ศ. 1932 และได้นำมาเรียกผลงาน ที่รู้จักกันดีของคัลเดอร์ (Calder) ประติมากรรมชาวอเมริกัน คำแถลงการณ์สีเหลือง (Yellow Manifesto) ซึ่งพิมพ์ขึ้นในโอกาสนี้ ก็มีบทความของวาซารี (Vasarely) กล่าวถึงอุปคำนี้อยู่ด้วย ดังนั้น ความหมายของคำ คิเนติก จึงถูกใช้เรียกครอบคลุมไปได้กว้างมาก กล่าวคือ เรียกผลงานที่เคลื่อนไหวได้ (อาจเคลื่อนไหวได้ด้วย ลม น้ำ หรือมอเตอร์ไฟฟ้า) หรือใช้เรียกผลงานซึ่งเคลื่อนไหวได้ด้วยอิทธิพลของแสงสีต่อดวงตา ดังเช่น อ็องพอร์ท หรือแสงไฟที่เปิดดูวาว เป็นการปลุกเร้าจักษุประสาทผู้ชมให้บังเกิดภาพลวงตาให้มีความเคลื่อนไหว นับเป็นงานศิลปะที่อยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ว่าแสงสีที่ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว สามารถนำสร้างงานศิลปะได้ แต่ทว่าการทำเช่นนี้จะมีการใช้มือสร้าง (แบบบรรยายสี) การใช้เครื่องจักร สารเคมี ฯลฯ ซึ่งแล้วแต่แนวความคิดของแต่ละคนไป

2.7 อิทธิพลที่ได้รับจากการศึกษาความสำคัญของความหลากหลายทางเพศ

การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอิริยาบถต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเล่ต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปร่างออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

ดังนั้น อัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจึงเป็นแนวคิดที่สำคัญในการสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ข้าพเจ้าจึงทำการศึกษาเรื่องความสำคัญของความหลากหลายทางเพศ เพื่อนำทฤษฎีที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค สรุปลได้ดังนี้ ความคิดเรื่อง “ความหลากหลายทางเพศ” เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ไขทำความเข้าใจพฤติกรรม อัตลักษณ์และการปฏิบัติทางเพศของมนุษย์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีการถกเถียงกันมายาวนานในประวัติศาสตร์ เทาที่ผานมาความคิดเรื่อง “ความหลากหลายทางเพศ” เป็นความคิดที่ต้องการเปิด พื้นที่ให้กับการแสดงตัวตนหรืออัตลักษณ์ทางเพศของมนุษย์ ซึ่งไม่จำเป็นต้องไปไปตามบรรทัดฐานและกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น การแสดงอัตลักษณ์ของคนรักเพศเดียวกันและคนข้ามเพศ ทั้งนี้การแสดงอัตลักษณ์ทางเพศในแบบที่ต่างไปจาก “ผู้ชาย” และ “ผู้หญิง” เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ในหลายวัฒนธรรม นักมานุษยวิทยาได้ศึกษาเรื่องราวของกลุ่มคนที่แสดงอัตลักษณ์แบบคนข้ามเพศ หรือ Transgender ที่ผู้ชาย(ตามเพศสรีระ)จะแสดงบทบาทเป็นผู้หญิง เช่น การศึกษาของวิล รอสโค (1991) เรื่องอัตลักษณ์แบบ Berdache ในกลุ่มชนพื้นเมืองในอเมริกา และ การศึกษาของเซเรนันดา (1998) เรื่องอัตลักษณ์แบบ Hijra ในอินเดีย เป็นต้น การแสดงอัตลักษณ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์มีความหลากหลายในการแสดงออกทางเพศ ซึ่งสืบเนื่องมาจากวิถีคิดและความเชื่อทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ดังนั้น การทำความเข้าใจ “ความหลากหลายทางเพศ” จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะจะช่วยทำให้เข้าใจถึงค่านิยม ความเชื่อ โลกทัศน์และขนบธรรมเนียมประเพณีที่หล่อหลอมในมนุษย์ แสดงอัตลักษณ์ทางเพศอย่างไรก็ตาม “ความหลากหลายทางเพศ” ยังเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงในเชิงแนวคิดทฤษฎีจากสกุลความคิดต่างๆในสังคมตะวันตก ซึ่งแบ่งออกเป็นสองขั้วใหญ่ๆสองขั้วระหว่างขั้วที่เชื่อในระบบสองเพศ หรือความเป็นเพศตามธรรมชาติที่มีเพียงเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น และจะปฏิเสธหรือตำหนิการแสดงอัตลักษณ์/พฤติกรรมทางเพศที่ไม่ตรงกับเพศตามธรรมชาติกับขั้วที่เชื่อว่ามนุษย์สามารถแสดงพฤติกรรม อารมณ์ความรู้สึกและอัตลักษณ์ทางเพศได้หลากหลายโดยไม่จำเป็นต้องผูกติดอยู่กับเพศตามธรรมชาติหรือเพศสรีระแต่อย่างใด บทความเรื่องนี้จึงเป็นความพยายามที่สนับสนุนให้ทุกคนมองเรื่อง “เพศ” (การแสดงพฤติกรรมอารมณ์ และอัตลักษณ์) แบบเปิดใจกว้าง โดยทำความเข้าใจจากแนวคิดทฤษฎีต่างๆเพื่อที่จะทำให้เห็นว่า “ความหลากหลายทางเพศ” เป็นเรื่อง “ปกติ” ที่ทำให้มนุษย์สามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆได้ตามที่เขาคิดว่ามีคุณค่าสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม¹⁰

2.8 อิทธิพลที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆ ของศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ไว้

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆ ของศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ไว้ก่อนหน้านี้ ทั้งในลักษณะที่สอดคล้อง ส่งเสริม และลักษณะที่ขัดแย้งก็อาจเป็นไปได้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลในรูปแบบตาราง ซึ่งศิลปินที่ทำการศึกษามี 2 ท่าน ดังนี้

1. สุรัชย์ แสงสุวรรณ ผลงานของสุรัชย์ แสงสุวรรณ มีการใช้ผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่าย ซึ่งมีความสอดคล้องและส่งเสริมผลงานของข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง โดยจากการศึกษาประวัติของศิลปิน พบว่า จบการศึกษาจากคณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาภาพยนตร์และภาพนิ่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันเป็นบรรณาธิการแฟชั่นและช่างภาพแฟชั่นนิตยสาร L'official Thailand และเป็นช่างภาพให้กับ The face Thailand 3 อีกด้วย

ลำดับถัดมาข้าพเจ้าได้ทำการศึกษานแนวคิดของศิลปินเพื่อนำมาประกอบการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ โดยได้รวบรวมแนวคิดจากบทสัมภาษณ์ไว้ดังนี้ จากความชอบศิลปะหลายแขนง จึงทำศิลปินให้เข้าศึกษาต่อด้านภาพนิ่งและภาพยนตร์ที่คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่จุดเปลี่ยนที่ทำให้ก้าวมาสู่การเป็นช่างภาพแฟชั่นได้ก็คือการเป็นผู้ชนะการประกวดหาสุดยอดช่างภาพแฟชั่น Harper's Bazaar and Canon Fashion Photography Award 2007 ซึ่งถือเป็นการประกวดถ่ายภาพแฟชั่นครั้งแรกในเมืองไทย เป็นใบเปิดทางให้เขาได้เริ่มเป็นช่างภาพแฟชั่นให้กับ Harper's Bazaar ตั้งแต่เรียนอยู่ควบคู่ไปกับการเขียนบทความลงนิตยสาร ต่อมาเขาได้ย้ายไปทำงาน

¹⁰ นฤพนธ์ ดวงวิเศษ, "แนวคิดทฤษฎีเรื่อง “ความหลากหลายทางเพศ” "

<http://www.sac.or.th/th/wp-content/uploads/2016/05/Sexual-diversity.pdf>.

ให้กับนิตยสาร Volume ในฐานะทั้งช่างภาพ สไตลิสต์และนักเขียน เขาเป็นช่างภาพไทยคนแรกที่ได้ถ่ายปกให้กับนิตยสาร Surface Asia ที่สิงคโปร์ และได้มีผลงานลงตามนิตยสารแฟชั่นชั้นนำของไทยและต่างประเทศอีกมากมาย¹¹

EXPERT

วิทยากร

สุรชัย แสงสุวรรณ

จากความชอบศิลปะหลากหลายแขนงทำให้เขาเข้าเรียนต่อด้านภาพยนตร์และภาพยนตร์ ที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่จุดเปลี่ยนที่ทำให้เขาก้าวเข้ามาสู่การเป็นช่างภาพแฟชั่นได้ก็คือการเป็นพิธีกร: การประกวด Harper's Bazaar and Cannon Fashion Photography Award 2007 ซึ่งถือเป็นการประกวดภาพถ่ายแฟชั่นครั้งแรกในเมืองไทย เป็นโมเมนต์ที่ทำให้เขาได้เริ่มเป็นช่างภาพแฟชั่นให้กับ Harper's Bazaar ตั้งแต่นั้นมา ค่อยๆ ไปกับการเขียนบทความลงนิตยสาร ต่อมาเขาได้ย้ายไปทำงานให้กับนิตยสาร Volume ในฐานะทั้งช่างภาพ สไตลิสต์และนักเขียน

เขาเป็นช่างภาพไทยคนแรกที่ได้ถ่ายปกให้กับนิตยสาร Surface Asia ที่สิงคโปร์ และได้มีผลงานลงนิตยสารแฟชั่นชั้นนำของไทยและต่างประเทศอีกมากมาย อาทิ L'Officiel (Thailand), Prestige (Hong Kong), Beaux (Hong Kong), Attitude, Gold, Degree ปัจจุบันเขากำงานให้กับนิตยสาร L'Officiel (Thailand) ในตำแหน่ง Fashion Editor และ Fashion Photographer

ภาพที่ 6 วิธีการหาแรงบันดาลใจในการสร้างงาน

ที่มา: Chiang Mai House of Photography, วิธีการหาแรงบันดาลใจในการสร้างงาน, เข้าถึงเมื่อ 19 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://cmhop.finearts.cmu.ac.th/th/events/462>

¹¹ Chiang Mai House of Photography, "วิธีการหาแรงบันดาลใจในการสร้างงาน," <http://cmhop.finearts.cmu.ac.th/th/events/462>.

ภาพที่ 7 เมนเทอร์ เดอะเฟซไทยแลนด์ ซีซั่น 3

ที่มา: bangkokfa, สุรัชย์ แสงสุวรรณ, เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkokfa.com/2017/03/top-10->

ภาพที่ 8 เมนเทอร์ เดอะเฟซไทยแลนด์ ซีซั่น 2

ที่มา: วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. สุรัชย์ แสงสุวรรณ ผลงาน. เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก http://www.wikiwand.com/th/เดอะเฟซไทยแลนด์_ซีซั่น_3

ภาพที่ 9 เมนเทอร์ เดอะเฟซไทยแลนด์ ซีซั่น 2

ที่มา:วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, สุรัชย์ แสงสุวรรณ ผลงาน, เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้
จาก http://www.wikiwand.com/th/เดอะเฟซไทยแลนด์_ซีซั่น_3

ในด้านรูปแบบการสร้างสรรคผลงานของศิลปิน ข้าพเจ้าพบว่าศิลปินได้มีการนำผ้ามาเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายแพชั่น ซึ่งทำให้ผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น เป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ อันน่าประทับใจ แสดงออกทางความรู้สึก สื่อให้ผู้ดูรู้สึกตาม โดยการถ่ายทอดความรู้สึกผ่านผ้าที่เคลื่อนไหวจนเกิดเป็นรูปทรงที่น่าสนใจ

จากการศึกษาอิทธิพลของศิลปินข้างต้นก่อเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า ศิลปินมีการใช้ผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะ ทำให้ผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น เป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ อันน่าประทับใจ แสดงออกทางความรู้สึก สื่อให้ผู้ดูรู้สึกตาม โดยการถ่ายทอดความรู้สึกผ่านผ้าที่เคลื่อนไหวจนเกิดเป็นรูปทรง จากผ้าที่เป็นนามธรรมค่อยเป็นค่อยไป ก่อตัวกันไปเรื่อย ๆ จนเกิดเป็นรูปธรรม ทุกอย่าง สัมพันธ์กันทั้งอารมณ์ ความรู้สึก และประสบการณ์ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่าย

2. วิศรุต อังคทะวานิช จากการศึกษาคติอิทธิพลของศิลปินท่านนี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้รูปแบบและเทคนิคการถ่ายภาพปลากัดไทย จนทำให้ผลงานของศิลปินมีชื่อเสียงจนเป็นที่ยอมรับในระดับโลก จากการศึกษาคติอิทธิพลของศิลปินนั้น ข้าพเจ้าได้เริ่มจากการศึกษาประวัติของศิลปินโดยได้รับข้อมูลจากการศึกษา ดังนี้ ศิลปินเป็นช่างภาพโฆษณาวัยสี่สิบมีฝีมือผู้หลงใหลสัตว์น้ำอย่างปลา มาตั้งแต่ยังเด็กผนวกกับความเชี่ยวชาญทางด้านภาพที่ซึมซับจากบิดาผู้เป็นแพทย์และช่างภาพสมัครเล่นการชวนขวายเป็นเรียนรู้ด้วยตัวเองทำให้เมื่อไม่นานนี้ภาพปลากัดอันแสนสวยงามของเขาไปปรากฏบนไอโฟน 6S ประจักษ์แก่สายตาคนทั้งโลก

ข้าพเจ้าได้ศึกษาแนวคิดของศิลปินจากบทสัมภาษณ์ เพื่อนำมาประกอบการสร้างสรรค์โดยมีข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ดังนี้ ศิลปินเริ่มถ่ายภาพครั้งแรกตอนป.1 โดยใช้กล้องโกดักแต่มาจริงจังตอนสมัยเรียนมัธยมต้นเริ่มจากคุณพ่อ(นพ.วิวัฒน์ อังคทะวานิช) ซึ่งเป็นหมอและชอบถ่ายรูปเป็นงานอดิเรกสำหรับเด็กยุคคอมพิวเตอร์ที่เราถ่ายปรากฏบนกระดาษเป็นเรื่องสนุกและแปลกเป็นสิ่งที่พิเศษที่ไม่ได้เกิดในชีวิตประจำวันเด็กสมัยนี้อาจจะเฉยๆใช้โทรศัพท์ถ่ายก็มีรูปได้แต่สมัยก่อนกระบวนการกินเวลานานกว่าจะล้างและอัดรูปออกมา หลังเรียนจบศิลปินเข้าสู่วงการโฆษณาโดยเข้าไปเป็นกราฟิกดีไซน์เนอร์และกึ่งๆอาร์ตไดเรคเตอร์อยู่หนึ่งปี ก่อนที่จะค้นพบว่าไม่ได้ชอบชีวิตในกรอบของงานประจำในบริษัทจากคำพูดของศิลปินที่ว่า ผมค้นพบว่าชีวิตเราไม่ได้มีแต่ทำงานเลยลาออกมาเป็นฟรีแลนซ์รับออกแบบและถ่ายรูปด้วยเพราะตอนนั้นช่างภาพโฆษณามีน้อยที่มีก็ค่าตัวสูงมากเราเป็นฟรีแลนซ์ต้องบริหารเงินให้จบงานให้ได้ทีนี้งานไม่จบเพราะค่าตัวช่างภาพไม่พอผมก็เลยถ่ายภาพเองเพราะเรามีพื้นฐานการถ่ายภาพอยู่แล้ว และหาหนังสือมาเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการถ่ายภาพโฆษณา

ข้าพเจ้าได้ศึกษาถึงจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายของศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานภาพถ่ายของข้าพเจ้า โดยสรุปจากบทสัมภาษณ์ของศิลปิน ดังนี้ หลังจากถ่ายรูปเป็นอาชีพได้ระยะหนึ่งศิลปินคุณวิศรุตก็ได้รับการชักชวนจากเพื่อนให้เปิดคลังขายภาพทางอินเทอร์เน็ต มีเพื่อนขายภาพในอินเทอร์เน็ตมาชวนผมเองอยากขายภาพในเน็ตมานานแล้วแต่ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ตอนนั้นผมมีสต็อกภาพบ้างแล้วแต่คุณภาพรูปที่เราไม่ตรงกับที่เขาต้องการ ก็เริ่มหาโจทย์ที่เหมาะสมมาถ่ายส่ง ที่นี้ด้วยความที่ผมชอบปลาตั้งแต่เด็กพวกปลาทองปลาหางนกยูงปลากัดไปเดินจตุจักรเห็นปลากัดสมัยใหม่แล้วตื่นตาตื่นใจเพราะมันมีสีใหม่ทรงใหม่เห็นแล้วอยากถ่ายรูปก็เลยซื้อมาลองถ่ายที่บ้านหลังจากลองผิดลองถูกอยู่พักหนึ่งก็ได้ปลากัดในลูกใหม่ ซึ่งยังไม่มีใครทำมาก่อนด้วยความที่ผมอยากรู้ว่าฟีดแบคเป็นอย่างไรก็เลยไปลงในเว็บถ่ายภาพที่ต่างประเทศเอาภาพมาโชว์กัน จากนั้นก็ถูกส่งต่อไปเรื่อยเป็นร้อยเป็นพันเว็บมีคนจำได้แล้วก็มีสื่อต่างๆติดต่อมาว่าอยากนำงานไปลง

หลังจากที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาถึงประวัติและแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินแล้ว ข้าพเจ้าได้ศึกษาถึงเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่ายปลากัดไทยที่ส่งอิทธิพลต่อผลงานการสร้างรูปของข้าพเจ้า ดังนี้ ผมมองว่างานผมไม่ได้เด่นทางเทคนิคแต่น่าสนใจในเรื่องความสดใหม่ของภาพ เอาสิ่งที่ใกล้ตัวมานำเสนอในด้านที่คนไม่เคยเห็น ต้องเลือกปลาเหมือนเลือกนางแบบถ้าเลือกนางแบบผิดต่อให้ถ่ายสวยยังไงก็ผิดนี่คือความยากของการทำงานนี้เพราะเทคนิคไม่ซับซ้อนเลยแค่ต้องเป็นกระจกใสไม่มีฝุ่นเกาะน้ำต้องสะอาดที่สำคัญคือต้องประณีตที่เหลือปล่อยเป็นเรื่องของจินตนาการและการทดลองทำซ้ำๆ รวมทั้งศิลปินได้กล่าวถึงเทคนิคการสร้างสรรคผลงานไว้ว่า “ทุกวันนี้บอกเลยว่ารูปสวยเยอะไปหมด โลกไม่ได้ต้องการความสวยอีกแล้วโลกต้องการความแปลกใหม่ เมื่อไรที่คุณทำอะไรใหม่ได้เมื่อนั้นโลกต้องการคุณเขาจะวิ่งมาหาคุณเอง” เช่นเดียวกับบริษัทโทรศัพท์ยักษ์ใหญ่ของโลกที่สะดุดตาทั้งงานเขาและนางานของเขาตกลงในโทรศัพท์รุ่นใหม่สุดของตน ขณะเดียวกันแกลอรี่แนวสร้างสรรค์อย่างละลานตาก็นำงานของเขาไปจัดแสดงใน Art Fair ตามประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะป็นนิวยอร์กสิงคโปร์ฮ่องกงไต้หวันและญี่ปุ่น” หลังจากงานปลากัดได้ไปสู่สายตาผู้ชมระดับนานาชาติแล้วกรมประมงจึงขอให้เขาไปสอนถ่ายรูปปลาแก่เกษตรกรเป็นวิทยาทาน ซึ่งเขาสอนด้วยความยินดี แม้ว่าขณะนี้คุณพ่อของคุณวิศรุตจะไม่ได้อยู่ดูความสำเร็จของลูกแต่เขาก็มีความสุข ผมเห็นภาพสวยผมมีความสุขเงินทองชื่อเสียงเป็นของแถมมากกว่านั้นคือคนขายปลาที่มีรายได้เพิ่มขึ้นมากเพราะงานที่ผมทำช่วยประชาสัมพันธ์เรื่องปลากัดทำให้ชื่อเสียงของประเทศไทยดังกระฉ่อนไปทั่วโลกและคนบอกต่อกันไปว่านี่คืองานคนไทย¹²

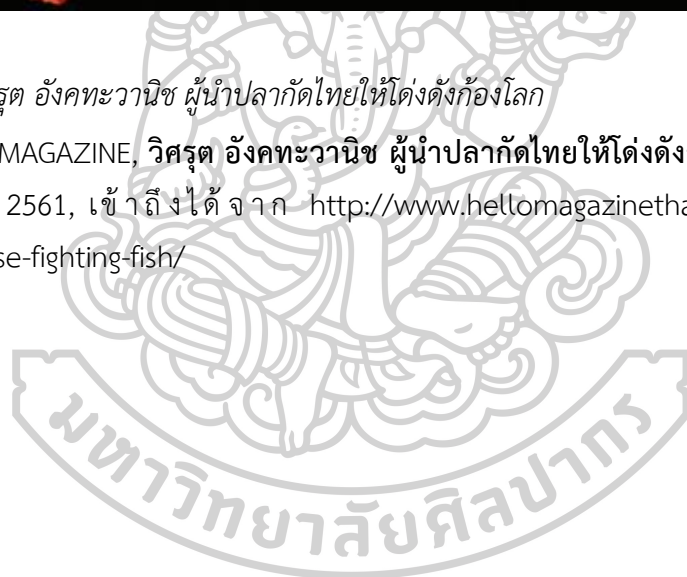
¹² HELLO MAGAZINE, "วิศรุต อังคะวานิช ผู้นำปลากัดไทยให้โด่งดังก้องโลก,"

<http://www.hellomagazinethailand.com/celebrity-style/siamese-fighting-fish/>.

ภาพที่ 10 วิศรุต อังคทะวานิช ผู้นำปลากัดไทยให้โด่งดังก้องโลก

ที่มา:HELLO MAGAZINE, วิศรุต อังคทะวานิช ผู้นำปลากัดไทยให้โด่งดังก้องโลก, เข้าถึงเมื่อ 17 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.hellomagazinethailand.com/celebrity-style/siamese-fighting-fish/>

ภาพที่ 11 "Aquacode" นิทรรศการภาพถ่ายปลากัดไทย โดย Visarute Angkatavanich
ที่มา:taklong.com, "Aquacode" นิทรรศการภาพถ่ายปลากัดไทย โดย Visarute
Angkatavanich, เข้าถึงเมื่อ 17 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก <http://www.taklong.com/pr/fish-photo-Visarute-Angkatavanich.shtml>

ภาพที่ 12 "Aquacode" นิทรรศการภาพถ่ายปลากัดไทย โดย Visarute Angkatavanich
ที่มา: taklong.com, "Aquacode" นิทรรศการภาพถ่ายปลากัดไทย โดย Visarute
Angkatavanich, เข้าถึงเมื่อ 17 มิถุนายน 2561, เข้าถึงได้จาก [http://www.taklong.com/
pr/fish-photo-Visarute-Angkatavanich.shtml](http://www.taklong.com/pr/fish-photo-Visarute-Angkatavanich.shtml)

จากการศึกษาอิทธิพลที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของศิลปินในด้านต่างๆ อาทิ ด้านแนวคิด เทคนิค และรูปแบบของศิลปินข้างต้น เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าเข้าใจและเกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้งขึ้น ทั้งทางความคิดในแง่มุมต่างๆที่ศิลปินได้กล่าวไว้ คือ สำหรับอนาคตศิลปินอยากเห็นปลากัดเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างของประเทศไทยเหมือนอาหารไทย มวยไทย หรือช้างไทย ซึ่งศิลปินคิดว่าหากได้คนไทยด้วยกันช่วยผลักดันคงไม่ยากเกินความตั้งใจของเขาอย่างแน่นอน

สรุปการศึกษาอิทธิพลทางศิลปกรรมที่ได้จากศิลปินทั้งสองท่านนั้น คือ ศิลปินแต่ละท่านก็จะมีรูปแบบ เทคนิค วิธีการ และการแสดงออกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเฉพาะการใช้ลักษณะของโครงสร้างทางรูปของงานศิลปะ ที่รวมทั้งรูปภายในและรูปภายนอก ที่ก่อสร้างด้วยหน่วยเพียงหน่วยเดียว หรือหลายหน่วยรวมตัวกันขึ้น จนกลายเป็นรูปทรงของงานศิลปะการถ่ายภาพ ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป รวมไปถึงทางด้านการแสดงออกทางความรู้สึกที่เด่นชัด ข้าพเจ้าจึงนำความรู้เหล่านี้มาเป็นอิทธิพลในการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายชุดนี้

ตารางที่ 1 แสดงอิทธิพลจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆ ของศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ไว้ก่อนหน้านี้ ทั้งในลักษณะที่สอดคล้อง ส่งเสริม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลในรูปแบบตาราง

ผลงานของศิลปิน	อิทธิพลทางด้านรูปแบบ	อิทธิพลด้านเทคนิค	อิทธิพลด้านแนวคิด/เนื้อหา	อิทธิพลด้านอื่นๆ	สรุปอิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์งาน
 <p>1. สุรัชย์ แสงสุวรรณ / เมนเทอร์ เดอะเฟซไทยแลนด์ ซีซั่น 2</p>	<p>- ผลงานมีการประยุกต์ใช้ศิลปะการถ่ายภาพในรูปแบบการถ่ายภาพแฟชั่น</p>	<p>- ผลงานมีการสร้างสรรค์โดยการถ่ายภาพในสตูดิโอ รวมถึงได้มีการใช้โปรแกรมตัดแต่งภาพเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับผลงาน</p>	<p>- ผลงานมีการนำเสนอแนวคิดซึ่งแสดงออกถึงเมนเทอร์ในรายการ เดอะเฟซ ซีซั่น 2 ทั้ง 3 คน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจและความน่าสนใจของรายการ</p>	<p>- ผลงานมีการเลือกผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะในการสร้างสรรค์ผลงาน</p>	<p>- ผลงานมีการประยุกต์ใช้ศิลปะการถ่ายภาพในรูปแบบการถ่ายภาพแฟชั่น</p> <p>- ผลงานมีการถ่ายภาพในสตูดิโอและมีใช้โปรแกรมตัดแต่งภาพ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ</p> <p>- ผลงานมีการเลือกผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะ</p>
 <p>2. วิศรุต อังคทะวานิช / Aquacade</p>	<p>- ผลงานมีการเลือกปลากัดในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้เกิดความตื่นตาตื่นใจ</p> <p>- ทดลองถ่ายภาพในหลากหลายรูปแบบก็จะได้ปลากัดในลูกใหม่</p>	<p>- ผลงานมีการใช้เทคนิคในการถ่ายทำไม่ซับซ้อน</p> <p>- ต้องเป็นกระจกใสไม่มีฝุ่นเกาะรวมถึงน้ำต้องสะอาด</p> <p>- ที่สำคัญคือต้องมีความประณีตที่เหลือปล่อยเป็นเรื่องของจินตนาการและการทดลองทำซ้ำๆ</p>	<p>- ผลงานมีการนำเสนอความน่าสนใจในเรื่องความสดใหม่ของภาพ เอาสิ่งที่ไม่ใกล้ตัวมานำเสนอในด้านที่คนไม่เคยเห็น</p>	<p>- ผลงานมีการเลือกปลาเป็นวัสดุที่สำคัญทางสุนทรียะ</p> <p>- การคัดเลือกปลากัดมาสร้างสรรค์ผลงาน ก็เปรียบเสมือนการเลือกนางแบบเพราะการเลือกนางแบบผิดต่อให้ถ่ายสวยยังไงก็ผิด นี่คือการขงการสร้างสรรค์ผลงาน</p>	<p>- ผลงานไม่ได้เน้นด้านเทคนิค</p> <p>- ผลงานเน้นความน่าสนใจในเรื่องความสดใหม่ของภาพ</p> <p>- ผลงานเน้นเอาสิ่งที่ไม่ใกล้ตัวมานำเสนอในด้านที่คนไม่เคยเห็น</p> <p>- ผลงานเน้นการคัดเลือกปลากัดเลือกนางแบบเหมือนการคัดเลือกนางแบบผิดต่อให้ถ่ายสวยยังไงก็ผิด เพราะถ้าเลือกนางแบบผิดต่อให้ถ่ายสวยยังไงก็ผิด</p>

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจากจังหวะ ท่วงท่า ลีลา การว่ายวนของปลา กัดไทยที่มีความความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องปรัชญาทางความงามของ โสมเมอร์ จินตวิสัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ ซึ่งหากกล่าวถึงปลา กัดไทยแล้ว นอกจากความเป็นนักสู้ สิ่งที่ตั้งใจดูใจอีกประการหนึ่งก็คือความงามของปลา กัดไทยนั้นมีลักษณะรูปแบบ สีสันต่างๆมากมาย จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวจาก ความประทับใจของข้าพเจ้า ด้วยการแสดงออกผ่านรูปแบบและเทคนิคทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) ที่มีลีลาการเต้น เป็นสื่อประกอบ โดยมีวัสดุสำคัญคือผ้า เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น เป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดกับจินตนาการ เกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ ผลงานในครั้งนี้ โดยเน้นไปที่ความเคลื่อนไหวและพลิ้วไหวออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่าย ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์เฉพาะตัวผ่านวิทยานิพนธ์ชุด “จังหวะ ลีลา วิทยา” (The Rhythm of Betta) โดยมีกระบวนการการศึกษาและวิธีการสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

- 3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
- 3.2 รูปแบบของงานสร้างสรรค์
- 3.3 วิธีการดำเนินงาน
- 3.4 รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน
- 3.5 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน
- 3.6 เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการ

3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในวิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm Of Betta) นี้ ผู้วิจัยมีมูลเหตุที่เป็นประเด็นที่สำคัญในครั้งนี้ คือ

จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โฮมเมอร์ จินตกรวิสมัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอิริยาบถต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเล่ต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยแนวคิดของข้าพเจ้า โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องได้แก่ ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาอิทธิพลที่ได้รับจากตำนานปลากัดไทย การเลี้ยงปลากัดของคนไทย ประเภทของปลากัด และการเพาะพันธุ์ปลากัดไทย เพื่อนำมาเป็นองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ นำมาเป็นแนวคิดและรูปแบบที่สำคัญในการสร้างสรรค์ รวมทั้งมีการประยุกต์ใช้โครงสร้างลักษณะรูปทรง สี ของปลากัดไทยนั้นมาสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูล เอกสาร และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องตำนานปลากัดไทย การเลี้ยงปลากัดของคนไทย ประเภทของปลากัด และการเพาะพันธุ์ปลากัด เพื่อนำมาเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในการสร้างสรรค์ รวมทั้งนำมากำหนดเป็นแนวคิดประยุกต์สู่รูปแบบ และผสมผสานเทคนิคในขั้นตอนดำเนินงานของผลงานเป็นลำดับไป โดยใช้การผสมผสานโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเล่ต์ นั้นมาประกอบการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ โดยข้าพเจ้าเริ่มจากการศึกษาตำนานปลากัดไทย เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนด้านแนวคิด สรุปลงได้ว่า นับแต่การสร้างชาติไทยตั้งแต่ยุคสุโขทัย การชนไก่ การกัดปลา เป็นเกมการพนันที่ได้รับการจารึกกว่าเป็นที่นิยมในหมู่ชาวไทยมาแต่โบราณ อันที่จริงแล้วเกมกีฬาการกัดปลาของชาวไทยนั้น นอกจากปลากัดแล้วจะมีปลาอีกสองชนิดที่นำมากัดแข่งกัน คือ ปลาหัวตะกั่ว และปลาเข็ม แต่ก็ไม่แพร่หลายติดใจคนทั่วไปเหมือนปลากัด ทั้งนี้เนื่องมาจากสัตว์น้ำชนิดนี้นอกจากจะมีน้ำอดน้ำทนในการต่อสู้เป็นระยะเวลานานแล้ว ลีลาการต่อสู้ก็เต็มไปด้วยชั้นเชิงและศิลปะ และเหนือสิ่งอื่นใดนักรบจิวเหล่านี้จะสง่างามยิ่งในระยะเวลาที่เขาต่อสู้ ความสวยงามตามธรรมชาติของปลากัดจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนนิยม ปลาชนิดนี้จึงเป็นทั้งสัตว์เลี้ยงสวยงามและนักกีฬาตัวโปรดของคนไทย การเลี้ยงปลากัดของคนไทยนั้น การกัดปลานับเป็นเกมกีฬาที่นิยมกันในหมู่คนไทยมาเป็นเวลานาน อันที่จริงแล้ว ปลาที่ใช้ในเกมกีฬาการกัดปลาของชาวไทยนั้น นอกจากปลากัดแล้ว ยังมีปลาอีก 2 ชนิดที่นำมากัดแข่งกัน

คือ ปลาหัวตะกั่ว และ ปลาเข็ม แต่ไม่แพร่หลาย และเป็นที่นิยม เท่าปลากัด ทั้งนี้ เนื่องจากปลากัด นอกจากจะมีลีลาการต่อสู้ที่เร้าใจและอดทนแล้ว ยังเป็นปลาที่สวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเวลาที่พองตัวเพื่อต่อสู้ ในระยะแรกๆ ปลากัดที่แข่งขันเป็นปลาที่จับมาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ต่อมา จึงได้เริ่มมีการนำปลากัดมาเลี้ยง เพื่อใช้ในการกัดแข่งขัน และเริ่มมีการผสมพันธุ์ เพาะเลี้ยงปลากัด เพื่อให้ได้ปลาที่อดทน กัดเก่ง สีสวยงาม ซึ่งได้เป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวาง หลังจากนั้นก็มีมีการผสมพันธุ์ปลากัดให้เป็นปลาสวยงาม และเป็นปลาสวยงามชนิดแรกที่คนไทยนิยมเลี้ยง การเพาะเลี้ยงปลากัดจึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ กลุ่มหนึ่ง เป็นการเพาะเลี้ยงปลากัดเพื่อเอาไว้กัดแข่งขันเป็นการกีฬา หรือการพนัน และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นการเพาะเลี้ยงปลากัด เพื่อเป็นปลาสวยงาม

การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ศิลปะการถ่ายภาพเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในผลงานของข้าพเจ้า ศิลปะการถ่ายภาพถูกนำมาประยุกต์ใช้ทั้งในด้านรูปแบบและเทคนิค ตั้งแต่ขั้นตอนการสร้างสรรคจนถึงขั้นตอนการเผยแพร่ผลงาน ข้าพเจ้าจึงได้ทำการศึกษาเอกสาร ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องเพื่อประมวลองค์ความรู้มาใช้ในการสร้างสรรค ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ศิลปะภาพถ่ายถือกำเนิดในทวีปยุโรป เช่นเดียวกับศิลปะแขนงอื่นๆ และนับตั้งแต่เริ่มวิวัฒนาการก็มีคำถามเกิดขึ้นอยู่เสมอว่า ภาพถ่ายเป็นศิลปะจริงหรือไม่ เมื่อการถ่ายภาพเกิดขึ้นใหม่ๆ เพราะภาพถ่ายต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์มาก การยอมรับว่าภาพถ่ายเป็นศิลปะนั้นก็เป็นมุมแคบ สืบเนื่องมาจากความไม่เข้าใจศิลปะของภาพถ่ายอย่างแท้จริง ภาพถ่ายเป็นศิลปะที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่แตกต่างจากศิลปะแขนงอื่นๆหลายประการ และลักษณะพิเศษของภาพถ่ายนี้เองที่ทำให้คนทั่วไปเกิดความสงสัยว่าภาพถ่ายเป็นงานศิลปะหรือไม่ ซึ่งเมื่อประมวลดูแล้วสามารถแยกพิจารณาเป็นข้อๆได้ ดังนี้ ปีกัสโซ (Picasso) ศิลปินเอกของโลกพูดถึงภาพถ่ายในปี พ.ศ.2482ว่า “เมื่อเราสามารถเห็นสิ่งที่เราปรารถนาจะแสดงออกในภาพถ่ายได้ นั่นแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าจิตรกรหมดภาระแล้ว” แม้คำพูดของปีกัสโซจะไม่เป็นจริงทั้งหมด เพราะทุกวันนี้ภาพเขียนก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ แต่คำพูดของปีกัสโซมีความสำคัญในแง่ที่ว่า แม้ศิลปินเอกอย่างปีกัสโซยังมองเห็นศิลปะในภาพถ่ายและให้ความสำคัญแก่ภาพถ่าย จึงไม่น่ามีข้อกังขาว่าภาพถ่ายจะเป็นศิลปะหรือไม่อีกต่อไป ส่วนในเรื่องชีวิตและวิญญาณของภาพถ่ายนั้นก็คือ เรื่องราวหรือเนื้อหาที่ผู้ถ่ายภาพจะต้องบรรจุในภาพถ่าย ผู้ถ่ายภาพจะต้องได้รับแรงบันดาลใจจากสังคมและสิ่งแวดล้อมก่อนแล้วจึงถ่ายทอดสิ่งนั้นลงบนภาพถ่ายอีกที จึงกล่าวได้ว่า ผู้ถ่ายภาพคือศิลปินที่สร้างความสมจริงชีวิตและวิญญาณให้แก่ภาพถ่าย ภาพถ่ายจึงมิใช่เพียงรายงานความเป็นไปอย่างตรงไปตรงมาหากแต่ได้สอดแทรกความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ถ่ายภาพอย่างมีศิลปะและสอดคล้องกับสภาพสังคม เพื่อเป็นการชี้แนะปัญหา เสนอแนะสิ่งที่ดีงามและเพื่อยกระดับชีวิตของมวลมนุษย์ ฉะนั้นภาพถ่ายย่อมสมควรได้รัยการยกย่องว่าเป็นงานศิลปะ และผู้ถ่ายภาพก็คือศิลปิน

สัญญาที่สำคัญในการสร้างสรรคในครั้งนี้ ข้าพเจ้าผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเล่ต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้น

ในใจ แปรรูปร่างมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการศึกษาอิทธิพลรูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์เพื่อนำมาใช้ในการผสมผสานท่าทางในผลงานศิลปะภาพถ่ายพบว่า ศิลปะการแสดงบัลเลต์มีต้นกำเนิดมาจาก เป็นศิลปะการเต้นรำแขนงหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมายาวนานนับศตวรรษ โดยมีจุดกำเนิดครั้งแรก ณ ประเทศอิตาลีในยุคสมัยที่เรียกว่า เรเนซองส์ หรือ ยุคฟื้นฟูศิลปะวิทยาการ ศิลปะการเต้นบัลเลต์ในยุคแรกเริ่มถือว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมของราชสำนักอิตาลีที่ถือกำเนิดขึ้น และมักนิยมจัดการแสดงโดยเหล่าขุนนางชายเป็นส่วนใหญ่ โดยสาเหตุหนึ่งเกิดขึ้นจากความแตกต่างของเครื่องแต่งกายที่เหล่าขุนนางชายสวมใส่ ชุดที่มีความกระชับและง่ายต่อการเคลื่อนไหวของร่างกาย มากกว่าเหล่าขุนนางฝ่ายหญิง ที่สวมกระโปรงสุ่มขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าศิลปะการเต้นบัลเลต์ บุตรตรีแห่งตระกูลเมดิชีในประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นตระกูลหนึ่งที่มีความสำคัญในการปกครองประเทศอิตาลีในขณะนั้น ในเวลาต่อมาพระนางแคทเธอรีน เดอ เมดิชี ได้นำศิลปะการเต้นบัลเลต์ เข้าไปเผยแพร่สู่ราชสำนักฝรั่งเศส ภายหลังจากการอภิเษกสมรสกับพระเจ้าเฮนรีที่ 2 แห่งฝรั่งเศส บัลเลต์จึงได้รับความนิยมแพร่หลายเรื่อยมาในประเทศฝรั่งเศสจนถึงยุคพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส พระองค์ทรงสนับสนุนศิลปะการเต้นบัลเลต์จนเกิดความรุ่งเรืองสูงสุด มีการเปิดโรงเรียนสอนเต้นบัลเลต์แห่งแรกของโลกโดยมีชื่อว่า Academie Royale De La Dance หรือสถาบันปารีส โอเปราในปัจจุบันนี้เอง ต่อมาศิลปะการเต้นบัลเลต์ก็ได้เคลื่อนย้ายความนิยมเข้าสู่ประเทศรัสเซีย มีการเปิดโรงเรียนสอนเต้นบัลเลต์แห่งแรกขึ้นภายใต้การสนับสนุนของจักรพรรดิ ดิมีตรี แอนนา อีวา นีอพน่า ในชื่อ อิมพีเรียลบัลเลต์สกูลบัลเลต์ ในประเทศรัสเซียจึงเกิดความเจริญก้าวหน้าเรื่อยมา ซึ่งคณะบัลเลต์หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมศิลปะในยุโรปและทั่วโลกที่หันมาให้ความสนใจและนิยมจัดการเรียนการสอนบัลเลต์ไปทั่วโลกเกิดขึ้นจากผลงานของคณะบัลเลต์รัสเซียภายใต้การนำของเซริฟ ดี เอ กีเลฟ ภายหลังจากการแพร่ขยายของศิลปะการแสดงการเต้นบัลเลต์ในประเทศอิตาลีย้ายเข้าไปในฝรั่งเศสและขยายต่อไปยังประเทศรัสเซียก่อนที่ศิลปะการเต้นบัลเลต์จะกลายเป็นศิลปะที่แพร่ขยายและได้รับความนิยมไปยังทั่วทุกส่วนต่างๆของโลกเรื่อยมาจนปัจจุบัน

องค์ประกอบของศิลปะนั้นถูกนำมาใช้เป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ นำไปสู่การวางรูปแบบและสอดคล้องกับเทคนิคในการสร้างสรรค์ จากการศึกษาข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนั้นอีกส่วนหนึ่ง ตามความหมายของศิลปะที่กล่าวมาแล้วว่าศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือความงาม ก็ให้เห็นได้ว่าศิลปะนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นการแสดงออก อันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนั้นอีกส่วนหนึ่ง เราเรียกองค์ประกอบส่วนแรกว่ารูปทรง (Form) หรือองค์ประกอบทางรูปธรรม และเรียก

ส่วนหลังว่าเนื้อหา (Content) หรือองค์ประกอบทางนามธรรม ดังนั้น องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างหลักของศิลปะ ก็คือ รูปทรงกับเนื้อหา

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาทรรศนะของนักปรัชญาและนักประพันธ์หลายคน เพื่อทำการประมวลความคิดด้านเนื้อหา นำไปสู่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ในการสนับสนุนแนวคิดของการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ จากการศึกษาพบว่าทรรศนะของนักปรัชญาและนักประพันธ์ที่สนับสนุนแนวความคิดในผลงานของข้าพเจ้า มีดังนี้ ศิลปะคือการแสดงออก (Art as Expression) ในทรรศนะของนักปรัชญาและนักประพันธ์หลายคน ได้แก่ อูยีน เวิร์ง (Eugene Veron) จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เลโอ ตอลสตอย (Leo Tolstoy) โรเจอร์ ฟราย (Roger fry) รูดอล์ฟ อาร์นไฮม์ (Rudolf Arnheim) ต่างเน้นความหมายของศิลปะไปที่การแสดงออกเป็นความเห็นที่ดูเฉินๆ แล้วค้ำกับทัศนะที่ว่าศิลปะคือการเป็นตัวแทนของธรรมชาติ ซึ่งนักปราชญ์กลุ่มนี้เห็นว่านั่นเป็นเพียงการแสดงส่วนที่อยู่ภายนอกของธรรมชาติเท่านั้น ศิลปะจะต้องแสดงส่วนที่อยู่ภายในของชีวิตออกมา ส่วนที่อยู่ภายในนั้น ได้แก่ อารมณ์ (Emotion) ความรู้สึก (Feeling) ซึ่งจะเป็นของตัวศิลปินเองหรือสังคมก็ได้ เช่น ความรู้สึกของเชื้อชาติ ชาติ หรืออารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ชาติในส่วนตัวรวม นอกจากนั้นบางคนยังให้ความเห็นรวมไปถึงการแสดงออกของมโนคติ (Idea) และความคิด (Thought) อีกด้วย แต่ถ้าจะเปรียบเทียบกันแล้ว ทัศนะที่ว่าศิลปะคือการแสดงออกซึ่งอารมณ์หรือส่วนที่อยู่ภายในของชีวิตหรือธรรมชาติ ก็ดูจะไม่แตกต่างอะไรกับทัศนะที่ว่าศิลปะคือตัวแทนของชีวิต ที่แสดงความจริงภายในของรูปลักษณะที่ปรากฏในธรรมชาติเท่าไรนัก จะมีบ้างก็ตรงที่ฝ่ายแรกเน้นเรื่องอารมณ์สะท้อนใจเป็นสำคัญ แต่ฝ่ายหลังเน้นไปที่รูปทรงที่เข้าถึงได้ด้วยปัญญา

องค์ประกอบที่สำคัญของศิลปะอีกประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ได้แก่ ศิลปะคือรูปทรง (Art as Form) นั้น ถูกนำมาใช้ในส่วนของการสร้างสรรค์รูปทรงที่พบในผลงานทั้ง 3 ชุด จากการศึกษาข้อมูลและเอกสารสรุปได้ว่า ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 มักจะมีเรื่องราวหรือศิลปะธรรมจรรยาเข้าไปเกี่ยวข้องกับศิลปะมากเกินไป จนทำให้ศิลปินส่วนใหญ่ละทิ้งรูปทรง องค์ประกอบ หรือการใช้ทัศนธาตุ (Visual Element) เพื่อตัวของมันเองเสียเกือบหมด พอมาถึงคริสต์ศตวรรษที่ 20 จึงมีศิลปินกลุ่มหนึ่งหันมาให้ความสำคัญแก่รูปทรงของศิลปะมากกว่าเรื่องราวหรือเนื้อหาทางอารมณ์ เป็นแนวคิดเรื่องรูปทรงบริสุทธิ์ (Pure Form) เป็นรูปทรงที่ไม่อาศัยเรื่องราวหรือรูปทรงเพื่อเข้าไปทำประโยชน์อย่างอื่น เพราะการทำเช่นนั้นถือว่าไม่ใช่ศิลปะบริสุทธิ์ เพราะเขาถือว่าศิลปะบริสุทธิ์นั้นจะให้คุณค่าโดยตรงต่อผู้ดูด้วยรูปทรงที่บริสุทธิ์ และรูปทรงนั้นจะแสดงออกซึ่งอารมณ์ ปัญญา หรือความงามด้วยตัวเอง รูปทรงจึงหมายถึงโครงสร้างที่มีระเบียบ มีความงาม และความหมาย ประกอบขึ้นด้วยทัศนธาตุ ซึ่งได้แก่ เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง สี และลักษณะผิว รวมทั้งมีการนำแนวคิดในเรื่องของศิลปะคือประสบการณ์ (Art as Experience) มาใช้ในการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ โดยจอห์น ดิวอี้ นักปรัชญาชาวอเมริกันมีความเห็นว่าศิลปะคือประสบการณ์ ประสบการณ์คือการมีชีวิตสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทำให้เรามีความคิดและอารมณ์ซึ่งเป็นประสบการณ์ เรามีประสบการณ์มากมายในชีวิตประจำวัน แต่เป็นประสบการณ์ธรรมดา ไม่เป็นแก่นสาร เราลิ้มมันได้ง่าย แต่บางครั้ง

เรามีประสบการณ์ที่สำคัญน่าพอใจเป็นพิเศษ เราจะจำประสบการณ์นั้นได้อย่างฝังใจ แบบนี้เรียกว่า ประสบการณ์แท้ ประสบการณ์แท้นั้นมีระเบียบ มีเอกภาพ ทุกส่วนทุกตอนมีความหมายมีความสำคัญ มีอารมณ์ที่เด่นชัด มีโครงสร้างตลอดทั่วประสบการณ์นั้น เช่น ความกดดัน ความอ่อนหวานนุ่มนวล และความกลัว เป็นต้น ศิลปินที่มีประสบการณ์แท้ในชีวิตมาก จะทำงานศิลปะได้ดี ผู้ดูที่มีประสบการณ์ในชีวิตมาก ก็รับสัมผัสงานศิลปะได้มากและลึกซึ้ง จุดหมายของศิลปะในทัศนะของ จอห์น ดิวอี้ ก็คือ การให้ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดู

ส่วนสำคัญซึ่งเป็นที่มาของหัวข้อวิทยานิพนธ์ในชุดนี้ คือ จังหวะ ซึ่งจังหวะนั้นถูกนำมาใช้ใน ด้านแนวคิด รูปแบบ รวมถึงเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนั้นเพื่อให้การสร้างสรรค์ที่มีจังหวะที่ หลากหลาย ข้าพเจ้าจึงทำการศึกษาค้นคว้า เอกสาร พบว่า จังหวะ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในดนตรีและกวี นิพนธ์มาก่อน เป็นการวัดความซ้ำเร็วของช่วงเวลาเสียงและถ้อยคำปรากฏอยู่ในการดู การมองเห็น ก็ต้องใช้เวลาเช่นเดียวกัน ดังนั้นคำว่าจังหวะ จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในทัศนศิลป์ การดู การฟัง การ รับสัมผัสสิ่งเคลื่อนไหวหรือเร็วเป็นช่วงๆจะให้ความพอใจแก่เรา การพ้องซ้ำ เสียงกลอง สายลมที่ พัดมาถูกกาย ล้วนมีจังหวะ จังหวะ คือ การซ้ำของทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์หรือการซ้ำของเสียงใน ดนตรีในช่วงที่เท่ากันหรือแตกต่างกัน จังหวะของการเห็นเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการแสดงออกที่ ให้ความรู้สึกหรือความพอใจทางสุนทรียภาพในงานศิลปะ รวมถึงรูปทรง คือ ส่วนที่เป็นรูปธรรมของ งานศิลปะ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู และด้วยรูปทรงเป็นเพียงส่วน เดียว ศิลปินก็สามารถสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ โดยไม่ต้องอาศัยเรื่องหรือเนื้อเรื่องใดๆ รูปทรง จึงมีความสำคัญที่สุด จนอาจกล่าวได้ว่ารูปทรงคืองานศิลปะ โครงสร้างทางรูปของงานศิลปะ ที่รวมทั้ง รูปภายในและรูปภายนอก คำว่ารูปทรง รูปร่าง และมวลนี้ โดยทั่วไปมักจะใช้แทนกันได้มีความหมาย ไกล่เคียงกัน แต่ในทางศิลปะคำเหล่านี้มักมีความตื่นลึกและจำเพาะเจาะจงแตกต่างกัน พลัง เคลื่อนไหวของรูปทรง คือ การเคลื่อนไหวของรูปทรงจะต้องควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวของที่ว่าง ถ้า พุดกันตามความจริงแล้ว รูปทรงและที่ว่างในงานทัศนศิลป์ต่างๆไปจะไม่มี การเคลื่อนไหว แต่ลักษณะ ของรูปทรงที่ศิลปินสร้างขึ้นด้วยทัศนธาตุผสมกับความรู้สึกส่วนจะทำให้การเคลื่อนไหวแก่สายตาและ แก่อากัปริยาของผู้ดู ผู้ดูเคลื่อนสายตาไปยังจุดต่างๆในงานจิตรกรรม และเดินไปรอบๆหรือภายใน ของงานประติมากรรม การเคลื่อนไหวเหล่านี้จะถ่ายทอดพลังไปยังจิตให้รับรู้อารมณ์และความรู้สึก ต่างๆ ที่เป็นเนื้อหาของงานศิลปะนั้น พลังเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่างอาจแบ่งได้ 3 ลักษณะ ตามกฎเกณฑ์ของเอกภาพในธรรมชาติ คือ 1. พลังเคลื่อนไหวที่เกิดจากการถ่วงดุลของพลังงานตรง ข้าม (Opposition) 2. พลังเคลื่อนไหวที่รุนแรง ปรากฏจากการต้านทานที่สมดุล (Transition) 3. พลัง เคลื่อนไหวที่ซ้ำและผ่อนคลาย (Repetition)

เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานสมบูรณ์ในด้านแนวคิด รูปแบบ และเทคนิค ข้าพเจ้าจึงได้ทำ การวิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ซึ่งผลงานของข้าพเจ้าสอดคล้อง กับรูปแบบและแนวคิดของลัทธิพิวเจอร์ริส หรือ ฟุตูริสโม (ตามภาษาอิตาเลียน) หรือลัทธิอนาคตนิยม เป็นชื่อเรียกศิลปะลัทธิหนึ่ง พัฒนาขึ้นในประเทศอิตาลีโดยศิลปินชาวอิตาเลียน มีความเคลื่อนไหว

เกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกับลัทธิคิวบิสม์ จากแหล่งกำเนิดที่นครมิลาโนประเทศอิตาลี แต่ได้รับการตั้งชื่อว่า ฟิวเจอริสม์ ที่กรุงปารีส เมื่อปีค.ศ. 1909 และได้ขยายแนวคิดออกไปอย่างรวดเร็วทั่วประเทศอิตาลี และประเทศต่างๆหรือพื้นยุโรป คำว่าฟิวเจอริสม์ กวีชาวอิตาลีเขียนชื่อ เฟลิโป โทมาโซ มารีเนตตี เป็นผู้ตั้งชื่อเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1909 กวีผู้นี้ได้ร่างคำแถลงการณ์ (Manifesto) ขึ้น โดยกล่าวอย่างกล้าหาญถึงการสิ้นสุดยุคสมัยของศิลปกรรมในอดีต และการกำเนิดขึ้นใหม่ของศิลปะเพื่ออนาคต คำแถลงการณ์ฉบับนี้ปรากฏในหนังสือพิมพ์ เลอ ฟิกาโร ของฝรั่งเศส มีแนวโน้มแสดงให้เห็นสาระสำคัญของศิลปะแบบใหม่จะต้องมี ความเร็ว คือ พระเจ้าของเรา เป็นกฎของความงามแนวใหม่ ความคิดของลัทธิฟิวเจอริสม์ไม่เกี่ยวกับเรื่องของสตรีเพศ การศึกษาภาพเปลือยไม่อยู่ในหลักสุนทรียภาพ ความงามอยู่ที่ความเร็ว วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และชาติพันธุ์ต่างๆ คือสิ่งสำคัญสูงสุดของอุดมการณ์ พวกศิลปินลัทธินี้จะชิงชังความคิดอันเพื่อฝันหรือการหยุดนิ่งอยู่กับที่ พวกเขารับแรงดลใจในความงามจากเครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ หรือเครื่องบิน

เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่ารูปแบบของผลงานมีแนวคิดเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในรูปแบบการแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและรูปแบบของคิเนติก อาร์ต คำว่าคิเนติก นี้ได้เริ่มปรากฏใช้กันในปีค.ศ. 1860 โดยมีคำอธิบายหมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความเคลื่อนไหวในวิชาฟิสิกส์และเคมีวิทยา ส่วนทางกลศาสตร์มีความหมายแตกต่างไปจากคำว่าซินีมาติก (Cinematic) และไดนามิก (Dynamic) ซึ่งคำทั้งหมดต่างก็เป็นความเคลื่อนไหวทั้งนั้น จะผิดกันก็ตรงที่เคลื่อนไหวได้ภาพและพลังงาน อย่างไรก็ตามคำนี้ยังได้นำมาใช้เกี่ยวข้องกับทางศิลปะโดยตรง จนกระทั่งราวปีค.ศ. 1920 คิเนติกเริ่มนำมาใช้เป็นครั้งแรกกับผลงานซึ่งกินพื้นที่ในอากาศ หรืองานประติมากรรมของกาโบ และเพบสเนอร์ สองศิลปินพี่น้องชาวรัสเซีย กาโบได้พูดถึง ลีลาที่เคลื่อนไหว (Kinetic Rhythm) ขึ้นในคำแถลงการณ์ชื่อ ประกาศสังขธรรม ในปีดังกล่าว กาโบยังสร้างงานด้วยเหล็กเส้นทำให้เคลื่อนไหวโดยใส่มอเตอร์ไฟฟ้าเป็นเครื่องช่วยหมุน และเรียกชื่อว่า ประติมากรรมเคลื่อนไหว (Kinetic Sculpture) ต่อมาโฮโมลี-นากิ นำคำนี้มาใช้อีกจึงมีความหมายสำหรับปรากฏการณ์ใหม่ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเร็ว และต่อมาก็เป็นที่นิยมในหมู่ศิลปิน พร้อมๆกันนั้นจนเกิดคำว่า โมบิลหรือ โมบาย (Mobile) ขึ้น ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกัน โดยมีดูของพ์เป็นผู้ใช้ในราวพ.ศ. 1932 และได้นำมาเรียกผลงาน ที่รู้จักกันดีของคัลเดอร์ (Calder) ประติมากรรมชาวอเมริกัน คำแถลงการณ์สีเหลือง (Yellow Manifesto) ซึ่งพิมพ์ขึ้นในโอกาสนี้ ก็มีบทความของวาซารีลี (Vasarely) กล่าวถึงอุปคำนี้อยู่ด้วย ดังนั้น ความหมายของคำ คิเนติก จึงถูกใช้เรียกครอบคลุมไปได้กว้างมาก กล่าวคือ เรียกผลงานที่เคลื่อนไหวได้ (อาจเคลื่อนไหวได้ด้วย ลม น้ำ หรือมอเตอร์ไฟฟ้า) หรือใช้เรียกผลงานซึ่งเคลื่อนไหวได้ด้วยอิทธิพลของแสงสีต่อดวงตา ดังเช่น อ็อพาร์ท หรือแสงไฟที่เปิดวูบวาบ เป็นการปลุกเร้าจักขุประสาทผู้ชมให้บังเกิดภาพหลวตตาให้มีความเคลื่อนไหว นับเป็นงานศิลปะที่อยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ว่าแสงสีทำให้เกิดความเคลื่อนไหว สามารถนำสร้างงานศิลปะได้ แต่ทว่าการทำเช่นนี้จะมีการใช้มือสร้าง (แบบระบายสี) การใช้เครื่องจักร สารเคมี ฯลฯ ซึ่งแล้วแต่แนวคั้นคิดของแต่ละคนไป

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆ ของศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ไว้ก่อนหน้านี้ ทั้งในลักษณะที่สอดคล้อง ส่งเสริมแนวคิดของข้าพเจ้าหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผลงานสร้างสรรค์ครั้งนี้เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูล ซึ่งศิลปินที่ทำการศึกษามี 2 ท่าน ดังนี้ 1. สุรชัย แสงสุวรรณ ผลงานของสุรชัย แสงสุวรรณ มีการใช้ผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะในการสร้างสรรค์ผลงานภาพถ่าย ซึ่งมีความสอดคล้องและส่งเสริมผลงานของข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง 2. วิศรุต อังคทะวานิช จากการศึกษาอิทธิพลของศิลปินท่านนี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้รูปแบบและเทคนิคการถ่ายภาพพลาสติกไทย จนทำให้ผลงานของศิลปินมีชื่อเสียงจนเป็นที่ยอมรับในระดับโลก จากการศึกษาอิทธิพลทางศิลปกรรมที่ได้จากศิลปินทั้งสองท่านนั้น คือ ศิลปินแต่ละท่านก็จะมีรูปแบบ เทคนิค วิธีการ และการแสดงออกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเฉพาะการใช้ลักษณะของโครงสร้างทางรูปของงานศิลปะ ที่รวมทั้งรูปภายในและรูปภายนอก ที่ก่อขึ้นด้วยหน่วยเพียงหน่วยเดียว หรือหลายหน่วยรวมตัวกันขึ้น จนกลายเป็นรูปทรงของงานศิลปะการถ่ายภาพ ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป รวมไปถึงทางด้านการแสดงออกทางความรู้สึกที่เด่นชัด

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวจากความประทับใจของข้าพเจ้าด้วยการแสดงออกผ่านรูปแบบและเทคนิคทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) ที่มีลีลาการเดินเป็นสื่อประกอบ โดยมีวัสดุสำคัญคือผ้า เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น เป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจต่อยอดกับจินตนาการ เกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ โดยเน้นไปที่ความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายด้วยกระบวนการสร้างสรรค์เฉพาะตัวผ่านวิทยานิพนธ์ชุด “จังหวะ ลีลา วิทยา” (The Rhythm of Betta) ข้าพเจ้าจึงนำองค์ความรู้เหล่านี้มาเป็นอิทธิพลในการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายชุดนี้

3.2 รูปแบบของงานสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta)ข้าพเจ้าได้แบ่งรูปแบบของการสร้างสรรค์ไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. รูปแบบด้านเนื้อหา ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ได้ศึกษาแนวความคิดจากความประทับใจที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจมาจากจังหวะ ท่วงท่า ลีลาการร่ายวนของปลากัดไทยที่มีความงามอย่างมหัศจรรย์ จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การร่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับด้านความงามในแง่ปรัชญาของโฮเมอร์ จินตวิสัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสรรค์งานในครั้งนี้

2. รูปแบบด้านเทคนิค ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ได้ศึกษาเทคนิคการถ่ายภาพ การแต่งหน้าเครื่องแต่งกาย และการใช้โปรแกรมตัดแต่งภาพสำหรับเป็นเทคนิคในการสร้างสรรค์ในครั้งนี้

3. รูปแบบด้านผลงานทัศนศิลป์ ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ได้ศึกษารูปแบบของผลงานทัศนศิลป์ ได้แก่ ศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบมโนคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) เพื่อนำมาปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้

3.3 วิธีการดำเนินงาน

ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta)ข้าพเจ้าได้แบ่งขั้นตอน วิธีการในการศึกษาและสร้างสรรค์ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากประสบการณ์ เป็นข้อมูลที่ข้าพเจ้านั้นได้พบเจอในชีวิตประจำวันเป็นประสบการณ์โดยตรง ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจใน จังหวะ ท่วงท่า ลีลาการร่ายวนของปลากัดไทยที่มีความงามอย่างมหัศจรรย์ จากข้อมูลตรงนี้ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและเริ่มต้นในการนำสิ่งใกล้ตัวมาแสดงออกทางศิลปะซึ่งง่ายต่อการเข้าใจและเข้าถึง

ข้อมูลเอกสาร เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์กับมนุษย์ของปลากัดไทย สายพันธุ์ปลากัด ศิลปะการถ่ายภาพ ศิลปะการแสดงบัลเลต์ องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ รวมทั้งศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งข้อมูลเอกสารเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่จะช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจ

ในรายละเอียดของส่วนต่างๆ มากยิ่งขึ้น และยังเป็นแรงผลักดันให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงาน วิทยานิพนธ์ชุดนี้

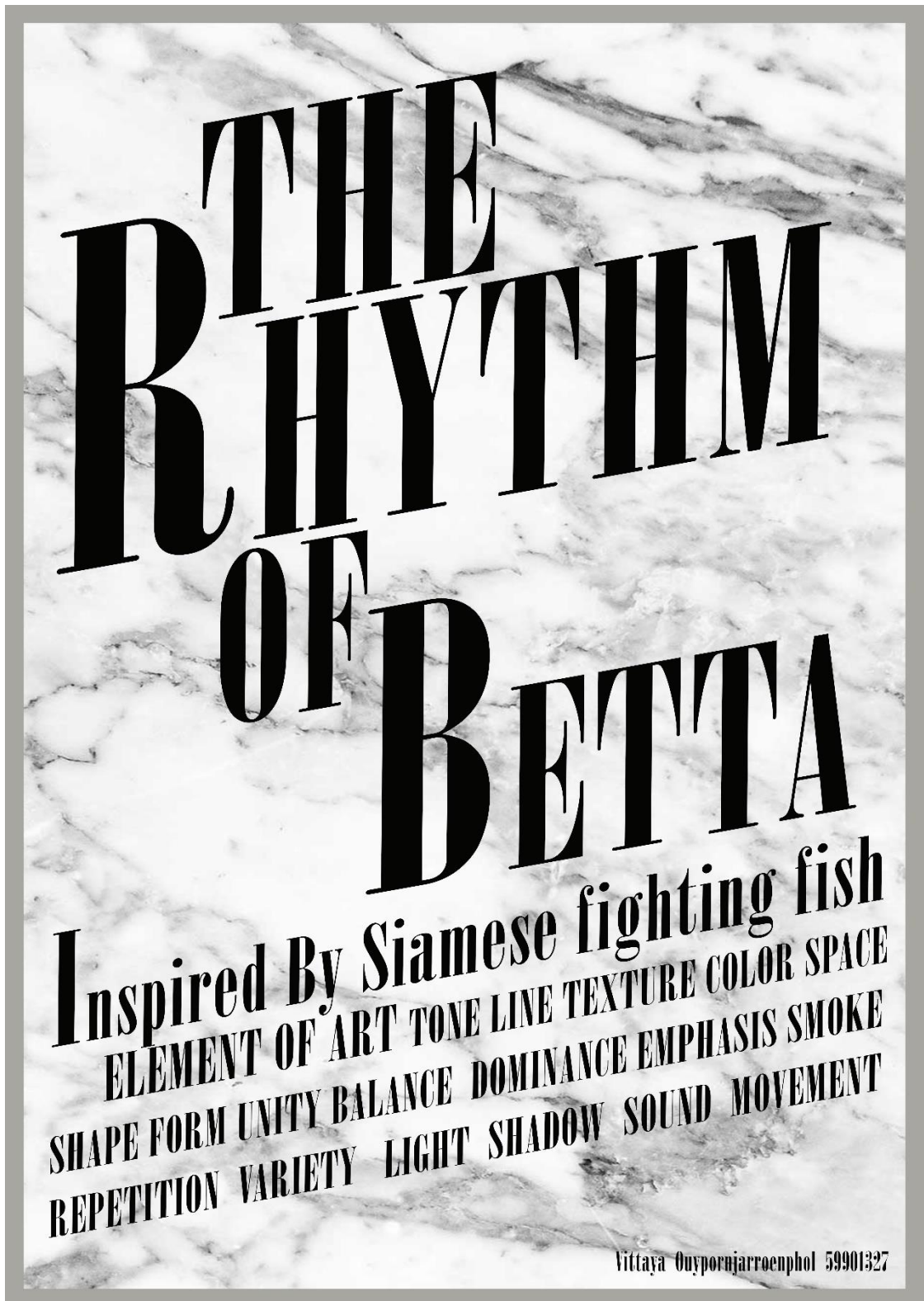
ข้อมูลภาคสนาม เป็นการศึกษาข้อมูลแบบสำรวจพื้นที่โดยได้มีการศึกษา ค้นคว้า จากสถานที่จริง คือ พิพิธภัณฑ์ปลากัดไทย บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ได้สัมผัสถึง ความรู้ความเข้าใจของรูปทรง จังหวะ ลีลา ท่วงท่าการว่ายน้ำของปลากัดไทย และซึมซับบรรยากาศ สภาพแวดล้อมนั้นๆ เป็นประสบการณ์ตรงเพื่อนำองค์ความรู้มาถ่ายทอดความรู้สึกผ่านผลงาน วิทยานิพนธ์ชุดนี้

2. ขั้นตอนการประมวลความคิด

เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า มาเป็นการประมวลความคิดทางด้าน เนื้อหา ที่จะนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นลำดับทั้งเนื้อหาทางด้านเรื่องราว เนื้อหาทางทัศนศิลป์และเนื้อหา ทางสัญลักษณ์ ดังนี้

การประมวลความคิดด้านเนื้อหา เป็นเนื้อหาจากเรื่องราวประสบการณ์ความ ประทับใจของข้าพเจ้าใน จังหวะ ลีลา ท่วงท่าการว่ายน้ำของปลากัดไทย จึงนำมาเป็นแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะแทนอารมณ์ความรู้สึกของตัวเองลงไป ในงาน ซึ่งได้จากการศึกษาข้อมูลทั้งข้อมูลทางตรง ข้อมูลทางอ้อม และข้อมูลภาคสนาม กำหนดเป็น แรงบันดาลใจและสรุปเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

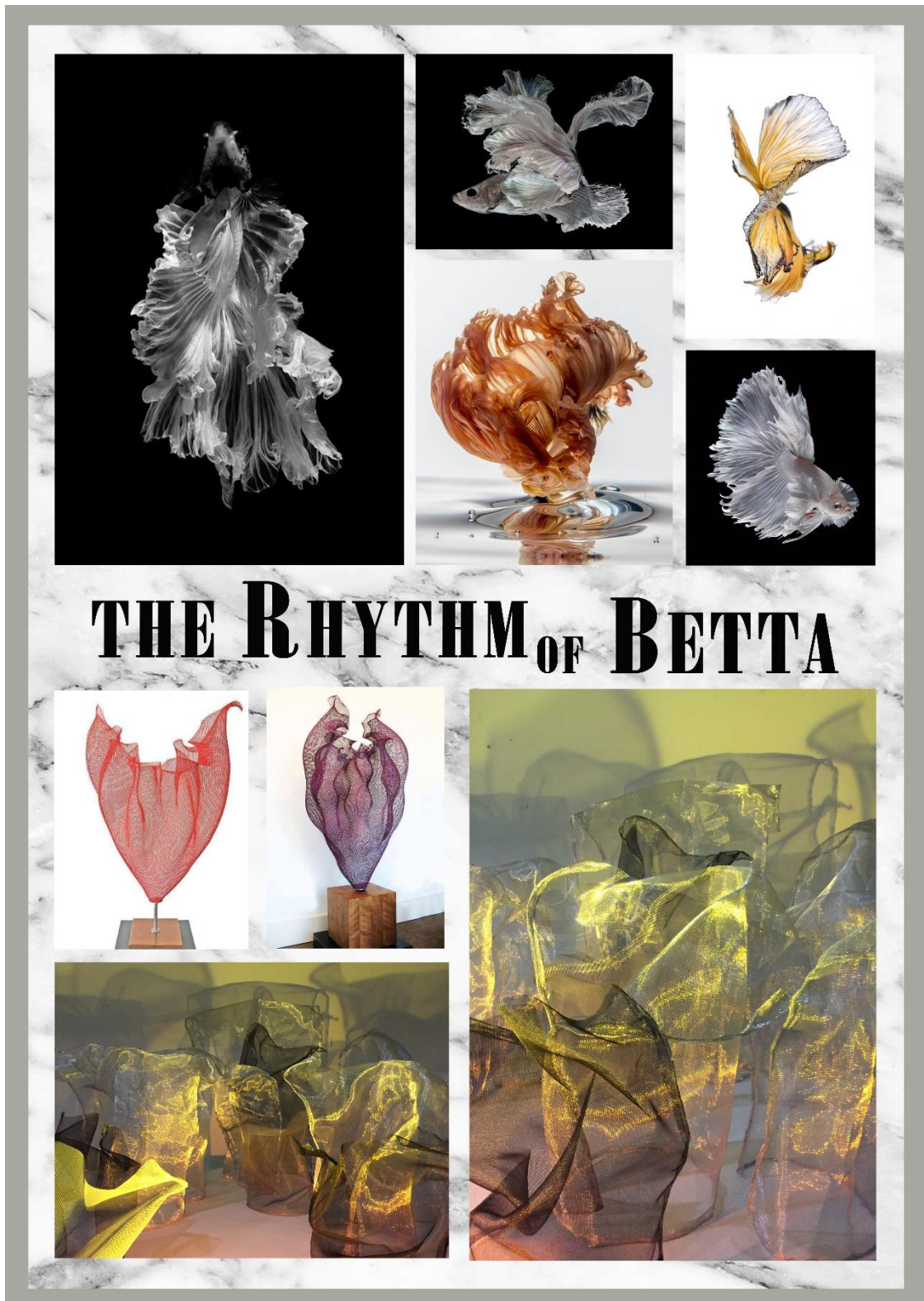

ภาพที่ 13 การประมวลความคิดด้านเนื้อหา การใช้ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงาน

การประมวลความคิดด้านเทคนิค ดำเนินการค้นคว้า ทดลอง รวบรวมเป็นขั้นตอน ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ได้ศึกษาเทคนิคการ ถ่ายภาพ การแต่งหน้าเครื่องแต่งกาย และการใช้โปรแกรมตัดแต่งภาพ สำหรับเป็นเทคนิคในการ สร้างสรรค์ในครั้งนี้

การประมวลความคิดด้านรูปแบบ กระบวนการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ชุดนี้ แม้ว่าเป็นการบูรณาการรูปแบบทัศนศิลป์ ได้แก่ ศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบ มโนคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) เพื่อนำมาปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานใน ชุดนี้ที่มีลักษณะต่างประเภทสาขากันในด้านลักษณะรูปแบบก็ตาม แต่ทว่าในส่วนที่เป็นเนื้อหาและ แนวความคิดนั้น ก็มาจากความบังดาลใจอย่างเดียวกัน เป็นการวิจัยแบบสร้างสรรค์เพื่อศึกษาค้นหา แนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะแบบนวัตกรรมทางความคิดประเภททัศนศิลป์ที่แปลกใหม่ออกไป จากเดิม เพราะมีการนำเอาทั้งคุณลักษณะที่แตกต่างกันและความพิเศษของงานศิลปะต่างประเภท ต่างสาขากันมาบูรณาการประสานเข้าด้วยกัน จนเกิดผลออกมาเป็นนวัตกรรมศิลปะที่มีรูปแบบและ คุณลักษณะใหม่ นำเสนอวิธีคิดทางทัศนศิลป์ แนวความคิด ความคิดสร้างสรรค์ และระบบปัจจัย บุคคลแห่งการสร้างสรรค์ศิลปะอย่างแท้จริง

ภาพที่ 14 การประมวลความคิดด้านรูปแบบ

ภาพที่ 15 การประมวลความคิดด้านรูปแบบ

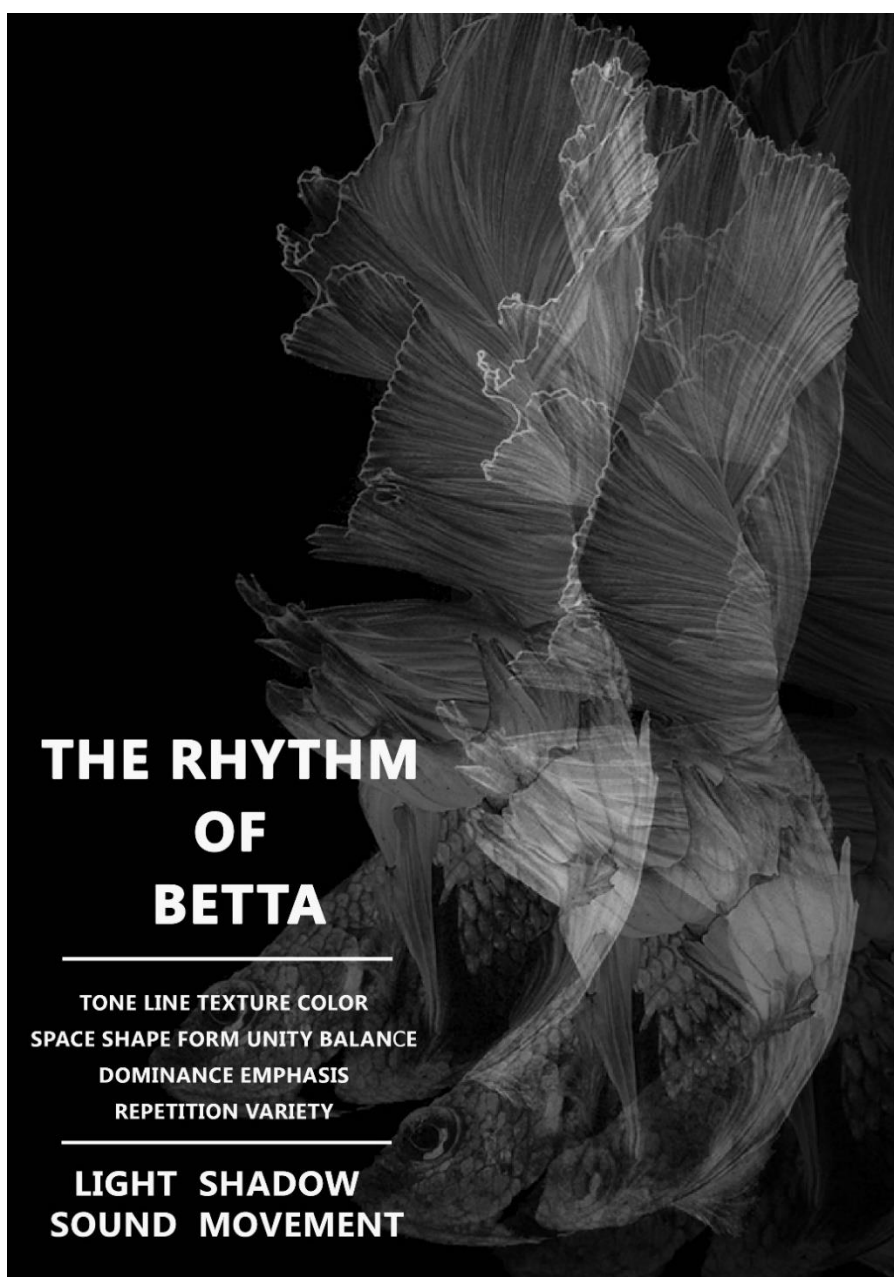
ภาพที่ 16 การประมวลความคิดด้านรูปแบบ

ภาพที่ 17 การประมวลความคิดด้านรูปแบบ

3. ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง

การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น โดยใช้ภาพถ่ายจากการเก็บข้อมูลนำมาจัดองค์ประกอบทางศิลปะ ทดลองร่างภาพ กำหนด โครงสร้างของรูปทรง คลี่คลาย ตัดตอน เพิ่มเติม ผสมผสานกับจินตนาการก่อรูปทรงใหม่ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop จนเกิดเป็นสัญลักษณ์ในรูปแบบกึ่งนามธรรมและแบบมโนคติ เมื่อได้ภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วก็นำมาเป็นโครงสร้างตัวอย่าง เพื่อขยายเป็นผลงานจริงต่อไป

ภาพที่ 18 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

ภาพที่ 19 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

ภาพที่ 20 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

ภาพที่ 21 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

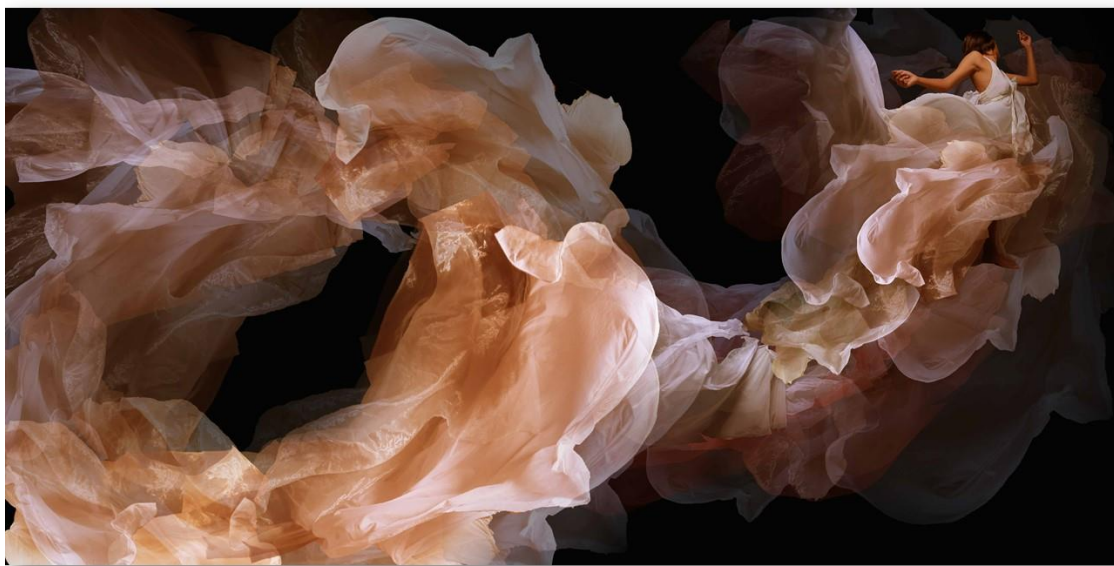
ภาพที่ 22 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

ภาพที่ 23 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

ภาพที่ 24 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

ภาพที่ 25 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

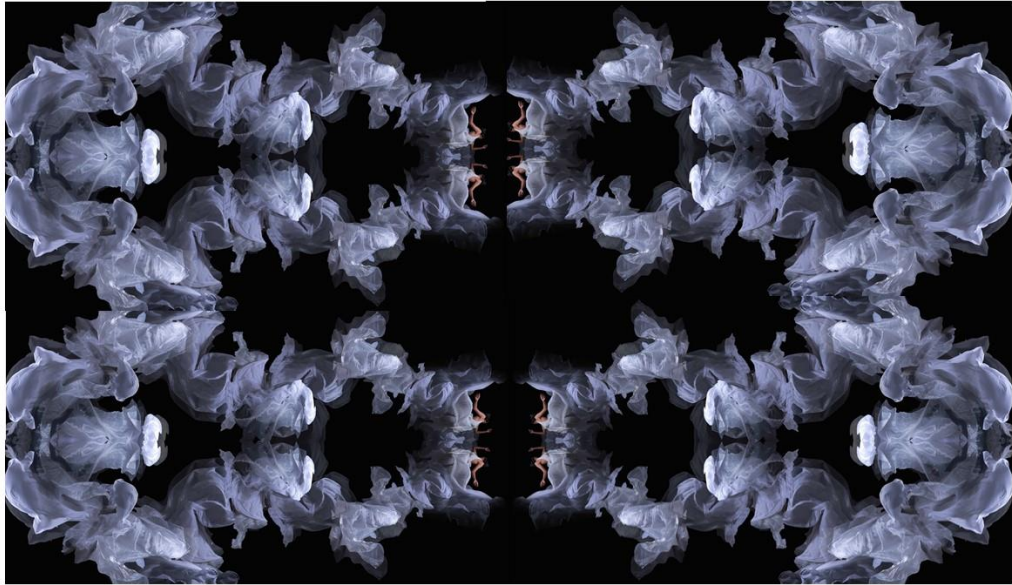
ภาพที่ 26 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

ภาพที่ 27 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

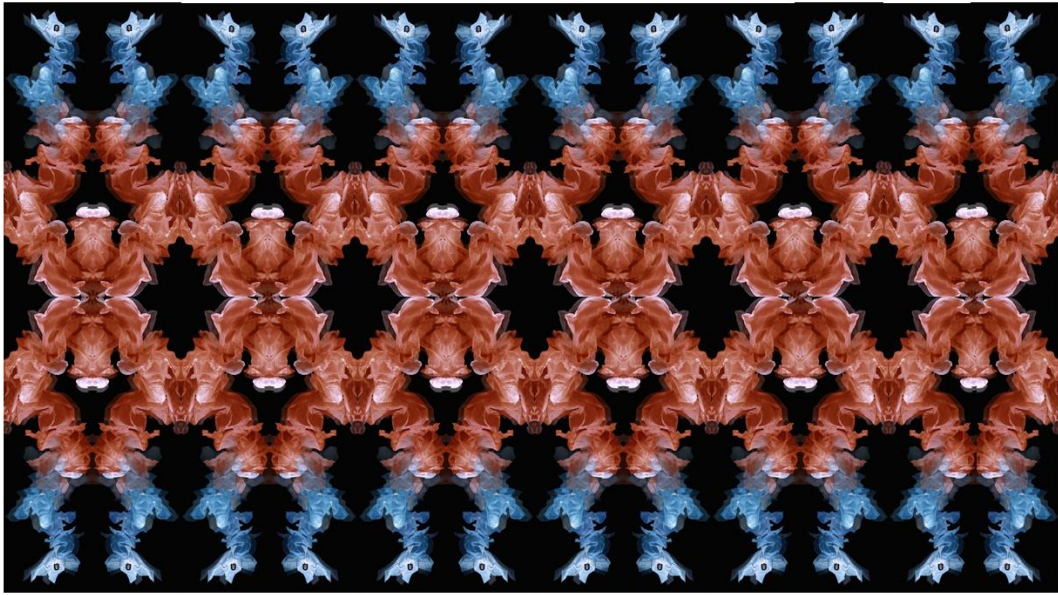
ภาพที่ 28 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

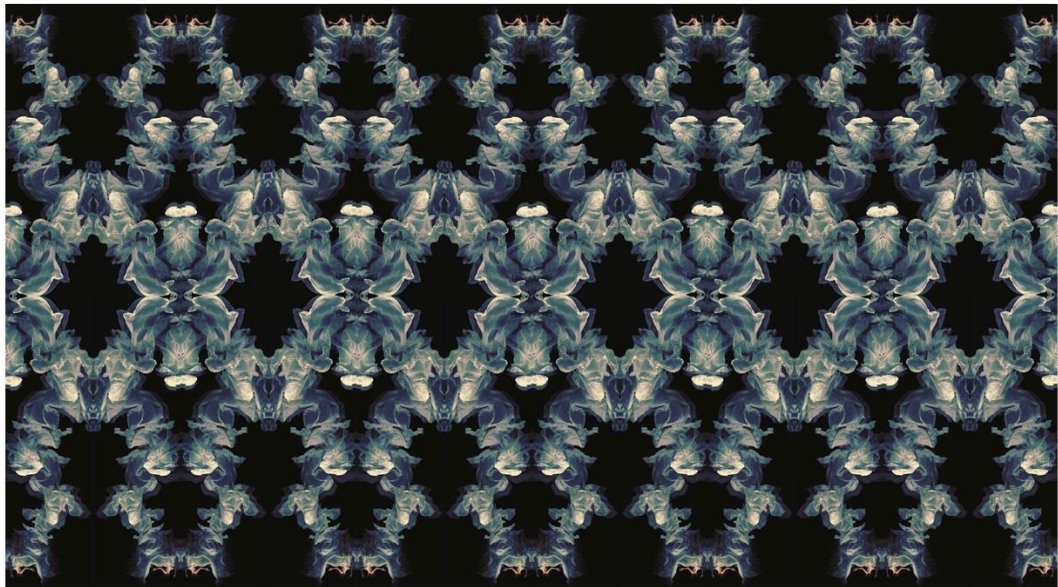
ภาพที่ 29 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

ภาพที่ 30 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

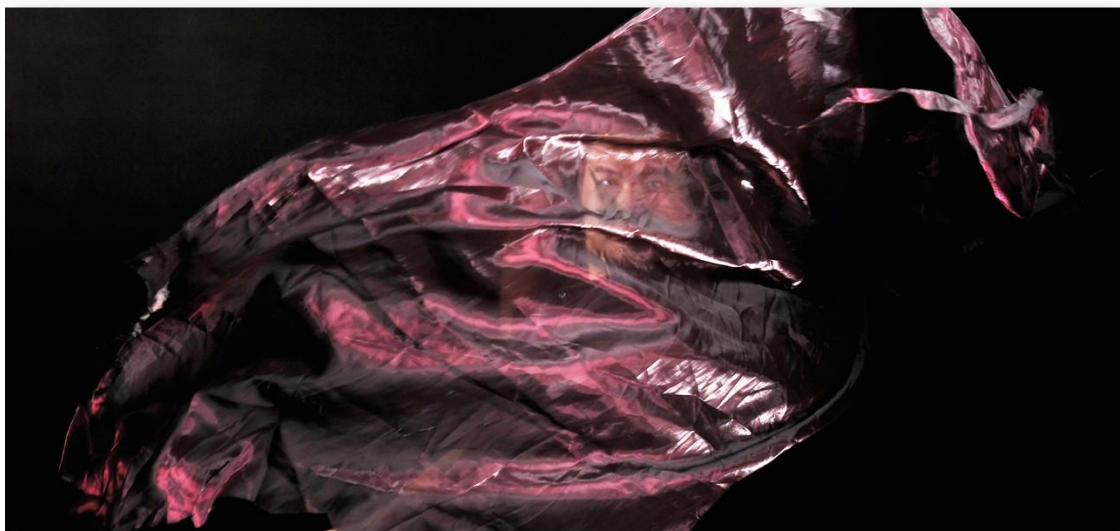
ภาพที่ 31 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

ภาพที่ 32 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

ภาพที่ 33 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

ภาพที่ 34 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

ภาพที่ 35 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

ภาพที่ 36 การสร้างภาพร่างเกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ด้วยโปรแกรมAdobe Photoshop

4. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานนั้น หมายถึง ขั้นตอนตั้งแต่นำแบบร่างที่ออกแบบไว้ อย่างสมบูรณ์ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop นำมาเป็นโครงสร้างตัวอย่าง เพื่อขยายเป็นผลงานจริง จากนั้นลงมือถ่ายทำในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ ซึ่งรวมถึงเทคนิคการสร้างสรรคผลงานในรูปแบบต่างๆ จนกระทั่งเป็นผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน จึงรวบรวมกระบวนการสร้างสรรคอย่างเป็นระบบ ดังนี้

การนำภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วก็นำมาเป็นโครงสร้างตัวอย่าง

สร้างภาพร่างที่เกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น โดยใช้ภาพถ่ายจากการเก็บข้อมูลนำมาจัดองค์ประกอบทางศิลปะ ทดลองร่างภาพ กำหนด โครงสร้างของรูปทรง คลี่คลาย ตัดตอน เพิ่มเติม ผสมผสานกับจินตนาการก่อรูปทรงใหม่ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop จนเกิดเป็นสัญลักษณ์ในรูปแบบกึ่งนามธรรมและแบบมนคติ

การขยายภาพร่างสู่การปฏิบัติจริง

เมื่อได้ภาพร่างความคิดที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ซึ่งผลงานแต่ละชิ้นจะมีการวิเคราะห์และพัฒนาารูปทรงโครงสร้างไปตามความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน มิได้ยึดติดแนวทางของภาพร่างทั้งหมด อาจมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดด้วยการตัด การเพิ่ม การแทนที่ การปรับเปลี่ยนบางส่วน ซึ่งการมีแบบภาพร่างจะช่วยเพิ่มความรอบคอบในการทำงานมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการตรวจสอบภาพให้มีความคล้ายคลึงกับภาพร่างความคิดมากที่สุด

การสร้างสรรคผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ

ติดตั้งวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรคศิลปะการถ่ายภาพ ได้แก่ ตัวกล้อง เลนส์ ขาตั้งกล้อง รีเฟลคเตอร์ ซอฟท์บ็อก เครื่องวัดแสง ไฟแฟลช พื้นหลังขนาดต่างๆ หัวไฟชนิดต่างๆ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในสตูดิโอถ่ายภาพตามความเหมาะสม และคอมพิวเตอร์ โปรแกรมตัดแต่งภาพ จากนั้นสู่ขั้นตอนของการสร้างสรรคศิลปะการแสดง ได้แก่ เลือกชุดให้นางแบบสวมใส่ตามแบบที่ได้ร่างไว้ ผ้า เครื่องสำอาง รองเท้า เครื่องประดับ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในงานศิลปะการแสดงตามความเหมาะสม เมื่อเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรคพร้อมแล้วลงมือปฏิบัติการถ่ายทำศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบมนคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) ตามภาพร่างที่ได้กำหนดไว้

ภาพที่ 37 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ

ภาพที่ 38 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ

ภาพที่ 39 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ

ภาพที่ 40 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ

ภาพที่ 41 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ

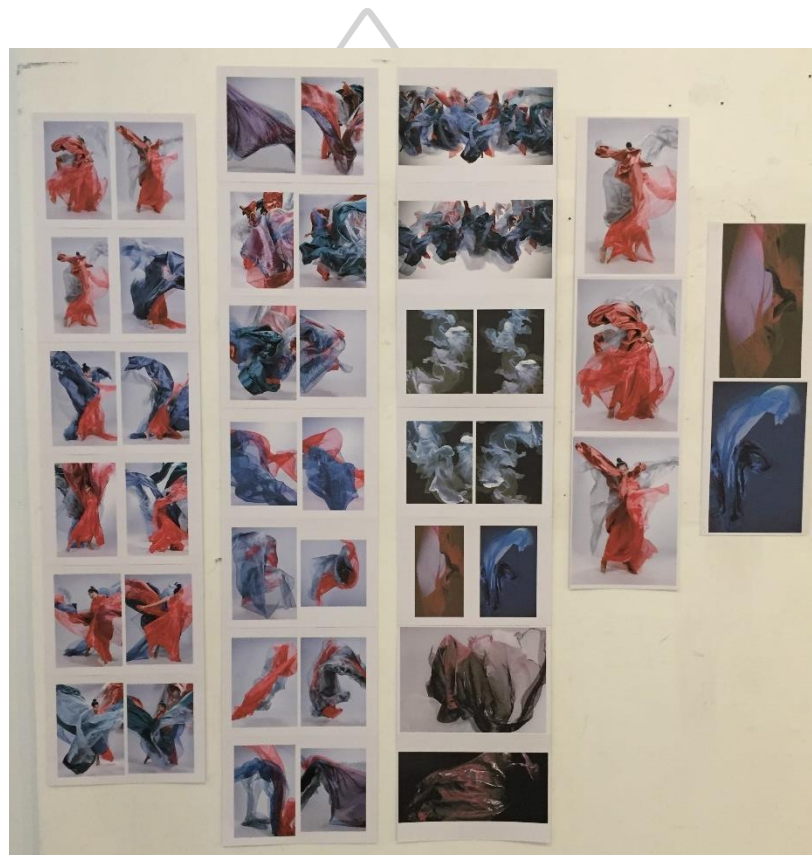

ภาพที่ 42 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ

5. การตัดแต่งภาพ วิเคราะห์ผลงาน และกระบวนการพิมพ์ภาพ

เมื่อได้ภาพถ่ายจากกระบวนการถ่ายทำในสตูดิโอถ่ายภาพ ในรูปแบบศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบมโนคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) ตามภาพร่างที่ได้กำหนดไว้ นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดีและส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป ปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดด้วยการตัด การเพิ่ม การแทนที่ การปรับเปลี่ยนบางส่วนจนเกิดเป็นผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล

ภาพที่ 43 นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดีและส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป

ภาพที่ 44 นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดี และส่วนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป

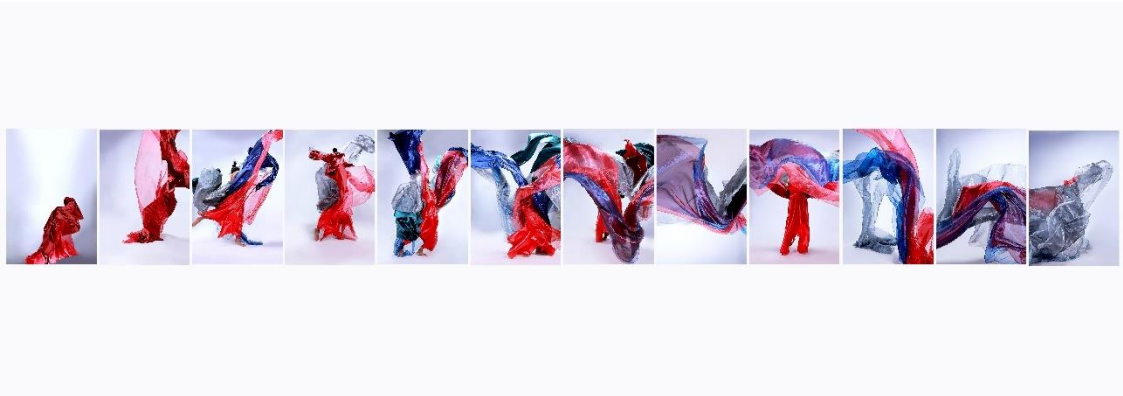
ภาพที่ 45 นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดี และส่วนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป

ภาพที่ 46 นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดี และส่วนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป

ภาพที่ 47 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล

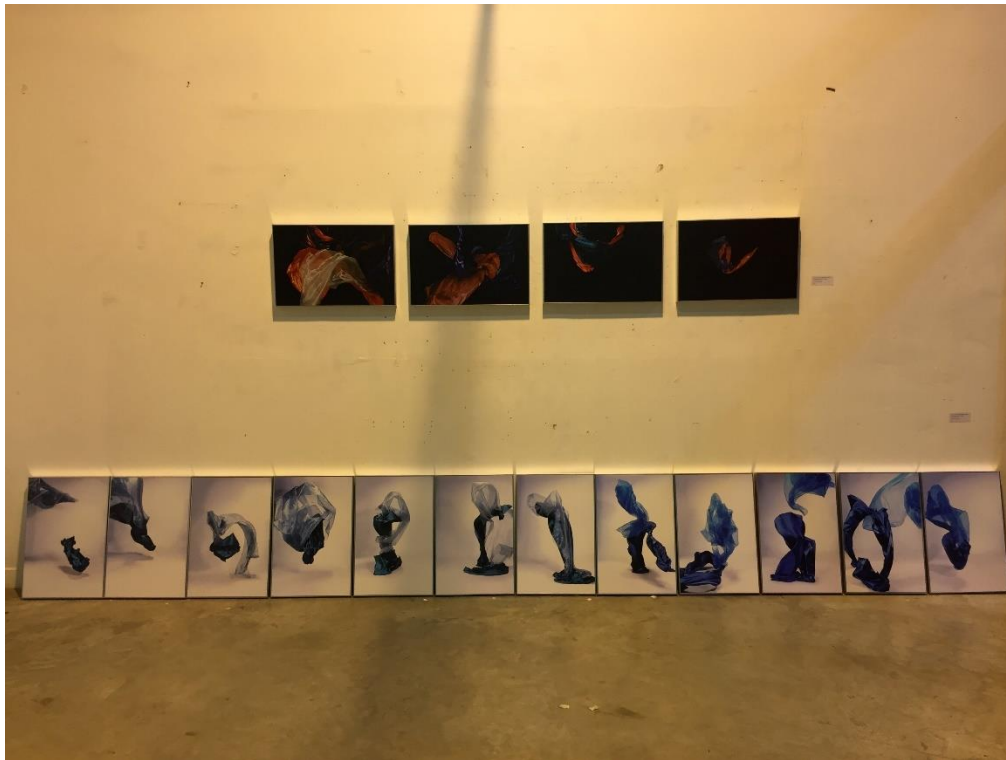

ภาพที่ 48 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล

ภาพที่ 49 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล

ภาพที่ 50 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล

ภาพที่ 51 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล

ภาพที่ 52 นำผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล ผ่านการตรวจสอบจากครูที่ปรึกษา และคณะกรรมการ

6. ขั้นตอนการเผยแพร่ผลงาน

จัดแสดงนิทรรศการวิทยานิพนธ์ ในสถานที่สำหรับการเผยแพร่ที่ยอมรับในวงวิชาการโดยการจัดแสดงนิทรรศการหรือจัดการแสดงซึ่งเป็นผลงานสร้างสรรค์สู่สาธารณะ ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกคุณภาพงานสร้างสรรค์

ภาพที่ 53 ผลงานที่ได้รับคัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการ 8TH ณ หอศิลป์กรุงเทพ ชั้น 2 ถนนเยาวราช

ภาพที่ 54 ผลงานที่ได้รับคัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการ 8TH ณ หอศิลป์กรุงเทพ ชั้น 2 ถนนเยาวราช

ภาพที่ 55 ผลงานที่ได้รับคัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการ 8TH ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ ชั้น 2 ถนนเยาวราช

ภาพที่ 56 ผลงานที่ได้รับคัดเลือกจัดแสดงนิทรรศการ 8TH ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ ชั้น 2 ถนนเยาวราช

ภาพที่ 57 เจ้าของผลงานในการจัดแสดงนิทรรศการ 8TH ณ หอศิลป์กรุงเทพ ชั้น 2 ถนนเยาวราช

3.4 รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน

ขั้นตอน วิธีการ ในการศึกษาและสร้างสรรค์	ระยะเวลาในการดำเนินงาน					
	มกราคม 2561	กุมภาพันธ์ 2561	มีนาคม 2561	เมษายน 2561	พฤษภาคม 2561	มิถุนายน 2561
1. ขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล						
1.1 ข้อมูลทางตรง (ข้อมูลจากประสบการณ์)						
1.2 ข้อมูลทางอ้อม (ข้อมูลเอกสาร)						
1.3 ข้อมูลภาคสนาม						
2. ขั้นตอนการประมวลความคิด						
2.1 การประมวลความคิดด้านเนื้อหา						
2.2 การประมวลความคิดด้านเทคนิค						
2.3 การประมวลความคิดด้านรูปแบบ						
3. ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง (Sketch)						
3.1 การสร้างภาพร่างให้เสร็จสมบูรณ์						
4. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน						
4.1 การนำภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วก็นำมาเป็นโครงสร้างตัวอย่าง						
4.2 การขยายภาพร่างสู่การปฏิบัติจริง						
4.3 การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ						
4.4 การตัดแต่งภาพ วิเคราะห์ผลงาน และกระบวนการพิมพ์ภาพ						
5. ขั้นตอนการเผยแพร่ผลงาน						
5.1 การจัดแสดงผลงานนิทรรศการวิทยานิพนธ์						

3.5 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานเก็บข้อมูลและใช้สร้างสรรค์ผลงานชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. วัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ดินสอ ยางลบ ปากกาหมึกดำ กระดาษ หมึกพิมพ์ โทรศัพท์มือถือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เอกสาร

2. วัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะการถ่ายภาพ ได้แก่ ตัวกล้อง เลนส์ ขาตั้งกล้อง รีเฟลคเตอร์ ซอฟท์บ็อก เครื่องวัดแสง ไฟแฟลช พื้นหลังขนาดต่างๆ หัวไฟชนิดต่างๆ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในสตูดิโอถ่ายภาพตามความเหมาะสม และคอมพิวเตอร์ โปรแกรมตัดแต่งภาพ

3. วัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง ได้แก่ ชุดให้นางแบบสวมใส่ตามแบบที่ได้ร่างไว้ ผ้าซึ่งเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่สำคัญ เครื่องสำอาง รองเท้า เครื่องประดับ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในงานศิลปะการแสดงตามความเหมาะสม

3.6 เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการ

เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานนั้น หมายถึง ขั้นตอนตั้งแต่การนำแบบร่างที่ออกแบบไว้อย่างสมบูรณ์ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop นำมาเป็นโครงสร้างตัวอย่าง เพื่อขยายเป็นผลงานจริง จากนั้นลงมือถ่ายทำในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ ซึ่งรวมถึงเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่างๆ จนกระทั่งเป็นผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน จึงรวบรวมกระบวนการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. การนำภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วก็นำมาเป็นโครงสร้างตัวอย่าง

สร้างภาพร่างที่เกิดจากการนำข้อมูลทางตรง ทางอ้อม และภาคสนาม มาวิเคราะห์ในเบื้องต้น โดยใช้ภาพถ่ายจากการเก็บข้อมูลนำมาจัดองค์ประกอบทางศิลปะ ทดลองร่างภาพ กำหนดโครงสร้างของรูปทรง คลี่คลาย ตัดตอน เพิ่มเติม ผสมผสานกับจินตนาการก่อรูปทรงใหม่ด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop จนเกิดเป็นสัญลักษณ์ในรูปแบบกึ่งนามธรรมและแบบมโนคติ

2. การขยายภาพร่างสู่การปฏิบัติผลงานจริง

เมื่อได้ภาพร่างความคิดที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผลงานแต่ละชิ้นจะมีการวิเคราะห์และพัฒนารูปทรงโครงสร้างไปตามความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน มิได้ยึดติดแนวทางของภาพร่างทั้งหมด อาจมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือ เปลี่ยนแปลงในรายละเอียดด้วยการตัด การเพิ่ม การแทนที่ การปรับเปลี่ยนบางส่วน ซึ่ง

การมีแบบภาพร่างจะช่วยเพิ่มความรอบคอบในการทำงานมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการตรวจสอบภาพให้มีความคล้ายคลึงกับภาพร่างความคิดมากที่สุด

3. การสร้างสรรค์ผลงานในห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ

ติดตั้งวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะการถ่ายภาพ ได้แก่ ตัวกล้อง เลนส์ ขาตั้งกล้อง รีเฟลคเตอร์ ซอฟท์บ็อก เครื่องวัดแสง ไฟแฟลช พื้นหลังขนาดต่างๆ หัวไฟ ชนิดต่างๆ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในสตูดิโอถ่ายภาพตามความเหมาะสม และคอมพิวเตอร์ โปรแกรมตัดแต่งภาพ จากนั้นสู่ขั้นตอนของการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง ได้แก่ เลือกชุดให้นางแบบสวมใส่ตามแบบที่ได้ร่างไว้ ผ้าที่เป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะ เครื่องสำอาง รองเท้า เครื่องประดับ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในงานศิลปะการแสดงตามความเหมาะสม เมื่อเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์พร้อมแล้วลงมือปฏิบัติการถ่ายทำศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบมนโคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) ตามภาพร่างที่ได้กำหนดไว้

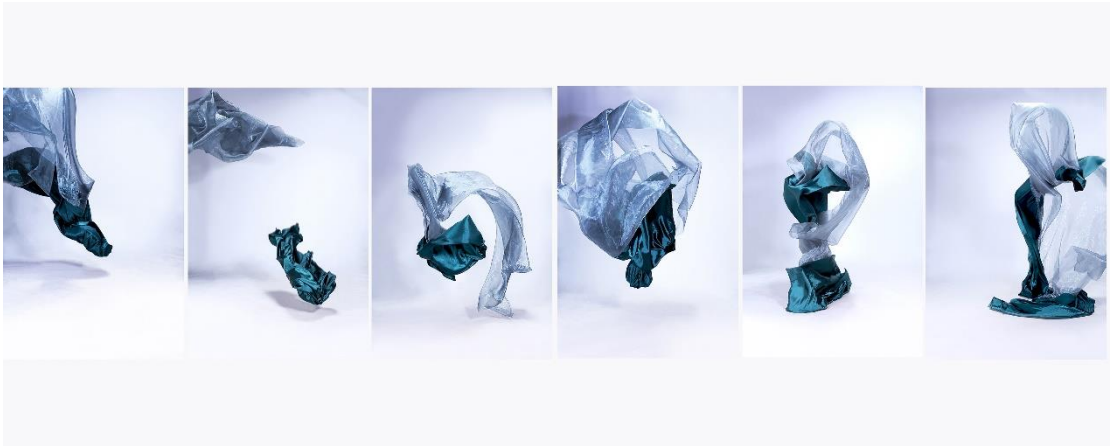
4. การตัดแต่งภาพ วิเคราะห์ผลงาน และกระบวนการพิมพ์ภาพ

เมื่อได้ภาพถ่ายจากกระบวนการถ่ายทำในสตูดิโอถ่ายภาพ ในรูปแบบศิลปะการถ่ายภาพ (รูปแบบกึ่งนามธรรม:แบบมนโคติ) และศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์สากล:บัลเลต์) ตามภาพร่างที่ได้กำหนดไว้ นำผลงานที่ได้มาวิเคราะห์กับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงส่วนดีและส่วนที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ให้ก้าวหน้าต่อไป ปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดด้วยการตัด การเพิ่ม การแทนที่ การปรับเปลี่ยนบางส่วนจนเกิดเป็นผลงานที่สมบูรณ์พร้อมสู่กระบวนการพิมพ์ภาพด้วยเครื่องพิมพ์ภาพที่ได้มาตรฐานสากล

5. ขั้นตอนการเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์

จัดแสดงนิทรรศการวิทยานิพนธ์ ในสถานที่สำหรับการเผยแพร่ที่ยอมรับในวงวิชาการโดยการจัดแสดงนิทรรศการหรือจัดการแสดงซึ่งเป็นผลงานสร้างสรรค์สู่สาธารณะ ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกคุณภาพงานสร้างสรรค์

3.7 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta) ที่นำเสนอในรูปแบบศิลปะการถ่ายภาพ จำนวน 3 ชุด 31 ภาพ

ภาพที่ 58 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 จำนวน 12 ชิ้น

ภาพที่ 59 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 60 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 61 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 62 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 63 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 5

ภาพที่ 64 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 6

ภาพที่ 65 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 7

ภาพที่ 66 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 8

ภาพที่ 67 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 9

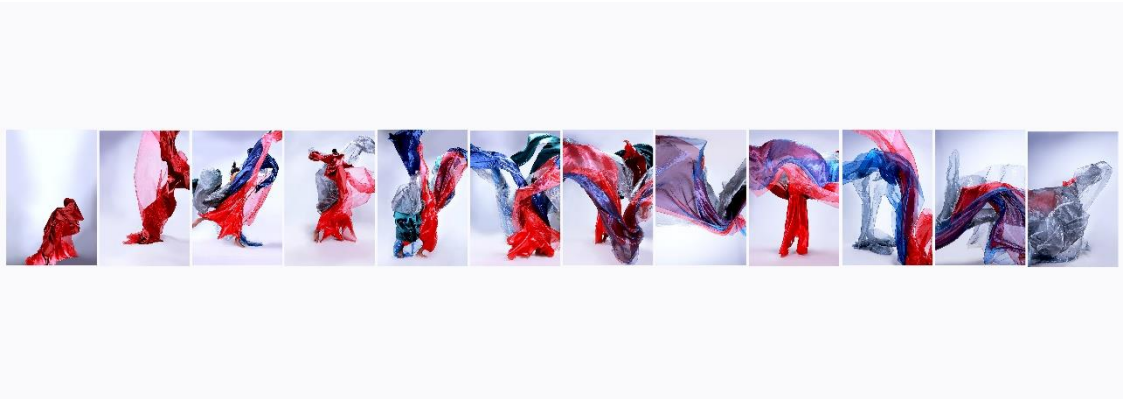
ภาพที่ 68 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 10

ภาพที่ 69 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 11

ภาพที่ 70 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชั้นที่ 12

ภาพที่ 71 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 จำนวน 12 ชิ้น

ภาพที่ 72 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 73 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 74 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 75 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 76 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 5

ภาพที่ 77 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 6

ภาพที่ 78 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 7

ภาพที่ 79 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 8

ภาพที่ 80 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 9

ภาพที่ 81 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 10

ภาพที่ 82 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 11

ภาพที่ 83 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชั้นที่ 12

ภาพที่ 84 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ติดตั้งรูปแบบแนวนอน จำนวน 7 ชั้น

ภาพที่ 85 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ติดตั้งรูปแบบแนวตั้ง จำนวน 7 ชั้น

ภาพที่ 86 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 87 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 2

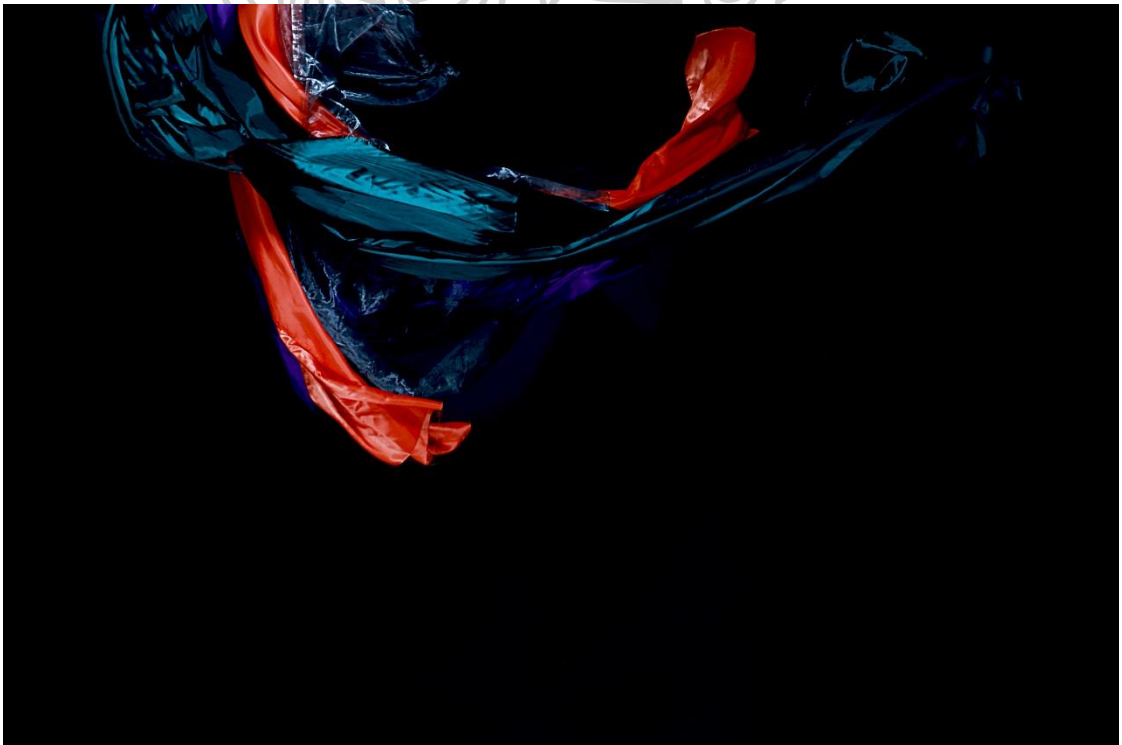
ภาพที่ 88 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 89 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 90 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 5

ภาพที่ 91 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 6

ภาพที่ 92 ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชั้นที่ 7

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์

ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ หัวข้อ “จังหวะ ลีลา วิทยา” (The Rhythm of Betta) ซึ่งได้แรงบันดาลใจและที่มาของเรื่องราวจาก จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โสมเมอร์ จินตวิสมัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่า ความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์ มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะเป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยแนวคิดของข้าพเจ้าโดยมุ่งเน้นการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มา ความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พลวัตกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับปลากัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยใช้เทคนิคและนำเสนอผ่านรูปแบบในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีแนวทางเฉพาะตน โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน และลักษณะเฉพาะตนขึ้นเป็นพิเศษ อันเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองให้ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลผ่านการนำเสนอวัฒนธรรมทางความคิด รวมทั้งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ นำเสนอในรูปแบบผลงานศิลปะภาพถ่าย ซึ่งมีจำนวน 3 ชุด โดยชุดที่ 1 มีจำนวน 12 รูป ชุดที่ 2 มีจำนวน 12 รูป ชุดที่ 3 มีจำนวน 7 รูป รวมทั้งสิ้น 31 รูป โดยมีการวิเคราะห์ผลงานที่ได้จากการค้นคว้าทดลองหรือรวบรวมข้อมูลในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์พัฒนาการด้านแนวความคิด ความเชื่อ ด้านสุนทรียศาสตร์ตามทัศนะของนักปรัชญา รวมถึงจินตนาการ เรื่องราว เนื้อหา ที่ปรากฏในภาพ

จากการศึกษาและวิเคราะห์การสร้างสรรคงานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และ ศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์ของ มนุษย์กับปลากัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเล่ต์องค์ประกอบ ของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ แสดงให้เห็นถึง การสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ผ่านการนำเสนอนวัตกรรมทางความคิด รวมทั้ง การเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวละครสำคัญที่สื่อความหมาย จากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการ สร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ได้ ดังนี้

เรื่อง ได้รับแรงบันดาลใจมาจากความประทับใจใน จังหวะ ลีลา ท่วงท่าการว่ายวนของปลา กัดไทย ซึ่งมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์

แนวเรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจากจังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โสโหมเมอร์ จินตกรวิสมัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่า ความ งามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำ ความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจ ภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้าง ทำทางศิลปะการแสดงบัลเล่ต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปร่างออกมา เป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

เนื้อหา จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยแนวคิดของ ข้าพเจ้าโดยมุ่งเน้นการสร้างสรรคงานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่ เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับปลา กัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเล่ต์องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยใช้เทคนิคและนำเสนอ ผ่านรูปแบบในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอา ศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเล่ต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่ สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทาง สายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จน เกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ

4.2 วิเคราะห์พัฒนาการด้านขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค งานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิคในการ สร้างสรรค์งานศิลปะที่มีแนวทางเฉพาะตน โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เป็นระบบ ระเบียบ มีขั้นตอน และลักษณะเฉพาะตนขึ้นเป็นพิเศษ อันเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะของตนเองให้ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล โดยมีการวิเคราะห์พัฒนาการด้านขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ ดังนี้

ข้าพเจ้าเริ่มทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางตรง (ข้อมูลจากประสบการณ์) เป็นข้อมูลที่ข้าพเจ้าได้พบ เจอในชีวิตประจำวันเป็นประจำวันเป็นประสบการณ์โดยตรง ลำดับถัดมาข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางอ้อม (ข้อมูล เอกสาร) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ จากนั้นข้าพเจ้าทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลภาคสนาม เป็นการหาข้อมูลแบบสำรวจ พื้นที่โดยได้มีการศึกษา ค้นคว้าจากสถานที่จริง

นำไปสู่ขั้นตอนการประมวลผลความคิด เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า มาเป็นการ ประมวลผลความคิดทางด้านเนื้อหา ที่จะนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นลำดับทั้งเนื้อหาทางด้านเรื่องราว เนื้อหา ทางทัศนศิลป์และเนื้อหาทางสัญลักษณ์ โดยการประมวลผลความคิดด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบ และด้าน เทคนิค

ลำดับถัดไปข้าพเจ้าทำการสร้างภาพร่าง เมื่อได้ภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วจึงนำมาเป็นโครงสร้าง ภาพตัวอย่าง เพื่อขยายเป็นผลงานในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ได้แก่ การนำภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วก็ นำมาเป็นโครงสร้างตัวอย่าง การขยายภาพร่างสู่การปฏิบัติจริง การสร้างสรรค์ผลงานใน ห้องปฏิบัติการสตูดิโอถ่ายภาพ การตัดแต่งภาพ วิเคราะห์ผลงาน และกระบวนการพิมพ์ภาพ

จากขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ข้าพเจ้าเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ โดยนำเสนอนวัตกรรมทางความคิด รวมทั้งการนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปะไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจาก รูปทรงและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่ นำประทับใจ

4.3 วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm Of Betta) นี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก ดังนี้

ส่วนโครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส นั้นคือ รูปทรงหรือองค์ประกอบทางรูปธรรมที่ปรากฏในการสร้างสรรคผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการสร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ ซึ่งได้แก่ เส้นที่เกิดการเคลื่อนไหว น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงาที่เกิดจากการจัดแสงในสตูดิโอ ที่ว่างที่เกิดจากรูปร่างกับที่ว่าง หรือรูปร่างกับพื้น สีที่เกิดจากการนำลักษณะทางกายภาพที่เป็นจุดเด่นของปลากัดไทย และลักษณะผิวที่เกิดจากความมันวาวของผ้าซึ่งเป็นวัสดุที่สำคัญทางสุนทรีย์ะ ปรากฏขึ้นในรูปทรงของผลงานโดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเล่ต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาและวิเคราะห์การสร้างสรรคด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรคผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ผ่านการนำเสนอแนวคิดทางความคิด รวมทั้งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรคในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปร่างและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้

4.4 วิเคราะห์พัฒนาการเกี่ยวกับวิธีการ เทคนิค การใช้วัสดุอุปกรณ์

การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ข้าพเจ้านำเสนอผ่านวิธีการ เทคนิค และในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเล่ต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรีย์ะที่สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพริ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรีย์ภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ

รูปทรงที่ปรากฏในผลงานชุดนี้ มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ 1. รูปทรงที่เป็นโครงสร้างทางรูป ได้แก่ ทัศนธาตุที่ข้าพเจ้าได้นำมาสร้างสรรคขึ้นและเกิดการรวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ และ 2. ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ ได้แก่ วัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรคให้เกิดเป็นผลงานในครั้งนี้ คือ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรคศิลปะการถ่ายภาพ ได้แก่ ตัวกล้อง เลนส์ ขาตั้งกล้อง รีเฟลคเตอร์ ซอฟท์บ็อก เครื่องวัดแสง ไฟแฟลช พื้นหลังขนาดต่างๆ หัวไฟชนิดต่างๆ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในสตูดิโอถ่ายภาพตามความเหมาะสม และคอมพิวเตอร์ โปรแกรมตัดแต่งภาพ เป็นต้น รวมถึงวัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรคศิลปะการแสดง ได้แก่ ชุดให้นางแบบสวมใส่ตามแบบที่ได้ร่างไว้ ผ้า เครื่องสำอาง รองเท้า เครื่องประดับ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในงานศิลปะการแสดงตาม

ความเหมาะสม เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ได้แก่ เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ และเทคนิคด้านการถ่ายภาพในสตูดิโอ รวมถึงเทคนิคด้านการตกแต่งภาพด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

4.5 วิเคราะห์ภูมิหลัง และสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เกิดจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า ทั้งในส่วนที่เป็นข้อมูลทางตรง (ข้อมูลจากประสบการณ์) และข้อมูลทางอ้อม (ข้อมูลเอกสาร) รวมถึงข้อมูลภาคสนาม นำไปสู่ขั้นตอนการประมวลผลความคิดด้านเนื้อหา ด้านเทคนิค และด้านรูปแบบ เป็นการประมวลผลความคิดทางด้านเนื้อหาที่จะนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นลำดับ ทั้งเนื้อหาทางด้านเรื่องราว เนื้อหาทางทัศนศิลป์ และเนื้อหาทางสัญลักษณ์ สอดคล้องกับการกำหนดรูปแบบรวมถึงเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ โดยมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ คือ จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลาเกิดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โฮเมอร์ จินตวิสัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่า ความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปร่างมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยแนวคิดของข้าพเจ้า โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับปลาเกิดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์ องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยใช้เทคนิคและนำเสนอผ่านรูปแบบในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีแนวทางเฉพาะตน โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน และลักษณะเฉพาะตนขึ้นเป็นพิเศษ อันเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองให้ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ผ่านการนำเสนอนวัตกรรมทางความคิด รวมทั้งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรค์ในครั้งนี้

นี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ

4.6 วิเคราะห์พัฒนาการด้านอื่น ๆ

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีแนวทางเฉพาะตน โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน และลักษณะเฉพาะตนขึ้นเป็นพิเศษ อันเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองให้ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลผ่านการนำเสนอนวัตกรรมทางความคิด รวมทั้งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ โดยมีพัฒนาการผลงานสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

การพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ระหว่างปีการศึกษา 2560 – 2561

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm of Betta)” นั้นเป็นการสร้างสรรค์เพื่อแสดงให้เห็นถึง จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว้ายวนของปลาเก็ดไทยที่มีความความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โฮมเมอร์ จินตกรรมสมัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปร่างออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น เป็นการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากการที่ได้ค้นคว้าทดลอง จึงทำให้มองเห็นถึงการพัฒนาทั้งด้านความคิดและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สามารถแบ่งออกเป็นช่วงของการสร้างสรรค์ผลงานได้ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การสร้างสรรค์ผลงานปีการศึกษา 2560

แนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานระยะเริ่มต้น เป็นการกำหนดความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา ที่ข้าพเจ้าหยิบยกนำมาเป็นประเด็นเป็นเรื่องที่จะทำงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ศิลปะ เพื่อให้สอดคล้องวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ โดยแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจากจังหวะ ลีลาท่วงท่า การว้ายวนของปลาเก็ดไทยที่มีความความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องปรัชญาทางความงามของ โฮมเมอร์ จินตกรรมสมัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความ

มหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่งข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์

จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวจากความประทับใจของข้าพเจ้า ด้วยการแสดงออกผ่านรูปแบบและเทคนิคทางทัศนศิลป์ที่สามารถแสดงออกทางความรู้สึกโดยมีนัยสำคัญทางสุนทรียะโดยตรงในขณะนั้น คือ ประติมากรรมรูปแบบลอยตัว โดยมีตาข่ายลวดอะลูมิเนียม ไฟเบอร์ โนลอนตาละเอียดเป็นวัสดุที่สำคัญทางสุนทรียะ เพราะเมื่อตาข่ายลวดอะลูมิเนียม ไฟเบอร์ โนลอนตาละเอียดได้รับการดัดแปลงรูปทรงให้มีลักษณะสื่อถึงความพลิ้วไหว และเมื่อได้รับการฉายแสงไฟเพื่อให้เกิดความแวววาวบนผิววัตถุจนเกิดลักษณะโค้งเว้าแสดงถึงความพลิ้วไหวอีกทั้งยังเกิดเงาตกกระทบกับผนังนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานประติมากรรมลอยตัวอันน่าประทับใจ ทำให้ผลงานการสร้างสรรค์นั้นสวยงามตามสุนทรียะที่ข้าพเจ้าต้องการ แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล แต่อาจมีบางส่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาต่อไป จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

สรุปการสร้างสรรค์ในระยะที่ 1 ได้ว่า ช่วงนี้ผลงานแสดงออกมาในรูปแบบของงานประติมากรรมลอยตัว ที่ยังไม่สามารถสนองตอบแรงบันดาลใจของข้าพเจ้าได้ดีมากเท่าที่ควร เนื่องจากตัววัสดุเป็นตาข่ายลวดอะลูมิเนียม ไฟเบอร์ โนลอนตาละเอียดที่มีลักษณะอ่อนนุ่มเกินไปที่จะขึ้นโครงสร้างให้เกิดเป็นรูปทรงต่างๆ ที่ทำให้เกิดความพลิ้วไหวในลักษณะอื่นที่มากกว่าการตั้งระนาบเดียวกันกับพื้นห้อง จึงต้องมีการทดลองหาวัสดุอื่นเพื่อตอบสนองความต้องการต่อไป ในส่วนนี้ถือเป็นการเริ่มของการพัฒนาผลงาน และเป็นแนวทางที่ดีในการแก้ไขปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะที่ 2 ต่อไป

ภาพที่ 93 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

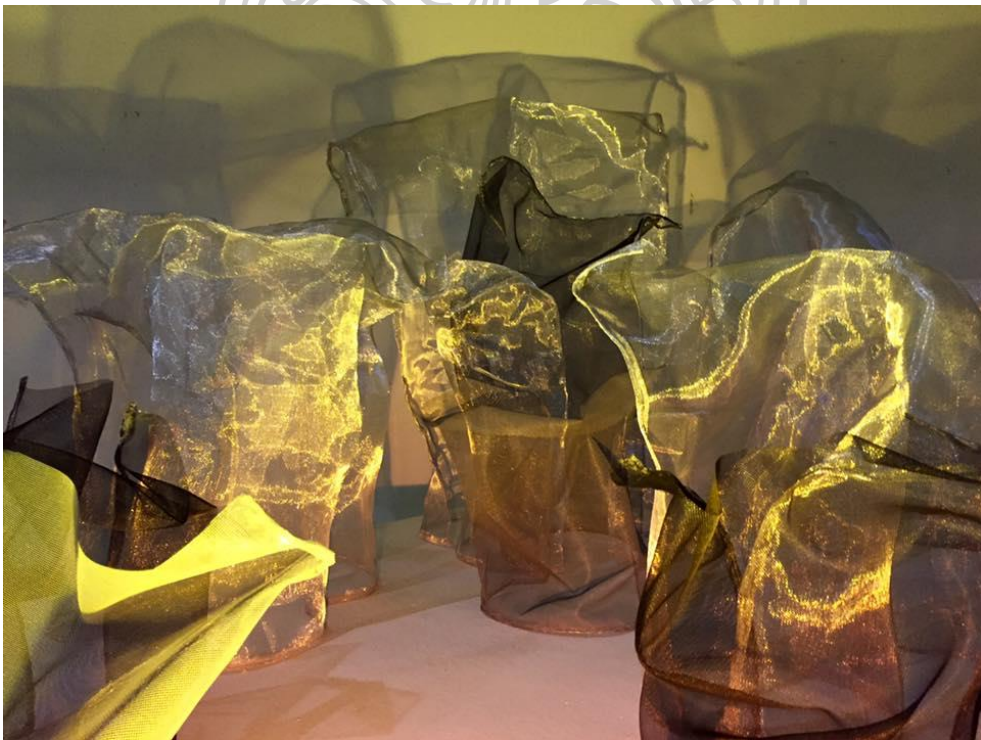
ภาพที่ 94 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 95 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 96 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 97 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

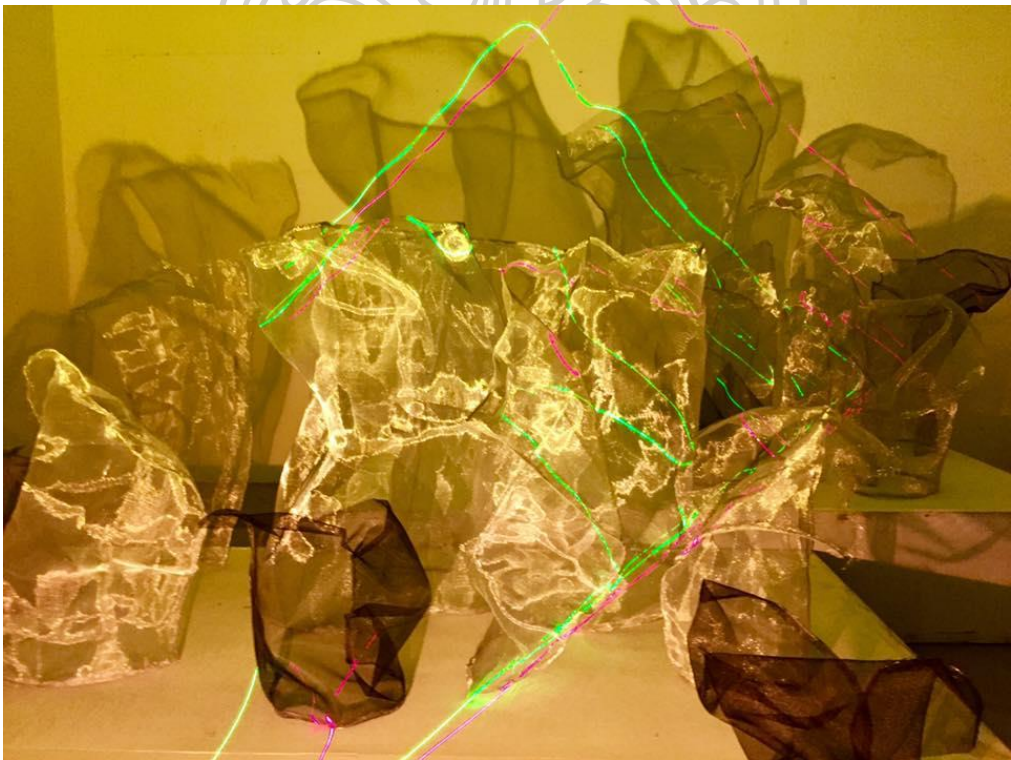
ภาพที่ 98 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 99 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 100 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 101 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ระยะที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงานตอนต้นปีการศึกษา 2561 และช่วงเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลงานในระยะที่ 2 นี้เป็นการค้นคว้าและพัฒนาในด้านแนวคิด รูปแบบ และเทคนิคจากในระยะที่ 1 มีการปรับเปลี่ยนและแก้ไขปัญหาที่พบในช่วงระยะที่ 1

ผลงานในระยะที่ 2 นี้เป็นการทบทวนแนวความคิด รูปแบบ เทคนิคซึ่งส่งผลถึงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ส่งผลถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบผลงานที่เห็นได้อย่างเด่นชัด โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลรูปทรงและพลังการเคลื่อนที่ของรูปทรงซึ่งสอดคล้องกับต้นความคิดที่ได้รับมาจากแรงบันดาลใจที่เกิดจากความประทับใจใน จังหวะ ลีลา การว้าววนของปลากัดไทย รวมถึงต้องไปศึกษาข้อมูลจากสถานที่จริง คือ พิพิธภัณฑ์ปลากัดไทย ตำบลบางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงนำข้อมูลมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน

โดยเริ่มจากรูปทรงเริ่มมีการคลี่คลาย ตัดทอน เพิ่มเติม หรือ เปลี่ยนไปจากรูปแบบเดิม แต่ยังมีเค้าโครงเดิมอยู่บ้าง ใช้เส้นที่เกิดจากการใช้วัสดุเป็นการแสดงออกถึงโครงสร้าง ที่เน้นไปกับอารมณ์ความรู้สึกผสมผสานกับจินตนาการก่อให้เกิดรูปทรงขึ้นมาใหม่ ทำให้ผลงานแสดงถึงความเคลื่อนไหวได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

สรุปผลงานในระยะที่ 2 ได้ว่า มีการศึกษาหาข้อมูลในเรื่องของรูปทรงมากขึ้นและได้นำรูปทรงมาตัดทอน คลี่คลาย เพิ่มเติม และปรับเปลี่ยน โดยนำเส้นที่เกิดจากการใช้วัสดุมาแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกผสมผสานกับจินตนาการสร้างเป็นรูปทรงขึ้นมาใหม่ ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งมีการเชื่อมกันของ เส้น ก่อให้เกิดจังหวะ ลีลา การว้าววนของปลากัดไทยภายในผลงาน นอกจากนี้ยังมีการทับซ้อนกันของรูปทรง เพื่อแสดงออกถึงความเคลื่อนที่รวมทั้งพลังการเคลื่อนไหวของรูปทรง โดยใช้เส้นจากการใช้วัสดุเป็นหลักในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 102 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

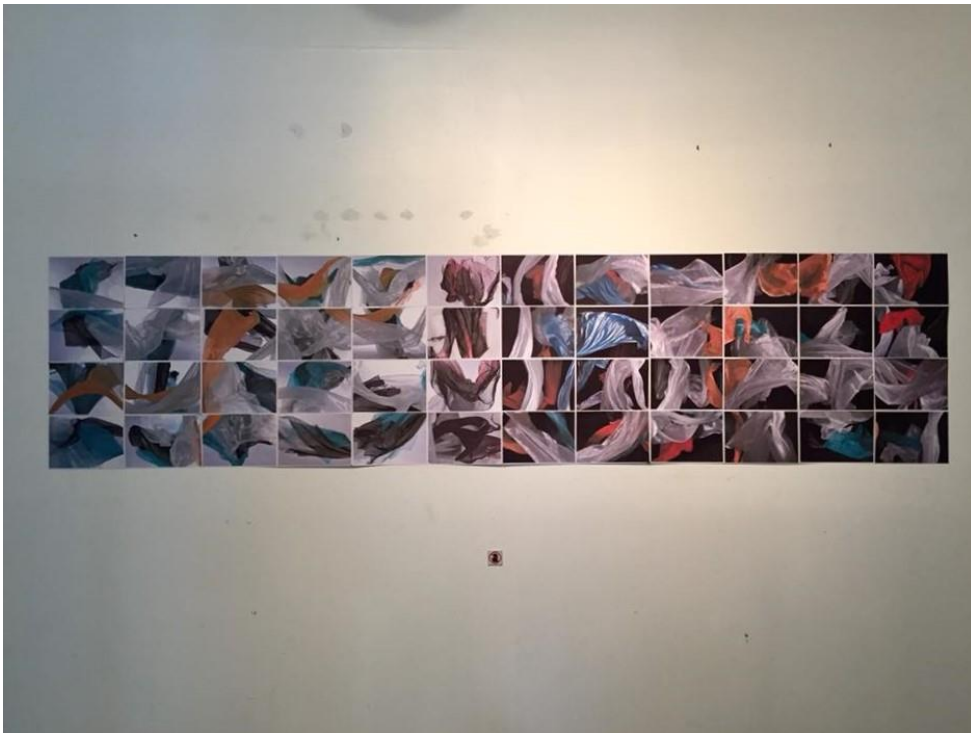
ภาพที่ 103 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 104 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 105 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 106 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 107 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 108 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 109 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 110 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 111 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

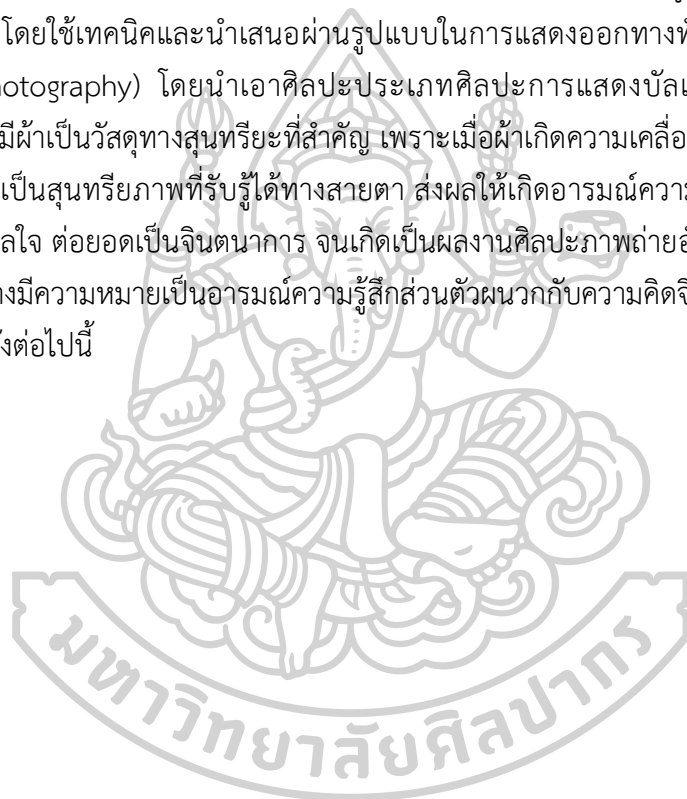

ภาพที่ 112 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ระยะที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นั้น เป็นการสรุปผลทั้งหมดจากการรวบรวมแนวความคิด รูปแบบ และเทคนิคที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ เกิดความสอดคล้องรวมทั้งความลงตัวพอดีในการใช้ทัศนธาตุและองค์ประกอบของศิลปะ มาแสดงออกได้ตามความมุ่งหมายอย่างชัดเจน

ตลอดจนกระบวนการต่างๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งเกิดจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับปลากัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดง บัลเลต์องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยใช้เทคนิคและนำเสนอผ่านรูปแบบในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหว นั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระตือรือร้น เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ เป็นการแสดงออกอย่างมีความหมายเป็นอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวผนวกกับความคิดจินตนาการก่อให้เกิดเป็นรูปธรรมซึ่งมีดังต่อไปนี้

ภาพที่ 113 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 114 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 115 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานและผลงานวิทยานิพนธ์

รูปภาพ / ระยะเวลา	ระยะที่ 1 พ.ศ.2560	ระยะที่ 2 พ.ศ. 2559 และช่วงเสนอมหาวชิวัตวิทยานิพนธ์	ระยะที่ 3 ช่วงวิทยานิพนธ์
ภาพ ผลงาน			
ข้อดี	<p>มีการใช้วัสดุเพื่อให้เกิดรูปทรง รวมทั้งพลังการเคลื่อนที่ของรูปทรง ซึ่งแสดงถึงจังหวะ ลีลา การว่ายนของปลา กัดไทย</p>	<p>มีการนำสัญลักษณ์ทางศิลปะมาใช้มากขึ้น ซึ่งแสดงถึงจังหวะ ลีลา การว่ายนของปลา กัดไทยเป็นอย่างดี</p>	<p>มีการใช้ผ้าซึ่งเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้ตอบสนองแรงบันดาลใจและแนวคิด</p>
ข้อเสีย	<p>วัสดุ มี ลักษณะ ทางกายภาพค่อนข้างอ่อนตัว ไม่สามารถดัดแปลงรูปทรง เพื่อแสดงถึงจังหวะ ลีลา การว่ายนของปลา กัดไทยได้มากเท่าที่ควร</p>	<p>รูปแบบ และเทคนิคของผลงาน จะต้องแสดงออกถึงแรงบันดาลใจและแนวคิดให้มากกว่านี้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้</p>	<p>ภาพมีขนาดเท่ากันมากเกินไป อาจส่งผลกระทบต่อการกระตุ้นสุนทรียะ และจินตนาการของผู้ดู</p>
การพัฒนา	<p>มีการพัฒนาด้านวัสดุ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิด รูปแบบ และเทคนิค</p>	<p>มีการพัฒนาในด้านของรูปแบบและเทคนิค เพื่อให้สนับสนุนแรงบันดาลใจและแนวคิดมากขึ้น</p>	<p>ผลงานมีการพัฒนาจากในระยะเวลาที่ 1 และ 2 อย่างเห็นได้ชัด แสดงถึงการค้นคว้าและพัฒนาของผู้สร้างสรรค์</p>

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm Of Beta) นี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการสร้างสรรค์เนื้อหาในวิทยานิพนธ์ทั้งหมด โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินการสร้างสรรค์ และผลการสร้างสรรค์

โดยเกิดจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า ทั้งในส่วนที่เป็นข้อมูลทางตรง (ข้อมูลจากประสบการณ์) และข้อมูลทางอ้อม (ข้อมูลเอกสาร) รวมถึงข้อมูลภาคสนาม นำไปสู่ขั้นตอนการประมวลความคิดด้านเนื้อหา ด้านเทคนิค และด้านรูปแบบ เป็นการประมวลความคิดทางด้านเนื้อหาที่จะนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นลำดับ ทั้งเนื้อหาทางด้านเรื่องราว เนื้อหาทางทัศนศิลป์ และเนื้อหาทางสัญลักษณ์ สอดคล้องกับการกำหนดรูปแบบรวมถึงเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ โดยมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ คือ

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากความประทับใจใน จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลากัดไทย ซึ่งมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โสมเมอร์ จินตทวิสมัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่า ความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง

ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงนำความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลที่เกิดจากความรู้สึกประทับใจภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบ อิริยาบถต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปร่างออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

จากแรงบันดาลใจดังกล่าว ทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวโดยกำหนดแนวความคิดของข้าพเจ้าให้สอดคล้องกับแรงบันดาลใจข้างต้น โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะพฤติกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับปลากัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์ องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆ ที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้

การสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ ข้าพเจ้านำเสนอผ่านรูปแบบและเทคนิคในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอาศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ

สรุปผลการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีแนวทางเฉพาะตน โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน และลักษณะเฉพาะตนขึ้นเป็นพิเศษ อันเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองให้ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ผ่านการนำเสนอแนวคิดทางความคิด รวมทั้งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ จำนวนทั้งสิ้น 3 ชุด 31 ภาพ

5.2 อภิปรายผล

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ จังหวะ ลีลา วิทยา (The Rhythm Of Betta) นี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ

1. ส่วนโครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส นั่นคือ รูปทรงหรือองค์ประกอบทางรูปธรรมที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการสร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ ซึ่งได้แก่ เส้นที่เกิดการเคลื่อนไหว น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงาที่เกิดจากการจัดแสงในสตูดิโอ ที่ว่างที่เกิดจากรูปทรงกับที่ว่าง หรือรูปทรงกับพื้น สีที่เกิดจากการนำลักษณะทางกายภาพที่เป็นจุดเด่นของปลากัดไทย และลักษณะผิวที่เกิดจากความมันวาวของผ้าซึ่งเป็นวัสดุที่สำคัญทางสุนทรียะ ปรากฏขึ้นในรูปทรงของผลงานโดยอาศัยโครงสร้างท่าทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อให้เกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

รูปทรงที่ปรากฏในผลงานชุดนี้ มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ 1. รูปทรงที่เป็นโครงสร้างทางรูป ได้แก่ ทัศนธาตุที่ข้าพเจ้าได้นำมาสร้างสรรค์ขึ้นและเกิดการรวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ และ 2. ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ ได้แก่ วัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานในครั้งนี้ คือ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรคศิลปะการถ่ายภาพ ได้แก่ ตัวกล้อง เลนส์ ขาตั้ง

กล้อง รีเฟลคเตอร์ ซอฟท์บ็อก เครื่องวัดแสง ไฟแฟลช พื้นหลังขนาดต่างๆ หัวไฟชนิดต่างๆ และ อุปกรณ์เสริมที่ใช้ในสตูดิโอถ่ายภาพตามความเหมาะสม และคอมพิวเตอร์ โปรแกรมตัดแต่งภาพ เป็นต้น รวมถึงวัสดุและอุปกรณ์สำหรับใช้เพื่อการสร้างสรรคศิลปะการแสดง ได้แก่ ชุดให้นักแบบสวมใส่ ตามแบบที่ได้ร่างไว้ ผ้า เครื่องสำอาง รองเท้า เครื่องประดับ และอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในงาน ศิลปะการแสดงตามความเหมาะสม เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ได้แก่ เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ และเทคนิคด้านการถ่ายภาพในสตูดิโอ รวมถึงเทคนิคด้านการตกแต่งภาพด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

2. ส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างวัตถุ จากการศึกษาและวิเคราะห์การสร้างสรรคงานศิลปะ แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ผ่านการนำเสนอแนวคิดทางความคิด รวมทั้งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสร้างสรรค์ ในครั้งนี้ คือ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู รวมถึงพลังการเคลื่อนไหวที่เกิดจากรูปทรงและที่ว่าง จึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี ซึ่งสามารถวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ได้ ดังนี้

เรื่อง ได้รับแรงบันดาลใจมาจากความประทับใจใน จังหวะ ลีลา ท่วงท่าการร่ายวงของปลา กัดไทย ซึ่งมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์

แนวเรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจากจังหวะ ลีลา ท่วงท่า การร่ายวงของปลากัดไทยนั้นมีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องกับปรัชญาทางความงามของ โสมเมออร์ จินตวิสัยกรีกโบราณกล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่า ความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจ ที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง ข้าพเจ้าจึงนำ ความประทับใจข้างต้นมาสร้างสรรค์ โดยผสมผสานอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลจากความรู้สึกประทับใจ ภายในของข้าพเจ้าที่โปรดปรานความพลิ้วไหวของผ้าในรูปแบบอริยาบทต่างๆ โดยอาศัยโครงสร้าง ทำทางศิลปะการแสดงบัลเลต์มาผสมผสานกับจินตนาการก่อเกิดเป็นจินตภาพขึ้นในใจ แปรรูปร่างออกมา เป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะ เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม และมีความหมายเพิ่มขึ้น

เนื้อหา จากแรงบันดาลใจดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยแนวคิดของ ข้าพเจ้าโดยมุ่งเน้นการสร้างสรรคงานศิลปะที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับปลา กัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยใช้เทคนิคและนำเสนอ ผ่านรูปแบบในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) โดยนำเอา ศิลปะประเภทศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) มาเป็นสื่อประกอบ โดยมีผ้าเป็นวัสดุทางสุนทรียะที่สำคัญ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทาง

สายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ จนเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายอันน่าประทับใจ

สรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าแรงบันดาลใจ แนวคิด รูปแบบ และเทคนิค ซึ่งเกิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ที่มาความสำคัญของปัญหา ลักษณะ พฤติกรรม และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับปลากัดไทย เทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ รูปแบบด้านศิลปะการแสดงบัลเล่ต์ องค์ประกอบของศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่ ความสำคัญของความหลากหลายทางเพศ และผลงานศิลปกรรมรูปแบบต่างๆที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่ตั้งไว้ โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอน และลักษณะเฉพาะตนขึ้นเป็นพิเศษ อันเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองให้ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการสร้างสรรค์

การค้นคว้าและพัฒนาด้านแรงบันดาลใจ กล่าวคือ แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ที่ได้รับมาจากความประทับใจใน จังหวะ ลีลา ท่วงท่า การว่ายวนของปลากัดไทย ที่มีความงามอย่างน่ามหัศจรรย์ สอดคล้องปรัชญาทางความงามของ โฮมเมอร์ จินตวิสัยกรีกโบราณ กล่าวว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์” อาจเป็นเพราะว่าความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง จากแรงบันดาลใจข้างต้น เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการสร้างสรรค์ ควรศึกษาข้อมูล เอกสาร และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องในด้านทฤษฎีของนักปรัชญาและนักประพันธ์เพิ่มขึ้น เพื่อทำการประมวลองค์ความรู้ให้สอดคล้องกับแรงบันดาลใจ นำไปสู่การประยุกต์องค์ความรู้ด้านแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้ผลงานมีทฤษฎีที่หลากหลาย ส่งผลต่อยอดจินตนาการในการสร้างสรรค์เป็นลำดับไป

การค้นคว้าและพัฒนาด้านแนวคิด สรุปได้ว่า จากแรงบันดาลใจดังกล่าวข้าพเจ้าจึงนำมาสะท้อนเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมทั้งการถ่ายทอดเรื่องราวความงามโดยมีผ้าเป็นวัสดุสำคัญทางสุนทรียะ เพราะเมื่อผ้าเกิดความเคลื่อนไหวและความพลิ้วไหวนั้น ก่อให้เกิดเป็นสุนทรียภาพที่รับรู้ได้ทางสายตา ส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันกระทบใจ เกิดเป็นแรงบันดาลใจ ต่อยอดเป็นจินตนาการ ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดต่อไปผู้สร้างสรรค์ควรศึกษา การค้นคว้า นำไปสู่การพัฒนาด้านแนวคิด เริ่มจากการนำวัสดุในทางศิลปะสู่การสร้างสัญลักษณ์ที่สำคัญของผลงาน เป็นการต่อยอดสุนทรียภาพทางสายตา อารมณ์อันกระทบใจ และจินตนาการ

2. เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านรูปแบบ

การค้นคว้าและพัฒนาในด้านการแสดงออกผ่านรูปแบบทางทัศนศิลป์ คือ ศิลปะการถ่ายภาพ (Photography) ประยุกต์เข้ากับศิลปะการแสดงบัลเลต์ (Ballet) โดยนำเสนอการเต้นเป็นสื่อประกอบ ออกมาเป็นผลงานศิลปะภาพถ่ายที่น่าประทับใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งต่อไป ในลำดับแรกควรทดลองนำศิลปะในสาขาอื่นมาประยุกต์ใช้กับรูปแบบของผลงาน เพื่อเพิ่มกรรมวิธีการสร้างสรรค์ที่หลากหลาย ลำดับที่สองในส่วนของงานการแสดงงานควรมีการเพิ่มในเรื่องของวิธีการแสดงออกด้านรูปแบบผลงาน ทั้งในเรื่องของขนาดภาพและวิธีการติดตั้งผลงานในรูปแบบอื่น เพื่อกระตุ้นสุนทรียะและจินตนาการของผู้ดูได้อีกระดับหนึ่ง

3. เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านเทคนิค วิธีการ และกระบวนการสร้างสรรค์

การค้นคว้าและพัฒนาด้านเทคนิค วิธีการ และกระบวนการสร้างสรรค์ เกิดจากการค้นคว้าและพัฒนาด้วยวิธีการทดลองในขั้นตอนปฏิบัติงาน ด้านศิลปะการถ่ายภาพ การถ่ายภาพในสตูดิโอ และการใช้โปรแกรมตัดแต่งภาพ ซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผลงานทัศนศิลป์ เกิดความประจักษ์ชัดที่โดดเด่น ทำให้ผลงานการสร้างสรรค์นั้นเกิดความงามอย่างมหัศจรรย์ แสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ในการสร้างสรรค์ครั้งต่อไปควรมีการทดลองและการพัฒนาเทคนิคด้านศิลปะการถ่ายภาพ การถ่ายภาพในสตูดิโอ ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและต่อยอดจินตนาการของผลงานรวมทั้งผู้ดูเป็นลำดับไป

การค้นคว้าและพัฒนาส่วนสำคัญที่สุด คือ เทคนิคองค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์ กล่าวคือ เป็นการกำหนดให้ทัศนศิลป์ด้านเทคนิคศิลปะการถ่ายภาพเป็นบทบาทหลัก ส่วนเทคนิคด้านศิลปะการแสดงบัลเลต์เป็นบทบาทรองลงมา ในการสร้างสรรค์ครั้งต่อไป ผู้สร้างสรรค์ผลงานควรมผสมผสานเทคนิคในศิลปะแขนงอื่นเข้ามามีบทบาทในการสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และต่อยอดจินตนาการของผู้ดู ที่กล่าวมาทั้งหมดจึงเป็นที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

รายการอ้างอิง

HELLO MAGAZINE. "วิศรุต อังคะวานิช ผู้นำปลากัดไทยให้โด่งดังก้องโลก."

<http://www.hellomagazinethailand.com/celebrity-style/siamese-fighting-fish/>.

Photography, Chiang Mai House of. "วิธีการหาแรงบันดาลใจในการสร้างงาน."

<http://cmhop.finearts.cmu.ac.th/th/events/462>.

โครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศตามอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. "ศิลปะในการถ่ายภาพดิจิทัล."

<http://www.bsru.ac.th/identity/archives/635>.

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. **หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.**

กรุงเทพมหานคร: โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2548.

กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. "การเพาะพันธุ์ปลากัด."

<https://www.fisheries.go.th/aquaorna/web2/images/download/siamese%20fighting%20fish.pdf>.

กำจร สุนพงษ์ศรี. **ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art)**. พิมพ์ครั้งที่ 2 ed. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

ชลุด นิมเสมอ. **องค์ประกอบของศิลปะ Composition of Art**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2559.

ชนพร แซ่แต้. "ศิลปะการถ่ายภาพ." <https://tanapornsae5653.wordpress.com/ทัศนศิลป์-visual-art/ศิลปะภาพถ่าย-photography/>.

นฤพนธ์ ดวงวิเศษ. "แนวคิดทฤษฎีเรื่อง "ความหลากหลายทางเพศ" "

<http://www.sac.or.th/th/wp-content/uploads/2016/05/Sexual-diversity.pdf>.

ยนต์ มุสิก. **มาตรฐานปลากัดสวยงามในไทย (ฉบับปรับปรุงปีพ.ศ.2559)**. กรุงเทพมหานคร: วนิดาการพิมพ์, 2559.

วิชาการ สร้างวิชาชีพ. "ความหมายและความสำคัญของสุนทรียศาสตร์."

<http://www.academia.edu/4739397/>.

ศศิณัฐ สิงโตนิเวศ. "ศิลปะการแสดงบัลเลต์."

<http://ballettsu.blogspot.com/2013/02/ballet.html>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วิทยา อวยพรเจริญผล
วัน เดือน ปี เกิด	17 พฤศจิกายน 2532
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี การศึกษาด้านจิต สาขาทัศนศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปริญญาโท ศิลปมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ศึกษา คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	20(747/10) ซอยวัดราชวรินทร์ 3 ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน21 แขวงสำเหร่ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600
ผลงานตีพิมพ์	ผลงานวิจัยเรื่อง "กนกเปลว" และ ผลงานวิจัยเรื่อง "วิมานพระพรหม" สิ่งประดิษฐ์ด้านทัศนศิลป์ "สุดยอดนวัตกรรมอาชีวศึกษา" การประกวด สิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ ประจำปีการศึกษา 2560 โดยกลุ่มวิจัยและ พัฒนานวัตกรรมอาชีวศึกษา ร่วมกับ คณะกรรมการจัดการนวัตกรรมการ อาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
รางวัลที่ได้รับ	รางวัลเหรียญทอง ผลงานวิจัยเรื่อง "วิมานพระพรหม" และ รางวัลเหรียญ เงิน ผลงานวิจัยเรื่อง "กนกเปลว" สิ่งประดิษฐ์ด้านทัศนศิลป์ "สุดยอด นวัตกรรมอาชีวศึกษา" การประกวดสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ ประจำปี การศึกษา 2560 โดยกลุ่มวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอาชีวศึกษา ร่วมกับ คณะกรรมการจัดการนวัตกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ